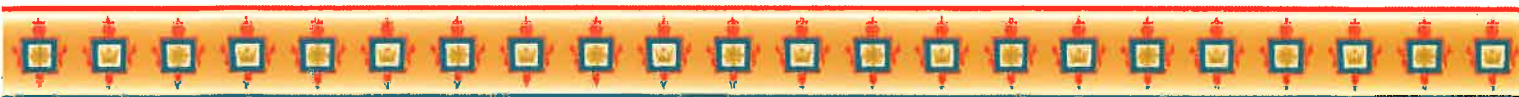

Hamar bispedømme

Foto: Stangeavisa, Rune Aasen

Visitaprotokoller 2013

Bildet på forsiden ble tatt da biskop Solveig Fiske deltok på «Babysang» i Vallset menighetshus under Visitasen i Stange i november 2013.

INNHOOLD**FRA SIDE:**

Visitat i Lillehammer, 5. – 7. og 10. mars og 23.-25. og 28. april	3
Visitat i Vestre Slidre, 30. april, 2,-3. og 5. mai	41
Visitat i Nord – Fron, 24.-26. og 29. september	63
Visitat i Stor-Elvdal, 12.-14. og 17. november	107
Visitat i Stange, 26.-29. november og 1. desember	139

Visitas i Lillehammer
del 1, 5. – 7. og 10. mars
del 2, 23. -25. og 28 april

Glassmosaikk fra sør-veggen i Søre-Ål kirke

Foto: Anne Berit Riishagen Gillebo

Visitasgudstjenesten ble holdt i Lillehammer kirke. Foto: Anne Berit Riishagen Gillebo

Visitastforedrag ved visitas i Lillehammer

Mars og april 2013

Fåberg, Saksumdal, Vingrom, Søre Ål, Nordre Ål og Lillehammer sokn

Del I:

Jeg har nå gjennom to uker i mars og april gjennomført visitas i alle de seks soknene i Lillehammer kommune; Fåberg, Saksumdal, Vingrom, Søre Ål, Lillehammer og Nordre Ål. «En visitas har som formål å støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet» (visitasreglement for Den norske kirke). Hovedfokus er det lokale sokn, og hvordan evangeliet møter menneskenes liv gjennom kirkens mange berøringspunkter. Derfor har visitasprogrammet inneholdt både møte med frivillige og de som er gitt direkte ansvar for kirkens arbeid, møte med lokalsamfunnet der livet leves, og møte med kirkens samarbeidspartnere. Dette foredraget er min visitasrapport til kirken i Lillehammer. Og da mener jeg kirken i videste forstand, først og fremst som mennesker, men også som en institusjon som har spilt en sentral rolle for menneskene i Lillehammer i tusen år. Foredraget vil være todelt. Første del er et tilbakeblikk på programmet, andre del er hva jeg vil gi som utfordringer til dere for de kommende 6-7år.

Tirsdag 5. mars

Vi begynte visitasdel I med morgenbønn i tradisjonsrike Fåberg kirke, med tema å kjempe for det gode. Det var godt å komme inn i den lune og intime gamle kirken, der lysekronen var tent for å stemme oss til høytid og glede.

I møtet med de ansatte, som var på menighetshuset på Fåberg, fikk jeg høre om deres daglige arbeid, om gleder og utfordringer. Orden, verdighet og kvalitet er verdier de ansatte legger vekt på og representerer.

Etter lunsj ble vi tatt imot på Søre Jørstad Gård. Der drives det et dagaktivitetstilbud for demente. Gjennom deltakelse, gjenkjennelse, fellesskap og omsorg får de en meningsfylt hverdag og hjelp til å opprettholde sitt funksjonsnivå lenger.

På Jørstadmoen fikk vi høre om morgendagens teknologi. Der er de høykompetente på forsvar av det digitale rom. Siden 1750 har Jørstadmoen vært en viktig institusjon nasjonalt og lokalt. Det gjorde inntrykk å høre om den mørke historien fra krigen, og at over 950 russiske krigsfanger er gravlagt inne på området. Jeg er glad for at dette forvaltes med verdighet og respekt.

Om kvelden ble vi kjent med noen av aktivitetene som foregår på Fåberg menighetshus. Det var sang og musikkglede, entusiasme for barn og unge i kirken, og for at mennesker skal møtes i meningsfulle fellesskap. Det samme engasjementet preget menighetsrådet, som jeg møtte den kvelden. Framtida for trosopplæringsarbeidet er spennende for Fåberg, nå når hele prostiet skal få tildelt trosopplæringsmidler.

Onsdag 6. mars

Onsdag morgen var det Saksumdal kirke sin tur å hilse oss god morgen. Jeg liker måten kirkerommet i Saksumdal er fornyet på, med monotypiene av Borgny Svalastog, og håper dere vil fortsette å fortelle hverandre hvordan de kom dit og hva de symboliserer, for det er en rikdom som må gis videre.

Tre fine elever viste oss rundt på Saksumdalskole. Det var informasjon ved rektor og besøk i klassene, og alle barna sang og danset. Fordelen med en liten skole er samholdet og at barna ser ut til å være vant med å inkludere hverandre på tvers av alderstrinnene.

På Lillehammer helsehus fikk vi høre om framtidsrettede planer og byggeprosjekt. Og vi fikk se hvordan aktivtører og den nye diakonen samarbeider for å gi livskvalitet og positiv aktivitet til de som bor der. Sittedans var en flott aktivitet de hadde der – så hyggelig og sosialt.

Menighetsrådet i Saksumdal fortalte om fordeler og ulemper ved å være et lite lokalsamfunn. Det er imponerende å se hva de får til i løpet av et år, gjennom å spille på lag med lokalsamfunnet. Konserten i kirken på kvelden var godt eksempel på det.

Torsdag 7. mars

Torsdag startet programmet med ettertensom morgenbønn i Vingrom kirke. Derfra gikk turen til tradisjonsrike Gudbrandsdal Uldvarefabrikk. På det meste hadde de 300 ansatte, nå er det 67. Jeg synes det er verdifullt på bispevisitas å besøke noen bedrifter som forteller om stedets historie og identitet, og viser bedriftenes situasjon i samfunnet. Da lærer jeg også mye som kan overføres til kirkens arbeid om fokus på kvalitet, miljø og god organisering.

Torsdag besøkte vi Vingar skole, som har satset mye på aktive uteareal og trivsel for barna. Her hadde vi også et nyttig og godt møte med skolesjefen, rektor og lærere om muligheter og rammer for samarbeidet mellom kirke og skole.

Menighetsrådet inviterte til middag og møte på Sangens hus på Vingrom. Det ble samtalt om menighetsrådets mange oppgaver, trosopplæring og gudstjenestearbeid.

Historien til Sangens hus gjør inntrykk. Om kvelden fikk vi erfare noe av fruktene av engasjementet bak dette huset for sang og musikk: En imponerende mangfoldig og rik kulturkveld i Vingrom kirke! Og søndag 10. mars avrundet vi visitasdel I med barnekor og dans og sang i gudstjenesten.

Tirsdag 23. april

Visitasdel II startet med morgenbønn i Lillehammer kirke. Det er ei flott storstue dere har midt i byen, som Lillehammers innbyggere har god grunn til å være stolte av. Før møtet med kommunens politiske og administrative ledelse, var det møte med Lillehammer kirkelige fellesråd. I en stor kirkekommune som Lillehammer forvalter fellesrådet et stort ansvar på vegne av alle soknene i kommunen. Drift av gravferdsvesen og ivaretagelse av kirkebygg er det som synes mest for folk flest, men de har også personalansvar for over 25 ansatte.

I møte med formannskapet ble bredden i kirkens virksomhet og betydning presentert. Kommunen arbeider nå med å revidere sin samfunnsplan. I forlengelsen av utredningen om det livssyns åpne samfunn, håper jeg politikerne inkluderer kirke og religion i sin samfunnsstenking. På samme måte som kirkens ansvarlige trenger å se at kirke og menighet lever og virker i et lokalsamfunn. I forlengelsen av dette er det viktig for meg å møte politiet, når jeg er på visitas. Hos politimesteren i Gudbrandsdalen politidistrikt snakket vi om samfunnsutvikling og levekår. Vi berørte spørsmål som økte forskjeller i samfunnet, integrering av innvandrere og flyktninger og økt narkotikabruk. Men også betydningen av nærvær og tillit i samfunnet – verdier som både politiet og kirkens ansatte ønsker å legge vekt på.

Videre besøkte vi Kirkens SOS sine kontorer på Skårsethlia. Tilstedeværelse i folks liv er virkelig en verdi som kirkens SOS representerer gjennom sine mange frivillige. Ved et tastetrykk er de der for enkeltmennesker hele døgnet.

I møte med Lillehammer menighetsråd samtalte vi om en fornyet forståelse av misjon, om rekruttering av frivillige og om tiltak som kan styrke folkekirken i byen.

Tirsdagskvelden ble avsluttet med en musikalsk feststund i kirken, der Lillehammers kirkemusikere med venner ga oss og de andre frammøtte en stor kulturopplevelse. Vi fikk se hvilket mangfold det kirkemusikalske arbeidet har.

Onsdag 24. april

Onsdag startet dagen i Søre Ål kirke. Kirken er ikke er stor nok for et så folkerikt sokn, men tar vennlig imot oss som kommer dit. I kirkekroken hadde vi møte med alle kirkens ansatte på østsiden av byen. De fortalte om mange oppgaver og om utfordringer i arbeidet.

Åretta ungdomsskole var neste stopp. Der fikk vi hilse på 8.-klassinger som hadde forberedt gode spørsmål og møtte oss med trygghet og åpenhet. Vi møtte også skoleledere som viste engasjement for å styrke ungdommene som mennesker og gi dem gode verdier.

I Søre Ål ligger også tradisjonsbedriften SWIX, som hadde mye å lære oss om omstillingsevne og merkevarebygging.

På Maihaugen møtte vi kunnskap om og respekt for vår kultur og tradisjon, og for hvordan den stadig og til alle tider påvirkes og utvikles. Det er et privilegium å ha en slik institusjon i kommunen som også kirken kan øse samarbeid og kunnskap fra.

I Søre Ål kirke brukes alle rom. Denne kvelden var det barnekorsang med Pepper og chilipepper i kirken, menighetsrådsmøte i kirkekroken og deretter Ungmesse i kirken og kveldsmat med taco i kirkekroken. Menighetsrådet delte sine gleder og sine utfordringer. Særlig er det viktig å få på plass god koordinering av aktiviteter i kirken.

Torsdag 25. april

Vi begynte dagen i Nordre Ål kirke med morgenbønn og kirkevandring. En moderne kirke med mange symboler beriker formidlingen i kirkerommet, enten det er dåpssamtaler, trosopplæring eller gravferd.

I menighetsbarnehagen fikk vi hilse på barn og ansatte og delta på en hyggelig samlingsstund.

Idretten er viktig for Lillehammer. På Norges Toppidrettsgymnas møtte vi rektor og daglig leder og fikk høre litt om skolens verdigrunnlag, og om hvordan det er å forvalte en flokk ungdommer med så mange ressurser og muligheter. Vi lærte også et nytt ord: «Framovermelding». Jeg tror framovermelding må være mer evangelisk enn tilbakemelding, for det signaliserer at vi skal få legge bak oss det som ikke gikk så bra, og strekke oss mot nye mål.

Høgskolen i Lillehammer har vært i rivende utvikling gjennom de siste tiår, og utdanner blant annet nye talenter til filmindustrien i Norge. Studentpresten hadde organisert et innholdsrikt program, som inneholdt møte med studenter, ledelse og ulike avdelinger. Høgskolen er ikke minst en uvurderlig samling av menneskelige ressurser, som byen nyter godt av. Her er det kunnskapssøken og høy kompetanse, - og plassmangel fikk vi høre!

På Skårsetlia bo og servicesenter fikk vi hilse på beboere og ansatte, som fortalte at de kom rett fra grilling i hagen, så nå er det vår! Og skaperverket bare skjelver etter å springe fram, mens fuglene synger om kapp. Er det ikke flott!

På ettermiddagen i Nordre Ål kirke fikk vi også oppleve gleden over nytt liv. Barna i Mini-Tensing og Knøttekor delte sin sangglede med oss! Og her var det tydelig at noen øver til 17. mai.

Dagen ble avsluttet med menighetsrådsmøte. Temaer som ble drøftet var; rekruttering av frivillige, trosopplæringsarbeid, og hvordan styrke menneskers tilhørighet til kirkens tro og tradisjon.

Avsluttende ord om visitasprogrammet

Ja, det var dagene i korte drag. Mange detaljer har jeg hastet forbi, men jeg vet at dette har vært mye arbeid for dere som har ordnet alt sammen.

I løpet av hele visitasen har jeg erfart åpenhet, og et oppriktig engasjement blant ansatte og menighetsråd for at kirkens arv skal komme menneskene til del som bor her i Lillehammer.

Jeg ser at dere besitter rike muligheter gjennom ansatte med gode kvalifikasjoner og stort nettverk, og gjennom frivillige som viser engasjement og utholdenhet. Det gjøres så mye solid arbeid her. En visitas er en mulighet til å se nettopp det. Se det og takke. Se det og bygge videre på det. Jeg har sagt at jeg også vil gi dere noe å jobbe videre med, og det kommer nå. Noe er til enkeltmenigheter, noe er til alle sokn.

Del II:

I bispedømmets måldokument har vi fem satsningsområder, og jeg vil bruke dem som overskrift på utfordringene til menighetene i Lillehammer.

Det første området er:

Gudstjenester og kirkelige handlinger:

1. Styrke gudstjenestelivet:
 - Med god balanse mellom fornyelse og tradisjon.
 - Gjennomgå årsplanen for gudstjenestelivet, med målsetning om å gi flere anledning til delaktighet i gudstjenestene.

Med god balanse mellom fornyelse og tradisjon:

Menighetene har fått en gudstjenestereform i fanget som har en slagside. Vi må ikke frata de som kommer til kirken mestringsfølelsen ved å kunne delta i noe som er kjent. Men vi må heller ikke miste av syne hva som var reformens målsetting, som var større åpenhet for menneskers livserfaringer, og et større mangfold i Guds bildet. Livet slik det leves nå, må komme til uttrykk. Og flere sider ved det å tro. Takk skal være like naturlig som syndsbejelse i gudstjenesten, klage like naturlig som glede. Vi må stadig fornye de tekster og uttrykk som beskriver livsfølelsen vår, men holde fast ved de uttrykkene som er kirkens tradisjonsstoff. Vi vil la forbønnen være preget av det vi er opptatt av i dag, og vi vil la ulike mennesker prege gudstjenesten gjennom sin medvirkning. Men vi vil la noe stå fast fra gang til gang. Altså noe må vi kunne lene oss på, for å få trygghet til det som kan overraske og utfordre. Konkret betyr dette at de som har et særskilt ansvar for planlegging og gjennomføring av gudstjenestene må arbeide sammen med denne balansen mellom friskhet og tradisjon, fornyelse og gjentakelse.

Gjennomgå årsplanen for gudstjenestelivet, med målsetning om å gi flere anledning til delaktighet i gudstjenestene:

Involvement er en av kjerneverdiene i gudstjenestereformen, som en påminnelse om at kirken det er alle dens medlemmer, og det kristelige livet i soknet handler om å være kirke på et bestemt sted. Målet er å skape delaktighet til gudstjenesten.

Dere har gjennom menighetsråd, ansatte og frivillige et stort nettverk. Er det noen dere tenker ville blitt glade for å samarbeide om en gudstjeneste, noen som aldri blir spurt? Det kan være musikk, praktisk tilrettelegging, temagudstjeneste, spesielle målgrupper osv.

Som en del av dette arbeidet, vil det være naturlig å se på det samlede tallet gudstjenester i de ulike sokn. Jeg vil ikke at dere skal holde færre gudstjenester, men vurdere fordelingen av dem strategisk. Hvilke dager er det viktig å ha gudstjeneste på? Hva gjør vi med de lavest besøkte gudstjenestene? Hvordan fordeler vi trosopplæringsgudstjenester og konfirmasjonsgudstjenester? Hvem lager vi gudstjeneste for og sammen med?

Omsorg og solidaritet

Diakoni er kirkens navn på alt omsorgsarbeid. Den nye planen for diakoni i Den norske kirke peker på at den alminnelige medmenneskelighet i et lokalsamfunn må regnes med til den diakonale tjeneste. Når den fremmer felleskap og omsorg er det etter Guds gode vilje. Dere har nylig fått en diakon ansatt, men en diakon på tre menigheter er ikke mye, så derfor vil jeg minne dere om å ta dere tid til å finne ut hvordan hennes ressurser kan brukes på en god måte. Utfordringen min lyder derfor til de tre menighetsrådene og til diakonen.

2. La diakonens arbeid fortsatt ha fokus på møtet med enkeltmennesker, i god balanse mellom å skape møteplasser og være tilgjengelig for samtale.

Omsorg får vi gjennom felleskap, og fremfor alt gjennom det personlige møtet med et medmenneske. Derfor må vi trygge at diakonen har tid til enkeltmennesker. Men diakoni er ikke noe bare diakonen driver med. Diakoni er hele kirkens ansvar. Det må være en del av vår identitet og holdning, ellers mister kirken sin troverdighet.

Lillehammer menighet tok opp temaet misjon på møtet med dem. Forståelsen av hva misjon er, har gjennomgått store endringer. Vi trenger en gjennomgang av hva det egentlig betyr å være en misjonerende kirke. Derfor kommer denne utfordringen til Lillehammer sokn:

3. Arbeide med hva moderne misjon betyr, med siktemål på å inngå en misjonsavtale for Lillehammer menighet.

Barn og unge

Dette punktet er todelt. For det første samarbeid med barnehage og skole. For det andre trosopplæring. I samarbeid med skoler og barnehager er det livsmestring og tradisjonsformidling som er kirkens oppgave. I trosopplæringen er det opplæring i egen tro som er målet.

På visitasen har jeg erfart at det er behov for en gjennomgang av samarbeidet mellom skolene og kirken. Usikkerhet om hva som er lov og mulig finnes både blant kirkens ansatte og i skolen, derfor sender jeg med dere følgende utfordring.

4. Ta initiativ til et oppfølgingsmøte med skolesjef og skoleledere i kommunen med tema «Rammer og muligheter for skole-kirkesamarbeid».

Sør-Gudbrandsdal prosti har nå fått tildelt trosopplæringsmiddel tilsvarende 1,2 millioner kroner. Dette betyr nesten to stillinger for Lillehammer fellesrådsområde. Mye godt trosopplæringsarbeid er drevet i en årrekke. Nå skal dette gjennomgås og bygges ut. Det kontinuerlige arbeidet som drives må sees på som et parallelt løp, som ikke blir overflødiggjort av de mer tidsavgrensede breddetiltak som skal følge barna fra 0-17 år. Søndagsskole, speiderarbeid og barnekor er fremdeles like viktige. Men det viser seg at for å nå flest mulig med det aller mest sentrale tradisjonsstoffet vårt, det nødvendig å satse på mer tidsavgrensede tiltak. Innholdsdelen i trosopplæringen må gjennomtenkes nøye. Derfor har jeg sagt til alle menighetsråd at de må komme med innspill til hvilke salmer/sanger de mener barna bør lære som en del av fellesstoffet i kirken. Utfordringen min til dere alle blir samtidig:

5. Sikre at trosopplæringsarbeidet styrker barn og unges tilhørighet til kirken gjennom tiltak som knytter opp til kirkehuset og gudstjenestelivet.

Det er et mål i seg selv at barna får bli kjent med kirkerommet og med gudstjenesten, for der formidles det mest sentrale i kristen tro. Og det er en veldig berikelse for gudstjenestelivet å se barn og unge innta kirkerommet og nattverdbordet med den største selvfølgelighet. Trosopplæringen handler jo om å få leve og vokse i sin kristne tro, i fellesskap med dem vi hører til. Når barna

begynner å snakke om «kirka mi», da tror jeg vi har oppnådd mye av det som trosopplæringen har som mål.

Kirken i lokalsamfunnet

-er neste satsningsområde. Hvordan er kirkens omdømme i lokalsamfunnet, og hvordan ser kirken seg som en del av livet som leves her? Vi som har fått et særlig ansvar i kirken som ansatte og tillitsvalgte må være oss bevisste at vi forvalter dette på vegne av alle de 80 % som tilhører kirken. Og som kirke her i Lillehammer vil jeg si at dere også har et ansvar overfor dem som ikke er medlemmer. Helt konkret som forvaltere av kulturarv og gravplasser, men også fordi i kirken spør vi ikke etter medlemsbok når vi tilbyr kirkens ritualer og omsorg. Vi vil som kirke ha vår oppmerksomhet rettet mot å gi menneskene på vårt sted anledning til å bruke sin kirke og å erfare evangeliets lys over sine liv.

Dåpstallene i byene er nedadgående, og det vil være avgjørende for folkekirken å arbeide med dette i årene framover. Derfor lyder min neste utfordring slik:

6. Styrke dåpsprosenten i bymenighetene.

Vi har snakket om det i alle tre menighetsråd i visitasdel II. Det er et veldig konkret mål, men tiltakene er mer uklare. Dette må det arbeides med på flere plan. Alle berøringspunkt som kirken har med sine medlemmer, ja og andre som ønsker kirkens tjenester, er like viktige: Konfirmasjonstid. Gravferdsarbeid. Trosopplæring. Relasjonsbygging i lokalsamfunnet. Møte med kirkens ansatte på kontor og gravplass. Hvordan bygger vi tillit? Ikke for at statistikkene skal være fine, men for menneskenes og evangeliets skyld.

Neste punktet vet jeg dere har diskutert mye, og fortsatt vil ha meningsdragninger om i lang tid. Likevel må det med. Et sokn med 5000 innbyggere har en kirke som bare rommer 200 mennesker. Vi vil ikke planlegge fremtiden basert på at kirken skal bli mindre viktig for menneskene de neste 20-30 år. Søre Ål er et sokn med folkevekst, og det er blant de mest folkerike soknene i Hamar bispedømme. Derfor får dere følgende utfordring:

7. Utrede utvidelse av Søre Ål kirke.

Neste utfordring er konkret, og mye mindre kostbar. Den går til Saksumdal menighet i forlengelsen av besøket i kirken der. Vi kunne ikke finne en beskrivelse av utsmykningen, og det mener jeg bør ligge i kirken, og brukes overfor besøkende og i trosopplæringen. Så derfor til dere i Saksumdal:

8. Lage et hefte om utsmykningen i Saksumdal kirke.

Lokalkirkens økonomi tildeles over kommunebudsjettet, for kirken skal være en del av lokalsamfunnet og identifisere seg med stedets betingelser. Fellesrådet har påpekt at de arbeider for å styrke kirkens økonomiske rammer. Til fellesrådet og kommunen vil jeg gi følgende utfordring i ordførerens påhør:

9. Etablere et årlig møtepunkt mellom kirkelig fellesråd og formannskap i kommunen om budsjettarbeid.

I møtet med kommunen på tirsdag snakket vi om behovet for at kirkelig fellesråd kunne møte kommunens politiske ledelse i et årlig møte om kirkens budsjett. Vi tror dette vil kunne sikre informasjonsflyten om kirkens økonomi, og gi forutsigbarhet og langsiktighet i driften av kirke og gravferdsvesen, til innbyggernes beste.

Det siste punktet som jeg vil ta fram er under følgende overskrift:

Medarbeiderskap og organisering

Dette punktet handler om organisering av arbeidet for ansatte og frivillige. Alle menighetsråd har tatt opp spørsmålet om å sikre rekruttering av frivillige til kirkens arbeid. Vi har sett mye godt arbeid av frivillige i løpet av visitasen. Og vi har snakket mye om at de fleste frivillige vil ha lettere for å si ja til tidsavgrensede oppgaver. Jeg tror at et fortsatt målrettet arbeid med å gi folk gode anledninger til å samles og til å bidra for kirka si er betydningsfullt for både menighet og lokalsamfunn.

Den neste utfordringen gjelder ansattressursene i de ulike sokn. Og lyder slik:

10. Foreta en helhetlig gjennomgang av oppgaver og ressurser i soknene, som en del av den pågående stabs- og organisasjonsutviklingen.

Dere har mange ansatte i Lillehammer og mange ulike oppgaver som skal gjøres. De senere år har det kommet nye oppgaver til, og nye måter å arbeide på. Derfor er det bra at dere nå har en grundig gjennomgang av helheten, med særlig fokus på de områder der en over tid har erfart at det butter.

I arbeidet med nye oppgaver er det to reformer som vil ha særlig fokus i tiden framover, og det er gudstjenestereformen og trosopplæringsreformen. I arbeidet med dem vil det tverrfaglige arbeidet mellom de ansatte være ekstra viktig. Jeg vil derfor utfordre dere til følgende:

11. Sikre godt tverrfaglig samarbeid omkring det kirkefaglige arbeidet, med jevnlig fagmøter for undervisningsansvarlige, kirkemusikere, diakon og prester i alle seks menigheter.

En oppgave som har endret seg de senere år er kirkebokføringen. Det skal nå føres elektronisk kirkebok, og den skriftlige vil etter hvert utgå. Da er det avgjørende at de kirkebøker som skal settes bort er gjennomgått og korrekte. Dette er et svært viktig arbeid. Derfor neste utfordring:

12. Sikre ivaretagelse av en god overgang til elektronisk kirkebok, og at de gamle kirkebøker er oppdaterte før de avsluttes.

Avslutning

Så er tiden kommet for å takke for visitasen. Hjertelig takk til alle som har vært involvert i planlegging og tilrettelegging. Takk for tillit og gjestfrihet. Takk for bordfelleskap og trivelig samvær.

Ordføreren sa i møte med oss at Lillehammer er en aktiv og livskraftig kommune. Jeg vil gjøre hans ord til mine. Jeg har møtt en aktiv og livskraftig kommune. Jeg har møtt kirkelige ansatte, folkevalgte i menighetsråd og fellesråd samt frivillige som har engasjement og hjerte for folk, lokalkirke og samfunn.

Jeg vil avslutte med ord fra salmedikteren Grundtvig:

Guds ord det er vårt arvegods, det våre barn skal være.
Gud, gi oss i vår grav den ros, vi holdt det høyt i ære!
Det er vår hjelp i nød, vår trøst i liv og død;
o Gud, hvordan det går, la dog mens verden står,
det i vår ætt nedarves

Gud velsigne Lillehammer med soknene Fåberg, Vingrom, Saksumdal, Søre Ål, Nordre Ål og Lillehammer.

VISITAS 2013: Hamar biskops visitas til soknene i Lillehammer kommune

5.-7. og 10 mars: Fåberg, Vingrom og Saksumdal

23.-25. og 28. april: Lillehammer, Nordre Ål og Søndre Ål

Søndag 28. april holder Hamar biskop sitt visitasforedrag, som oppsummerer hele visitasen.

PROGRAM

TIRSDAG 5. MARS

- 09:00 Morgenbønn med nattverd i Fåberg kirke ved sokneprestene Thorleifsdotter og Floberg.
- 09:45 Samtaler med alle fellesrådsansatte og prestene på vestsiden (det gamle Fåberg prestegjeld) på Fåberg menighetshus.
- 11:30 Lunsj på Fåberg menighetshus
- 12:30 Besøk på Søre-Jørstad gård / Dagtilbud for demente. Hilsen ved Biskopen
- 14:00 Besøk på Jørstadmoen militærleir. Orientering og samtale.
- 16:15 Familiemiddag på Fåberg menighetshus.
Småbarnsamling og barnegospel.
- 17:50 Møte med Fåberg menighetsråd. Orientering om pilegrimsarbeidet og omvisning på menighetshuset.
- 19:30 Møte med de frivillige. Leder av Fåberg menighetsråd leder.

ONSDAG 6. MARS

- 09:00 Morgengudstjeneste i Saksumdal kirke ved prost Nielsen.
- 09:45 Møte med skoleelever og barnehage på Saksheim
- 12:00 Besøk på Lillehammer Helsehus. Lunsj på Helsehuset.
- 14:00 Samtaler med ansatte
- 16:30 Møte med Saksumdal menighetsråd. Bygdahuset, Saksumdal.

18.00 – 18.45 Middag

19.00 Konsert i kirken med Saksumdal musikkforening og barnekoret.
Deretter kirkekaffe og møte med folket i kirken.

TORS DAG 7. MARS

08:30 Morgenbønn i Vingrom kirke ved sokneprest Floberg

09:30 Bedriftsbesøk på Uldvaren

12:00 Vingar skole: Møte med elevene. Utetid. Møte med en klasse inne.

Møte med lærere

14:30 Møte med lærere fra hele kommunen. Foredrag ved biskopen om samarbeid
kirke-skole. Vingar skole:

16:30 Møte med Vingrom menighetsråd. Sangerhuset, Vingrom.

18.00 Middag på Sangerhuset i Vingrom.

19:30 Vingrom kirke:
Sangkveld m Vingrom Sangkor, Vingar Vocale, Vingrom Seniorkor og
Vingrom guttekor. Hilsen ved biskop.

SØNDAG 10. MARS

11:00 Gudstjeneste i Vingrom kirke ved biskopen. Kirkekaffe i kirken.
Tilbakeblikk fra visitasuka under kirkekaffen.

TIRSDAG 23. APRIL

- 08:30 Morgengudstjeneste i Lillehammer kirke ved sokneprest Kapelrud.
- 09:00 Fellesrådsmøte. Lillehammer kirkesenter
- 11:00 Møte med Lillehammer kommune, formannskapet. Formannskapssalen.
- 14:00 Møte med politiet ved Gudbrandsdal politidistrikt, politimester Arne Hammersmark.
- 16.30 Middag
- 17:30 Møte med Lillehammer menighetsråd. Lillehammer kirkesenter:
- 19:30 Lillehammer kirke: Konsert. Medvirkende: Kantorene, Salmekameratene, Lillehammer kantori, SALT m.fl. Reidun Bjørke leder.

ONSDAG 24. APRIL

- 09:00 Morgenbønn i Søre Ål kirke ved sokneprest Kosnes
- Møte med ansatte på østsiden (det gamle Lillehammer prestegjeld) i Kirkekroken. Enkel lunsj.
- 12:00 – 13.30 Besøk på Åretta ungdomsskole. Møte med elever og ansatte.
- 14:00 Besøk på Handicare.
- 15:30 Besøk på Maihaugen. Middag
- 18:00 – 18.30 Søre Ål kirke: Søre Ål mini-ten sing Pepper og Chilipepper.
- 18:30 Møte med Sør Ål menighetsråd
- 20:00 Ung messe i Søre Ål kirke: Konfirmantene og div. medvirkende.

TORS DAG 25. APRIL

- 09:00 Morgenbønn i Nordre Ål kirke ved sokneprest Bolstad.
- Møte med Storberget barnehage (menighetsbarnehagen).
- 11:00 Besøk ved Norges Toppidrettsgymnas
- 12:30 Program ved Høgskolen i Lillehammer. Ansv: Studentpresten
- 13.15 Biskopen møter Lillehammer studentsamfunn.

De vil orientere biskopen om aktuelle saker de arbeider med og hvordan det er å være student i dag.

- 14:00 – 15.00 Høgskolen i Lillehammer: Paneldialog og samtale om religion og samfunn. Panel bestående av biskop, studenter og ansatte. Samtale og spørsmål.
- 16:00 Besøk på Skårsethlia
- 17:10 Nordre Ål kirke: Knøttekor. Familiemiddag kl 17.30. Mini-tensing.
- 19:15 Møte med Nordre Ål menighetsråd

SØNDAG 28.APRIL

- 11:00 Lillehammer kirke: Visitasgudstjeneste. Biskop Solveig Fiske m.fl. Lillehammer kantori deltar. Kirkekaffe i Frimurerlosjen. Biskopens visitasforedrag.

Tårnagenthelg, påskevandring m.m. drives i samarbeid med prest/menighetspedagog og flere frivillige.

Menigheten har godt samarbeid med Buvollen skole, hvor prest og menighetspedagog er innom og deler ut bibler og har undervisning i forbindelse med dette. Både Jørstadmoen og Buvollen skoler er med på adventsgudstjeneste og bidrar aktivt her. Menigheten og Jørstadmoen skole har fått bedre samarbeid det siste året etter at ny rektor ble tilsatt.

Menigheten samarbeider svært godt med barnehagene i soknet (Jørstadmoen, Lundggårdsløkka og Buvollen). Barnehagene samles med prest og menighetspedagog til adventsandakt, påskeandakt og pinseandakt, enten i barnehagene eller i kirken.

Musikk og sang har en stor plass i menigheten, og flere ungdommer deltar med lovsang og bandmusikk på forskjellige gudstjenester. Menighetens voksne stiller som forsangere i gudstjenesten når det er behov for det. Fåberg menighet har vedtatt å bruke Sandwalls musikk i liturgien. Frivillige musikere og sangere stiller opp til ulike aktiviteter i menighetens regi, enten det er gudstjeneste på Kvinnernes internasjonale bønnedag eller barnehageandakt.

Det er på frivillig initiativ opprettet sosiale treffpunkt der familier kan møtes til bønn, sang og samtale (Torsdagstreff). Det er stort engasjement for Fåberg menighetshus, som er blitt pusset opp og som brukes både til trosopplæring, som prestekontor og som lokaler for dåp og andre feiringer.

I Fåberg menighet er en del engasjert i Normisjon, Israelsmisjonen og Norsk Luthersk misjonssamband. Bedehuset Betel ligger i bygda Rudsbygd. Fåberg menighet fikk i sin tid besøk av Hans Nielsen Hauge, og denne vekkelsen har satt sine spor og synes fortsatt.

Fåberg 15.02.13

May Ingunn Thorleifsdotter
sogneprest i Fåberg

Fåberg menighet

Fåberg sokn omfatter tettstedet Fåberg og bygda Rudsbygd som ligger nord i Lillehammer kommune og som grenser til Øyer og Gausdal kommuner. Fåberg er i dag å regne som en bydel i Lillehammer, med flere nybygde boligfelt og store arbeidsplasser som Jørstadmoen militærleir og Hunderfossen familiepark. Samtidig er det fortsatt mange som driver med jordbruk i området; Rudsbygd er en tradisjonell bygd. Soknet har to barneskoler, Jørstadmoen og Buvollen (på Rudsbygd).

Fåberg menighet er en folkekirkemenighet som slutter sterkt opp om gudstjenesten under de store høytidene. Mange, både unge og voksne, er med som frivillige både på menighetens konfirmantleir i Kragerø, på dugnader, i forbindelse med gudstjenester og andre aktiviteter. De siste årene har frivillige også grepet tak i pilegrimsarbeidet. I tillegg til at menigheten går egne pilegrimsvandringene en gang i året, har også menigheten lagt til rette for rimelig overnatting for pilegrimer på menighetshuset. Pilegrimsleden går gjennom Fåberg sokn, like ved siden av Fåberg menighetshus (vestlig rute) og Fåberg kirke (østlig rute – nå vedtatt "lagt ned").

Fåberg menighet har en aktiv og ung menighetskjerne som driver flere kontinuerlige og tidsavgrensede trosopplæringstiltak. Menigheten driver blant annet trosopplæringsprosjektet Etter Skoletid som drives av menighetspedagog Møyfrid Brenn. (Nå som trosopplæringsprosjektet i Fåberg går over i vanlig drift i og med at Sør-Gudbrandsdal prosti har fått tildelt trosopplæringsmidler, er det meget usikkert om Etter Skoletid kan drives videre fra høsten 2013.) Menigheten har i tillegg søndagsskole, småbarnsklubb, Barnegospel og Ungdomsklubb som i det store og det hele drives av frivillige krefter. Lys Våken,

Visitasmelding for Saksumdal menighet 2013

Saksumdal er ei lita grend med ca 400 innbyggere. Det er en vakker dal som strekker seg fra Saksumdalskjølen til Gausdalsgrensa nede i Auggedalen. Saksumdal er en del av Lillehammer kommune.

Litt mer om Saksumdal:

Skole og bosetning

Skolen har 29 elever. Barnehagen har 15 barn. Ungdomsskolen for Saksumdalelevne er Hammartun. I Saksumdal er det en del jordbruk, skogbruk og melkeproduksjon og kjøttproduksjon av storfe og sau. Men flesteparten jobber nok på Lillehammer. Det er en del innflytting av yngre familier, tomme hus selges. Det er også lagt ut tomter til salg og noen hus er under bygging.

Saksumdal har kirke, skole og barnehage. Tidligere var det to butikker, men den siste ble nedlagt i 1989.

Foreningsliv

I Saksumdal er det et rikt foreningsliv og dugnadsiveren er stor. Bygda har eget bygdehus. Rinna IL er et idrettslag for alle, med lysløyperenn og innetrening. Det største arrangementet er nok Kjældilten. Det er også egen isocheybane og det kjøres opp løyper til Vingrom og Vingnes, og nylig ble løypenettet åpnet til Gausdal. Det er faktisk mulig å gå på ski helt til Holmenkollen fra Saksumdal!

Saksumdal har også egen musikkforening med 25-30 musikere. De har nettopp vært med på NM. De har også eget aspirantkorps.

Det er også helselag som arrangerer Zumba-trening hver onsdag.

For et par år siden ble Saksumdal barnekor startet av Anne Gro og Bjørn Olav Berg. Det er 15 medlemmer mellom 3 og 12 år. De synger kristne sanger og litt andre sanger.

Gudstjenesteliv

De siste åra har Barnekoret betydd mye for gudstjenestebesøk og engasjement i menigheten. I følge statistikken har antall gudstjenestedeltagere holdt seg ganske stabilt de siste åra.

Vi har valgt en enkel liturgi for Saksumdal, samme som Vingrom. Gudstjenestene planlegges i samarbeid mellom organist og prest og øvrige grupper som skal delta.

For at frivillige medarbeidere også skal kjenne seg trygge på det som skjer møtes vi alltid en time før gudstjenesten begynner.

Vi har tekstlesere ved alle gudstjenester og en representant fra menighetsrådet som også fungerer som kirkevert. De siste årene har også konfirmantene vært med som medhjelpere. Det fungerer veldig bra.

Barnekoret er med ved flere gudstjenester. På familiegudstjenester har det betydd veldig mye. Saksumdal musikkforening har også faste gudstjeneste der de er med. Det hender at også enkeltmusikere er med på friluftsgudstjenester og for eksempel julaftensgudstjenesten. Vingrom sangkor har også her en egen avtale om forsangertjeneste ved 6 gudstjenester i løpet av året, noe som Gerd Rindal fikk godt innarbeidet mens hun var dirigent i koret.

For noen år tilbake ble antall gudstjenester redusert. Det gjorde vi for å slippe å oppleve gudstjenester med bare 5-6 stykker og for at vi kunne gjøre mer utav de gudstjenestene vi hadde. Dette har vært vellykket.

Vi har også hvert år frilutsgudstjeneste paldesøndag i fjellet og vi har arrangert vandring langs den gamle kirkevegen til Fåberg. Vi har kanefarts-gudstjeneste i samarbeid med hesteklubben. 10.februar i år arrangerte vi det på et gnistrende sledeføre. Mye folk var med. I sommer arrangerte vi setermesse sammen med Misjonssambandet for første gang. Det var en flott opplevelse og godt å kunne kjenne på fellesskapet oss imellom.

Dåpsopplæring

Vi har hatt en bevisst satsing på arbeid blant barn de siste åra. I 2007 startet vi det første babysangkurset på Bjørns Kro som de først menighetene på Lillehammer. Ut fra denne gruppen vokste det småbarnssang som holdt på et par år på Vingartun. Vi har senere hatt flere babysangkurs som presten for det meste har ledet. Etter at flere menigheter startet med det samme, har det blitt lavere deltagelse. Vi har gave til 1-åringer og vi har også utdeling av 4- og 6-årsbok og lysmesse for konfirmantene samtidig. På forhånd har vi samling for 4- og 6-åringer, de siste åra med skattejakt. Det har vært populært. Presten leder samlingen med hjelp fra frivillige. I år har vi for første gang hatt Tårnagenthelg. Det var en suksess med 15 barn (halve årskullet for Vingrom og Saksumdal). Frivillige gjorde her en stor innsats for at dette lot seg gjennomføre.

Vi har liten mulighet for å drive eget ungdomsarbeid, men som en del av konfirmantleirprosjektet får ungdommene et flott tilbud under og etter konfirmanttida.

Samarbeid kirke-skole/barnehage

Vi har et godt samarbeid med skole og barnehage. Skolen og barnehagen har felles gudstjeneste før jul og klasser/ barnehagebarn er med på påskevandring i kirka.

Konfirmantarbeid

Konfirmantundervisningen er sammen med Vingromkonfirmantene i Vingrom kirke, men vi har egen presentasjonsgudstjeneste i Saksumdal sammen med konfirmantjubileum og vi har lysmesse sammen med 4- og 6-åringene og egen konfirmasjonsgudstjeneste. Konfirmantene fra Saksumdal er også med som medhjelpere i Saksumdal kirke.

Konfirmantleiren i Kragerø er veldig populær og er nok et trekkplaster, men jeg synes også vi har fått til et opplegg som fungerer godt i Vingrom og Saksumdal. Vi møtes til ca 8 samlinger i løpet av året i Vingrom kirke som presten leder. Jeg synes det er viktig at konfirmantene blir kjent med sin egen kirke og sin egen menighet. Jeg deler gruppa i to så de er ca 15 stk på hver samling. Det skaper større nærhet og samtale. Vi utforsker kirka og den kristne tro. Jeg trives med konfirmanter og synes de har mye å bidra med. Det er også flott å ha dem med som gudstjenestemedhjelpere. I løpet av året besøker de SALT, er med på fasteaksjon og har en egen liten overnattingstur der det er med foreldre og noen ungdomsledere.

Menighetsrådet

Det har vært mange reformer de siste årene. Vi har satt ned utvalg, felles for Vingrom og Saksumdal som har jobbet med de ulike reformene. Dette har fungert veldig godt. Vi har også fått til effektive MR-møter som ikke har blitt for lange. Vi har AU mellom leder, prest og sekretær.

Det er tydelig at etter hvert som medlemmene blir mer kjent med menighetsarbeidet blir de også mer engasjert. Menighetsrådet har i alle år stilt opp for kirka og arbeidet der.

Samarbeid

Det er noe samarbeid med Vingrom menighet: dåpsopplæring, konfirmanter, samtalegruppe, ulike råd og utvalg for MR og når det gjelder gudstjenester, særlig friluftsgudstjenester. Det har vi også hatt med Fåberg. Ellers har det ikke vært naturlig å ha så mye samarbeid med de andre menighetene. Det er vanskelig å få folk i menigheten til å delta på fellesgudstjenester på Lillehammer.

Menighetsarbeid

Vi har ei samtalegruppe gående nå som treffes i Vingrom kirke. Vi ser også barnekoret som en viktig del av menighetsarbeidet.

Diakoni

Hvert år har konfirmantene sammen med foreldre og menighetsråd innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp i fastetiden. Før jul deler menighetsrådet og andre frivillige ut blomster til eldre og etterlatte . Menighetsrådet arrangerer også konfirmantjubileum for 50-, 60- og 70-årskonfirmanter.

Konserter

Det er lange tradisjoner for "Jul i ord og toner" før jul med Saksumdal musikkforening, barnekoret og Vingrom sangkor, denne jula var det over 180 besøkende. Presten deltar med en liten andakt og velsignelsen. Etterpå er det servering på bygdauset som MR steller istand

Barnekoret og Saksumdal musikkforening har også konserter i kirka.

Konklusjon

Saksumdal menighet og kirke er en menighet mange har et forhold til og en kjærlighet til og ønsker å oppsøke ved viktige anledninger i livet. Barnekoret har skapt et nytt engasjement om kirka og gudstjenesten.

Vårt mål er at forkynnelsen av Guds ord skal nå alle i Saksumdal og at menigheten skal være et åpent og samlende fellesskap hvor vi bryr oss om hverandre.

Sokneprest

Menighetsrådsleder

Ragnhild E Floberg

Anders Solvang

Vedlegg:

menighetsplan Saksumdal

Statistikk Saksumdal

Oversikt over kirkelig ansatte og frivillige

Årsplan for konfirmantene

Visitasmelding for Vingrom menighet 2013

Vingrom kirke ligger vakkert til omkranset av kornåkre og potetåkre på vestsida av Mjøsa med vakker utsikt mot Lillehammer.

Kirken betjener de to grendene Vingrom og Vingnes. Det er to selvstendige og aktive lokalsamfunn med egen skole, barnehage, butikk og litt småindustri. Siden forrige visitas har det skjedd en sterk vekst i begge lokalsamfunn. Begge fungerer nok som "drabantbyer" til Lillehammer. Litt mer om de to grendene;

Vingrom

Vingrom ligger lengst sør i Lillehammer kommune. Skolen har 120 elever(2000;70) barnehagen har 60 barn(2000;35). Ungdomsskolen for Vingromelevne er Åretta, Søre Ål. Bedrifter som finnes på Vingrom er; Bohus, Safe-Co, Øverbø maskin, Vingrom bygg, Euroskilt, Trygve Owren (maskiner), BetoNor, Joker. Vi kan også skryte av å ha egen gullsmed og en av Norges få diamantslipere. Ellers er det en del jordbruk, skogbruk ,melkeproduksjon, og kjøttproduksjon av storfe, sau og gris. I tidligere tider var det flere som hadde lågåsildfiske som en viktig attåttnæring både på Vingrom og Vingnes.

Vingrom IL er et aktivt idrettslag med egen Olympiade. Det ble startet etter at Håkon Brusveen vant OL. Det er fotball og skileik helt fra barna er ganske små. Idrettslaget har flere løpere som hevder seg i Norgestoppen i skiskyting.

Sangerhuset vitner om sterke sangtradisjoner i Vingrom. Vingrom sangkor har ca 40 medlemmer og ble startet i 1957 av Thord Rindal. De har ansatt dirigent i en prosentstilling og har høy kvalitet på koret. Vingrom har også eget barnekor og seniorkor. Eldretreffet har gått litt trått i det siste, men har holdt på i mange år.

Vingnes

Begge bruene over Lågen går fra Vingnes. Bebyggelsen ligger på neset og strekker seg oppover skråningen. Skibladner legger til på Skibladnerbrygga. Der er det også et populært badested. Det er egen båthavn og kajakkklubb på Vingnes. Svaneredet pizza og Bjørns kro ligger også på Vingnes. Vingnes har egen cowboylandsby og Jokerbutikk. Der er også et mekanisk verksted. I Pinnevikastår fortsatt påler som minner om tømmerfløtingen som foregikk

herfra over til Kartongfabrikken. Leirvika kirkegård ligger også på Vingnes. Den ble brukt fram til Vingrom fikk egen kirke og kirkegård.

Vingar skole har 185 elever og barnehagen har ca 80 barn. Det er også Steinerskole med egen barnehage på Vingnes. Vingar har et aktivt idrettslag med egen fotballbane, lysløype og slalåmbakke med trekk. Kristin og Håkonlekene er et skirenn for barn som arrangeres hvert år. Kjøldilten for voksne er også populær. Grendehuset er også et samlingspunkt i grenda. Der har Vingar Vocale sine øvelser. Glava-tour skapte folkefest i vår, det blir nok en årlig foreteelse med verdenseliten på sykkel opp Reistadbakkene, om Saksumdal og ned Døsvegen til Vingrom med mål på Lillehammer.

Gudstjenesteliv i menigheten

Da Vingrom kirke ble bygd i 1908 var det en bekymring at den lå så langt fra der folk bodde, og det var egne husmøter i de to grendene. Dette er nok et problem som har fulgt kirka videre. Vingrom kirke har få faste gudstjenestegjengere. Dette er en utfordring vi stadig arbeider med. Antall gudstjenestedeltagere har holdt seg ganske stabilt de siste åra. Vi har valgt en enkel liturgi for Vingrom siden mange sjelden besøker kirken og ikke skal kjenne seg fremmedgjort. Gudstjenestene planlegges i samarbeid mellom organist, prest og kirketjener. Det fungerer godt og vi har et godt samarbeid. For at frivillige medarbeidere også skal kjenne seg trygge på det som skjer, møtes vi alltid en time før gudstjenesten begynner.

Vi har tekstlesere og kirkeverter ved de aller fleste gudstjenester, og en representant fra menighetsrådet er også til stede. De siste årene har også konfirmantene vært med som medhjelpere, ca 4 stk på hver gudstjeneste. Det fungerer veldig bra. Siden vi har veldig mange kor i menigheten prøver vi å engasjere dem ved ulike gudstjenester. Vingrom sangkor har en egen avtale om forsangertjeneste ved 8 gudstjenester i løpet av året, noe som Gerd Rindal fikk godt innarbeidet mens hun var organist og dirigent i koret. Dette betyr mye for menigheten og vi har fått til et godt samarbeid. Vingrom barnekor er med på julaften og ved noen andre anledninger. Det er også Seniorkoret. I høst hadde vi egen bedehussanggudstjeneste sammen med Seniorkoret som ble en suksess. Vingrom kirkes guttekor synger selvfølgelig også ved flere anledninger. Anne H Aasen som er kirketjener er også en god trompetist som beriker gudstjenestene med sitt spill. Siden vi har pilegrimsleden forbi kirka vår bruker vi også den ved

enkelte vandregudstjenester, og vi har gudstjeneste på Røine, det gamle kirkestedet rett på oversiden av kirka. Vi har også friluftsgudstjenester i fjellet. Vi har tradisjon med samarbeid om ungdomsgudstjeneste sammen med ungdomskoret SALT og konfirmantene i januar. 100-årsjubileet i 2008 skapte et løft for menigheten.

Dåpsopplæring

Vi har hatt en bevisst satsing på arbeid blant barn de siste åra. I 2007 startet vi det første babysangkurset på Bjørns kro sammen med Saksumdal som de først menighetene på Lillehammer. Ut fra denne gruppen vokste det småbarnssang som holdt på et par år på Vingartun. Vi har senere hatt flere babysangkurs som presten for det meste har ledet. Etter at flere menigheter startet med det samme, har det blitt lavere deltagelse. Vi har gawe til 1-åringene og har prøvd egen gudstjeneste der 1-åringene har vært invitert. Vi har også gudstjeneste med utdeling av 4-årsbok med samling på forhånd, de siste åra med skattejakt. Det har vært populært. Presten leder samlingen med hjelp fra kirketjener og frivillige. Vi har også utdeling av 6-årsbok med samling på forhånd. Her er det noe mindre deltagelse. I år har vi for første gang hatt Tårnagenthelg. Det var en suksess med 15 barn (halve årskullet). Frivillige gjorde her en stor innsats for at dette lot seg gjennomføre.

Vi har liten mulighet for å drive eget ungdomsarbeid, men som en del av konfirmantleirprosjektet får ungdommene et flott tilbud under og etter konfirmanttida.

Samarbeid kirke-skole/barnehage

Dette er noe vi har arbeidet med i mange år og har nå et godt samarbeid med en av skolene og alle barnehagene. Vingrom skole har gudstjeneste før jul og klasser er med på påskevandring. Noen ganger har vi også hatt pilegrimsvandring og besøk før allehelgensdag der vi har snakket om døden og begravelse. Barnehagene får besøk før jul og påske. De har også vært med på pilegrimsvandring og julevandring i kirka.

Vingar skole har også tidligere hatt gudstjeneste før jul og vært med på påskevandring. Men de vil ikke lenger være med på skolegudstjeneste.

Konfirmantarbeid

De siste to åra har vi hatt rekordstore konfirmantkull. Dette skyldes nok store kull, men også en høy prosent kirkelige konfirmanter.

Konfirmantleiren i Kragerø er veldig populær og er nok et trekkplaster, men jeg synes også vi har fått til et opplegg som fungerer godt i Vingrom. Vi møtes til ca 8 samlinger i løpet av året i kirka som presten leder. Jeg synes det er viktig at konfirmantene blir kjent med sin egen kirke og sin egen menighet. Jeg deler gruppa i to så de er ca 15 stk på hver samling. Det skaper større nærhet og samtale. Vi utforsker kirka og den kristne tro. Jeg trives med konfirmanter og synes de har mye å bidra med. Det er også flott å ha dem med som gudstjenestemedhjelpere. I løpet av året er de med på lysmesse, besøker SALT, er med på fasteaksjon og har en egen liten overnattingstur der det er med foreldre og noen ungdomsledere.

Menighetsrådet

Det har vært mange reformer de siste årene. Vi har satt ned utvalg, felles for Vingrom og Saksumdal, som har jobbet med de ulike reformene. Dette har fungert veldig godt. Vi har fått til effektive møter som ikke har blitt for lange. Ellers kan det gå unødig mye tid til dette arbeidet. Vi har AU mellom leder og prest.

Det er tydelig at etter hvert som medlemmene blir mer kjent med menighetsarbeidet blir de også mer engasjert. Menighetsrådet har i alle år stilt opp for kirka og arbeidet der.

Samarbeid

Det er noe samarbeid med Saksumdal menighet om dåpsopplæring, konfirmanter, samtalegruppe, ulike råd og utvalg for MR, også når det gjelder gudstjenester, særlig friluftsgudstjenester. Det har vi også hatt med Fåberg. Ellers har det ikke vært naturlig å ha så mye samarbeid med de andre menighetene. Det er vanskelig å få folk i menigheten til å delta på fellesgudstjenester på Lillehammer.

Menighetsarbeid

Vingrom menighet har eget guttekor som ble startet av Gerd Rindal og som nå drives av Thor og Carol Kvande. De øver i kirka. Vi har ei samtalegruppe gående

nå som treffes i kirka. Vi arrangerer også samling en gang i året for frivillige medarbeidere, i fjor ble de invitert til konsert, andre år har det vært en fest.

Diakoni

Hvert år har konfirmantene sammen med foreldre og menighetsråd innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp i fastetiden. Før jul deler menighetsrådet og andre frivillige ut blomster til eldre og etterlatte.

Konserter

Det er lange tradisjoner for lillejulaftenskonsert med Vingrom sangkor, denne jula var det over 300 besøkende. Presten deltar med en liten andakt og velsignelsen.

Vingar Vocale har også hatt konsert i kirka hvert år ved St.Hans-tider siden jubileet i 2008.

Konklusjon

Vingrom menighet og kirke er en menighet mange har et forhold og en kjærlighet til og ønsker å oppsøke ved viktige anledninger i livet.

Vårt mål er likevel at forkynnelsen av Guds ord skal nå alle i Vingrom menighet og at menigheten skal være et åpent og samlende fellesskap hvor vi bryr oss om hverandre.

Sokneprest

Menighetsrådsleder v.nestleder

Ragnhild E Floberg

Gjørg Gundersen

Vedlegg:

menighetsplan Vingrom

Statistikk Vingrom

Oversikt over kirkelig ansatte og frivillige

Årsplan for konfirmantene

Oversikt over menighetsforholdene i Lillehammer sokn

Menighetsrådet i perioden 2011 – 20015 består av følgende medlemmer:

Faste medlemmer:

Elise Birch Bulie
Solveig Heim
Kristin Loe Kjelstad
Per Helge Nordskog
Anne Holbø Wendelbo
Jorun Krukhoug Kilvær
Johan Henry Mathiesen
Alf Martin Johnsen
Inger Tølløfsrud Gundersen
Eivind Thoresen

Varamedlemmer:

Gerd Kari Andersson
Stein Johansson
Åshild Bikset
Jan Torleif Bakken
Svein Petter Klausen (fritak)

Sokneprest Tormod Kapelrud er fast medlem i Menighetsrådet.
Menighetssekretær Anne Berit Riisehagen er rådets sekretær-

Leder for 2013 er valgt: Elise Birch Bulie
Nestleder: Per Helge Nordskog

Aktiviteter i menighetsarbeidet

Lillehammer sokn omfatter Lillehammer sentrum med boligområder øst, nord og sør for bykjernen. Soknet grenser til Nordre Ål og Søre Ål sokn på østsiden av Mjøsa og Vingrom sokn på vestsiden. Byen er preget av handels- og service-næring, samt kommunal og fylkeskommunal administrasjon.

Menigheten har i mange år vært en typisk bymenighet med stor andel av voksne og eldre som kjernegruppe. Det bor mange barnefamilier innenfor soknet, noe som ikke minst merkes på et høyt antall dåp. Likevel har menigheten slitt med å få kontakt med barnefamiliene, og tradisjonelle tiltak som utdeling av 4- års og 6-årsbok har bare nådd en liten andel av barna. Tiltakene er positivt mottatt, men

store grupper av barna uteblir likevel fra familiegudstjenestene. Menighetsrådet satser nå sterkere på å utvide dette tilbudet, og har allerede gjennomført en Tårnagenthelg i april 2012 med entusiastisk, men liten deltakelse fra 8-åringene. Vi fortsetter likevel med ny runde i begynnelsen av mai. Til høsten vil vi også forsøke på et "Lys våken"- arrangement. Disse aktivitetene drives i et samarbeid mellom menighetsråd, prest og frivillige. Et av våre problem er å få tak i nok frivillige som kan tenke seg å delta i slikt arbeid. Menighetsrådet har sterkt fokus på rekruttering av frivillige.

Konfirmantarbeidet er for oppadgående etter en downperiode like etter år 2000. Konfirmantleir gjennom flere år har slått godt an og er hovedårsak til en markert økningen i antallet konfirmanter. I Lillehammer sokn har antallet konfirmanter økt med 50 % fra i fjor. Gjennom bevisst arbeid har vi sammen med Nordre Ål og Søre Ål sokn opparbeidet en god stamme med ungdomsledere som deltar på leir, ung messe og weekender.

Gudstjenestene i Lillehammer kirke er rimelig godt besøkt med en trofast kjerne som møter villig frem. Menigheten har innført ny liturgi med, og menigheten synes å ha akseptert endringene som ble bestemt. Lillehammer kantori deltar med sang på noen gudstjenester i løpet av året.

Det er mange aktiviteter innen menighetsarbeidet. Kantori, tensingkor, misjonsgruppe, bibelgruppe og hygge- treff og -turer for eldre går stort sett ved "selvdrift".

Lillehammer menighet er medeier i Kirkens SOS og deltar i representantskapets årsmøte. Lillehammer menighet er også med i stiftelsen Lillehammer Frivilligsentral og deltar i årsmøtet til stiftelsen, og menigheten bidrar med økonomisk støtte hvert år. Frivilligsentralen gir et betydelig diakonalt arbeid til Lillehammers innbyggere.

Menigheten har godt samarbeid med Hammartun barne- og ungdomsskole med skolegudstjeneste før jul som viktigste samarbeidsprosjekt. Det er ellers stor åpenhet for besøk av klasser i kirken, og vi har leid skolens lokaler til bo-hjemmeweekender for konfirmantene. Barnehagene samles i kirken med prest og organist til førjulsstund/barnegudstjeneste. Her er det god deltakelse.

Økonomiske forhold

Lillehammer menighet har et trangt budsjett som trenger nøyaktig planlegging, regnskapsføring og oppfølging.

Menighetens eiendom på Skoletorget 8 som tidligere huset Kikrekontoret, ble solgt i 2012 etter at Kirkekontoret flyttet til ny adresse. Tidligere gav dette en god leieinntekt.

Kirkesenteret leies/lånes ut til forskjellige aktiviteter både av inntektsgivende art og til rene menighetsaktiviteter. Bruken av lokalene forårsaker ofte og store ommøbleringer noe som viser til dels stor slitasje på møbler og inventar. Regnskapet viser for Kirkesenteret viser et betydelig driftsunderskudd.

Menighetsrådet i Lillehammer sokn ønsker en mest mulig åpen kirke. Derfor er kirken åpen på dagtid etter kirketjeners bestemmelser. Menighetsrådet har ved vaktordning holdt kirken åpen to timer på kveldstid sommeren 2012.

Kirken er et godt konsertlokale og blir mye brukt til konserter av både lokale og eksterne artister/musikere.

Det er mange medarbeidere i Lillehammer Menighet som legger ned en stor innsats i løpet av året. Noen er formelt valgt inn i råd og utvalg, andre er frivillige, men for alle gjelder ønsket om at menighetens arbeid kan gjennomføres på en best mulig måte.

Lillehammer, 20. februar 2013.

Tormod Kapelrud
Sokneprest

Oversikt over menighetsforholdene i Lillehammer menighet.

Lillehammer menighet har ingen egne ansatte, alle er ansatte i Fellesrådet, med ansvarsområder i de forskjellige menighetene i soknet.

Menighetsrådet har bispedømmets strategiplakat som rettesnor for arbeidet som planlegges og gjennomføres. Utfra denne er det utarbeidet en årsplan for arbeidet for å bevisstgjøre og ansvarliggjøre.

Vedlagt følger : Handlingsplanen for Lillehammer menighet

Diakoniplanen «
Trosopplæringsplanen «

Årsrapporten fra 2011.

Lillehammer 7.febr. 2013

Før Lillehammer menighetsråd

Elise Birch Bulie
Leder.

DEN NORSKE KIRKE

Nordre Ål menighet

Beretning Nordre Ål menighet.

Nordre Ål menighet er en menighet med engasjerte mennesker hvor mange har en god og sterk tilhørighet til sin sognekirke. Tilhørigheten og engasjementet for kirken kan føres tilbake til 1936 da det ble stiftet en kirkering som hadde som formål å samle inn penger til bygging av kirke i Nordre Ål. Mange år senere ble denne drømmen realisert i forbindelse med De olympiske leker i 1994. Kirken ble vigslet 2. oktober samme år. Menigheten er derfor både stolt og glad for sin kirke, en kirke som gjennom sin symbolbruk og utsmykking skaper trosrefleksjon og gir mennesker hjelp til livstolkning og et møte med Gud, noe som korresponderer med strategiplanen for vårt bispedømme som bl.a. sier at man ønsker å gi mennesker tilhørighet og hjelp til kristen livstolkning.

Et konkret eksempel på en dette er kvinnen som kom til kirken og hadde mistet sin sønn. I møte med de 14 stasjoner, korsveien, og bildet av Maria med Jesu døde legeme, sa kvinnen Jeg har det akkurat slik som Maria, hun mistet også sin sønn. En sterk identifisering og livstolkning som gav henne noe trøst i de vanskelige dagene. Vår erfaring er at vandringer i kirkerommet som f.eks. dåpsvandringssamtaler, hvor vi lar farger, symboler, bilder tale til oss, åpner opp for gode samtaler og refleksjoner om tro og liv.

Vi ønsker å være en kirke som møter folk slik at kirken blir folkets kirke. Og rent praktisk er dette ivare tatt ved at kirken er åpen alle arbeidsdagene i uka. Men enda dypere handler folkekirketanken om at den lokale menighet og kirkefelleskap gir rom for at folk kan komme til kirke og bli sett og hørt både av mennesker og Gud. Dette er viktig for Nordre Ål menighet og jeg opplever at vi står i en lang og god tradisjon, i Hamar bispedømme, på nettopp å fremme en raus og åpen folkekirke..

Nordre Ål menighet er både en bymenighet og en bygdemenighet. Dette betyr at det er stor åpenhet for nye kulturelle uttrykk, samtidig er tradisjonene viktige, som f.eks at sanitetsforeningen pynter kirken til fastelavns gudstjenesten. Dette kan kanskje høres lite ut, men det er viktig og stort. Fordi det er med på å forankre kirken lokalt ved at lag og foreninger bekreftes i at de er resurser for kirken. Dette har med stedegengjøring og involvering å gjøre, og det er noe vi ønsker å bli enda bedre på, ikke minst i forhold til den yngre generasjon.

Vi opplever at det kan være utfordrende å få folk til å stille opp å la seg velge inn i menighetsråd eller å ta på seg ulike oppgaver i menighetsarbeidet. Dette medfører at det er en del ønsker og planer vi har for vårt menighetsarbeid som vi ikke umiddelbart får realisert. Samtidig har vi også erfart at nye grupper har kommet og tilbudt seg å starte opp bl.a familiemiddag, noe som har blitt et viktig møtepunkt for særlig småbarnsfamilier. Vi har således erfart at det gjelder å finne en god balanse mellom det å utfordre til tjeneste og det å la folk selv komme med det de brenner for.

Menigheten og menighetsrådet har i de siste årene vært sterkt engasjert og brukt mye tid og krefter på gudstjenestereformen og kirkereformen. Dette har vært et givende arbeid samtidig som det har vært resurskrevende.

DEN NORSKE KIRKE

Nordre Ål menighet

For tiden jobbes det med trosopplæringsplan som vi håper å ha ferdig i løpet av våren 2013. Dette er et viktig og prioritert arbeid for vår menighet ikke minst med tanke på at det er en jevn tilflytning til Nordre Ål sogn.

På tross av sin relativt unge alder har Nordre Ål menighet etablert mange relasjoner og tilknytningspunkt i lokalsamfunnet. Det er et mål for oss å styrke og utvikle disse relasjonene slik at folk erfarer at kirka både er en god samarbeidspartner og et godt sted å komme til.

Oddgeir Bolstad

Sogneprest Nordre Ål menighet

Vårjevdøgn 2013.

En beskrivelse av Søre Ål menighet av februar 2013

Innledning

Søre Ål menighet er en del av Lillehammer kommune og vil derfor ha mange fellesstrekk og felles oppgaver med Lillehammer menighet og Nordre Ål menighet. Det er derfor et poeng å nevne at disse tre menighetene, forskjellig som de også er, deler mange av de samme utfordringer og oppgaver. Menighetene er i størrelse ganske like¹, derfor er det nært samarbeid rundt spesielt konfirmant og ungdomsarbeid. I tillegg er det naturlig å se en del av de diakonale oppgavene som felles, noe som er blitt mer naturlig etter ansettelse av en diakon felles for de tre menigheter.

Når det er sagt har Søre Ål sine særpreg som i denne rapporten vil beskrives.

Antall, geografi og historie

Menigheten har litt over 5000 medlemmer og tilhørende. Det er vanskelig å tolke utviklingen i vekst de siste tiår da soknegrensene er flyttet og soknet geografisk har blitt mindre. Soknegrensene og grensene for tilhørighet til skolene stemmer derfor ikke. Søre Ål har derfor flere som ikke har tilhørighet til soknets kirke, men likevel føler tilhørigheten der. Det er tydelig blant annet under oppmelding til konfirmasjon, men også i andre sammenhenger.

Søre Ål har utviklet seg raskt. Fra å være en menighet med spredt bebyggelse og mange bondegårder til å bli en menighet bestående av flere tettsteder med økende befolkningsvekst. Kirkens beliggenhet gjenspeiler hvor en for 50 år siden mente det kom til å være en sentral plassering. I tillegg gjenspeiler den også at befolkningsveksten i Søre Ål var uventet høy. Mange vil mene at om kirken hadde blitt bygget i dag, ville det ha blitt en større arbeidskirke hvor plasseringen hadde vært rundt Skogli, Røyslimoen eller Vårsætergrenda, der de fleste i Søre Ål bor. Befolkningen er stadig i vekst, mange småbarnsfamilier flytter til, og befolkningstallet er økende.

Kirken har jevnlig kontakt med skoler, barnehager og Bo og Service-senteret som hører til Søre Ål. To barneskoler på rundt 350 elever hver, Røyslimoen og Søre Ål, en ungdomsskole Åretta, med ca 400 elever, og rundt 6 barnehager som vi regner som tilhørende Søre Ål. Ved Bo og Service-senteret forettes gudstjenester to ganger i året. Skolene får tilbud om gudstjeneste til jul, hvor de senere årene kun har vært barneskolene som har takket ja. Det er til gjengjeld et meget godt samarbeid mellom kirka og barneskolene, hvor presten også blir invitert til å undervise der. Barnehagene får tilbud om gudstjeneste i kirka, hvor de fleste takker ja, enten til å komme til kirka, eller at presten kommer på besøk til dem. Ungdomsskolen ønsker ikke gudstjeneste, men presten har til tider gjort avtaler med enkelte lærere om undervisning i LRE.

Trosopplæring

¹ Lillehammer størst, Søre Ål og Nordre Ål nesten like i antall

Det er en del ujevnheter i tallene de siste årene, men de indikerer alle en økende medlemsmasse i Søre Ål, og mange barn og unge. De senere årene er det også døpt flere enn det er forettet gravferd for, og vært en økning prosentvis av de som ønsker konfirmasjon. En måte å lese statistikken på forteller om over 90 % av medlemmer og tilhørige i konfirmasjonsalder som er påmeldt dette året.

Menighetsråd og ansatte har i flere år satset på trosopplæring og har satt inn stadig nye tiltak for barn og unge. Frem til januar 2010 var kateketen ansatt med hovedarbeidssted i Søre Ål. Det kan være en mulighet at det er dette menigheten nå høster fruktene av.

Siden det er en ung befolkning i Søre Ål har det vært naturlig og spesielt arbeidet for en trosopplæringsplan og spesielle tiltak for barn og unge. Dette har de senere årene vært båret mye av frivillige i menigheten. Trosopplæringsplanen har vært utarbeidet fra 2009, og brukes aktivt. Tross mangel på trosopplæringsmidler², kateket eller trosopplærer, har menigheten satset på de nye prosjektene som er foreslått. De to siste årene er det gjennomført Lys Våken og Tårnagentene, og laget spesielle opplegg for 4 og 6 åringene, samt en spesiell satsning på førskole og barneskolebarn i de to korene Chilipepper og Pepper. Dette er øvelser som rommer over 50 barn. Her gjenspeiles menighetens engasjement ute ved at det holdes konserter andre steder enn i Kirka og at de blant annet deltar på Dølajazz. I denne sammenheng bør tiltak som Ungdomsklubben i Søre Ål kirke også nevnes, og at menigheten har Søndagsskole flere ganger i måneden. I arbeidet med barn og unge bestrebes det å trekke inn andre aktører og samarbeidspartnere for å markere og styrke den forankringen i lokalsamfunnet som kirka bør ha.

Fremtidige utfordringer

Vi ser tendenser til en økende befolkning, og en ung befolkning i Søre Ål sokn. Utfordringene er flere med tanke på dette. Menigheten ønsker å kunne betjene og opprettholde de tiltak som allerede er etablert. Her er det en ballansegang mellom å bruke frivillige og ansatte til arbeidet hårfin. Det er viktig at menigheten kjenner at det er deres kirke, og at de er ansvarlig for mye av arbeidet. I Søre Ål menighet kunne en trengt noen krefter til fra ansattensiden for å opprettholde det engasjementet som nå er. En annen utfordring er plassmangel. Både kirkerommet og menighetssalen³ er for lite til å romme den aktiviteten som nå skjer.

I en menighet med så mye engasjement for barn og unge er det også en utfordring å holde fokus på andre oppgaver. Det kunne vært ønskelig med flere besøk på Søre Ål Bo og Service senter og ellers flere treff for eldre i menigheten. Mange av gudstjenestene er tilrettelagt for barn og unge, og menigheten mangler kanskje en stabilitet som vil trekke andre aldersgrupper til seg, eller flere som er i andre livsfaser enn de med små barn. Det er også ønskelig med ressurser fra ansattensiden som vil gjøre det mulig med en mer stabil kontakt med blant annet skolene og barnehagene som i utgangspunktet er positive til samarbeid med kirken.

Lillehammer 20.februar 3013

For Søre Ål Menighet sokneprest Ingunn Dalan Kosnes

² Tildelt prostiet i 2013

³ Kirkekroken

**Visitas i Vestre Slidre
30. april, 2 – 3. og 5. mai**

Visitasgudstenesta vart haldeni Slidre kyrkje (Slidredomen). Ho ligg i Slidre sokn i Valdres prosti. Ho er bygd i mur og vart oppført i 1170. Kyrkja har langplan og 200 sitjeplassar. Kyrkja har vernestatus freda. Arkitekt: ukjend.

Foto og tekst fra Kirkebyggdatabasen

DEN NORSKE KYRKJA

Hamar biskop

Lomen sokneråd
Røn sokneråd
Slidre sokneråd
Soknepresten i Lomen, Røn og Slidre
Vestre Slidre kyrkjelege fellestråd
Prosten i Valdres

Dato: 23.08.2013

Vår ref: 12/469-1 ABA

Deres ref:

Visitass i Vestre Slidre: Visitasprotokoll

Med dette sender vi over visitasprotokoll for Hamar biskops visitass til sokna Lomen, Røn og Slidre, som gikk føre seg 30. april til 4. mai.

Det er visitasforedraget som vart halde etter visitasgudstenesta saman med rapporta frå soknepresten og prostena og prostens sin befaringsrapport frå kyrkjer, gravplassar og kyrkjekontor som utgjer protokollen.

Vi ber om at protokollen vert gjort kjend for dei som kan ha interesse for den, og for dei med ansvar for å følgje opp sakane som vart tematiserte gjennom visitassen.

Omkring 6 til 12 månader etter visitassen vil bispedømmekontoret taka initiativ til eit felles oppfølgjingsmøte med kyrkjelydane. I møtet vil særleg planar for arbeidet med utfordringane som vart gjevne etter visitassen bli tematiserte. Vi ber om at visitasprotokollen blir behandla som sak i sokneråda, fellestrådet og i møte med dei tilsette i løpet av komande høst, før oppfølgjingsmøtet.

Til slutt vil vi takka hjartelegast for alt arbeidet de la ned i samanheng med visitassen, og for dykkar gjestfridom.

Med venleg helsing

Solveig Fiske
biskop

Arne Bakken
pilegrimsprest
Direkte innvalg: 62 55 03 52

VISITASPROTOKOLL

Vestre Slidre

30. april – 5. mai 2013

DEL I

Innleiing

Som biskop i Hamar bispedøme har eg no vore på visitas i Lomen, Røn og Slidre sokn i Vestre Slidre fellesrådsområde. Sist det var ordinær visitas her i Vestre Slidre, var i 1998. I 2005 var det ein såkalla prostivisitas i heile prostiet. I visitasreglementet for Den norske kyrkja står det: «En visitas har som formål å støtte, inspirere og veilede menigheten og tilsette, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet». Kyrkja lever alltid på ein stad. Hovedfokuset er difor på det lokale soknet, og på korleis evangeliet møter livet til menneska i dei mange berøringspunkta dei har til kyrkja. Det er grunnen til at visitasprogrammet inneheld både møter med frivillige og dei som har fått direkte ansvar for kyrkja sitt arbeid, møte med lokalsamfunnet der livet leves, og møte med samarbeidspartnarane kyrkja har.

Det her foredraget er min visitasrapport til kyrkja i Vestre Slidre. Og då meiner eg kyrkja i vidaste forstand. Framfor alt som menneskje, men og som ein institusjon som har spela ei sentral rolle for menneskja i Vestre Slidre i tusen år. Foredraget vil vera todelt. Den fyrste delen er eit tilbakeblikk på programmet, den andre delen er om dei utfordringane eg vil gje dykk å arbeide vidare med.

Men fyrst: - Vestre Slidre!

Eg synes det er ein sang i sjølve namnet.

Ein vårsang.

Eg har lese at namnet – SLIR – kan bety: der vatnet renn, eit kar for rennande vatn. Det som særmerker landskapet i kommunen, med fjordar, sjøar og elver, er ulikt, men vatnet er felles. Det livgjevande vatnet.

Knut Hauge, dykkar eigen diktar, skriv: «Kvar elv og os her i fjellet har sin eigen tone... Og Nordelva som samlar dei alle i seg har den djupe undertonen. No skal dei ut på den lange ferda mot havet. Dei har vel ein utferdshug i seg, men også minne om dei traktene dei kom ifrå. Utlengten og heimlengten er sterk i oss alle. Det er liksom det evige pulsslaget i allnatura. Livskraften frå dei løynde kjeldene, som aldri kviler og aldri tek slutt.... Det er ingen ting som blir borte: Berre våre dagar og år og vår tid. Og det er godt det er slik:»

Knut Hauge skriv om livet – livet til den enkelte og til fellesskapet – gjennom vatnet som heile tida beveger seg og skapar liv. Det rennande vatnet er som heile livet. Det kjem frå ein plass, blir oss gitt ei tid, og vi må sjå at det går vidare. Det einaste faste i livet er at det er i bevegelse.

Den som er i bevegelse og som stadig er åpen og har endringskompetanse, kallar vi i kyrkjeleg samanheng ein pilegrim. Pilegrimen bor i oss alle.

I ei verd som er i stadig endring, er endringskompetanse viktigare enn nokon gong, lokalt så vel som globalt. Berre den som er i bevegelse kan finna nye vegar.

Vestre Slidre – der det livgjevande vatnet renn!

Det ligg som eit program i sjølve namnet for dykk som bor og verkar her.

Det er akkurat det eg synest eg har opplevd her desse dagane. Her er ein open for at liv og fellesskap kan skifte former, og heile tida arbeider de for stadig større verdigheit for den enkelte og for å styrka det livgjevande fellesskapet for framtida.

Oppsummering av programmet

Eg vil no, i den fyrste delen av visitasforedraget, referere i korte trekk programmet frå tysdag til fredag sist veke.

Tysdag

Visitasen starta i Slidredomen der vi var med i morgonbøna som den kyrkjelege staben har i koret i kyrkja kvar veke. Omkransa av dei solide veggane i den gamle kyrkja, og med veksellesinga av salmane i Bibelen, blir ein påmint den trufaste plassen kyrkja har i glede og sorg for menneskja til alle tider her i Slidre. Vi blir påmint orda til diktaren om at «Ingen er barn av sin tid, alle er vi barn av de tusen år».

Etterpå var vi samla i prestegarden, der vi gikk gjennom programmet for visitasen, og der vi vart ønska velkomen av ordføreren.

Seinare møtte eg engasjerte og dyktige kyrkjelege medarbeidarar med høg kompetanse på mange fagområde, medarbeidarar som har ei sterk vilje til samhandling i å skape gode møte for menneske som kyrkja betener på ulike vis.

Det er ein stab med mange små stillingar, noko som på særleg vis krever vilje til fagleg samarbeid.

Det var inspirerende å få møte mangelkunstnaren og tradisjonsbæreren Knut Olav Dokken. Han har eit stort engasjement for å ta vare på gammal nedervd kunnskap om jern- og trebearbeiding på ulike vis. I det ligg ei omsut for historia så vel som for framtida. Her vart det gjort synleg på ein særleg måte noko som eg og møtte i andre samanhengar her i kommunen: Tradisjon og fornying. Røter og venger.

Framtida i kommunen møtte eg blant anna i eit møte med 8.-10. trinn på ungdomsskulen. Det gjer sterkt inntrykk å møte ungdomen sin ærlegdom og ønskje om å finne ut av utfordringar og mysterium i livet.

Etterpå hadde eg tysdag møte med lærarane. Det er imponerende at så og si alle brukte arbeidsdagen sin siste time til eit møte blant annet om RLE og samarbeid skole/kyrkje. Om kvelden var det ein herleg Gladsang-kveld i Lomen kyrkje med aktørar i alle aldrar. Den var til å bli glad av.

Onsdag

Onsdag 1.mai fekk jeg gleden av å vere med å feire gudsteneste i den ærverdige Røn kyrkje, og å delta på eit 1. mai-arrangement i Røn kyrkjestoge etterpå. Der fekk vi høyre ei tale av ein ungdom som bandt saman det lokale og globale perspektiv. Det er flott når

ungdom gløder for ei betre verd for flest mogleg og har innhenta fakta om kor mange som sulter, tørster og er på flukt i verda. Det uroer oss alle, ikkje minst i kyrkja.

Torsdag

Torsdag morgon starta med bøn i Øyjar kyrkje, «ungdomen» av kyrkjene her i Vestre Slidre, ho rundar 50 år neste år. Ho står på ein symboltung gamal heilag stad. Det er sjeldan ein går over ein bekk med rennande vatn like før ein stig inn i ei kyrkje slik vi gjer der.

Etterpå vart vi tekne imot av barn og tilsette i Røn Naturbarnehage. Der fekk vi blant anna sjå korleis dei førebur våren ved å lage fuglekassar og øve på «Ja, vi elsker» med rørsler til. Vi lærer alltid noko av barna.

Torsdagen held deretter fram med eit møte med Vestre Slidre kyrkjelege fellestråd kor vi førebudde saker som skulle bli drøfta i møtet med den kommunale leiinga. Fokuset vart retta mot barn og unge att da vi vitja Brennabu leirskule, som er den fyrste leirskulen som vart bygd som leirskule etter at leirskulen kom i vårt land på slutten av 1950-talet. Alt har jo si byrjing. Det er ei imponerende realitet at gjennom desse åra har omlag 100 000 barn og unge, nettopp her i dei vakre fjellområda i Vestre Slidre, fått styrka si evne til meistring og utvikla sine kunnskapar og sine sosiale dugleikar i eit miljø dei ellers ikkje får i skolesamanheng.

Det rører meg alltid djupt å vitja eit asylsøkeremottak. På Lundeskogen vart vi møtte av tilsette og beboarar og fekk høyre om fortvilninga mange av beboarane lev i, og samtidig høyre om gleda mange opplever når lokalsamfunnet arbeider for å integrere dei. Ved Mo kyrkjeruin sto Jahn Børe Jahnsen torsdag ettermiddag og tok i mot og fortalde den spennande historia som denne gamle kirkestenen bær i seg.

Her i Vestre Slidre har de «urfortellinga» om kristninga av Valdres. Fortellinga om Olav den heilage fekk vi høyre ved Tingsteinen. Derfra gjekk vi ei pilegrimsvandring medan kyrkjeklokkene ringte oss inn i Slidredomen, kor vi var med på ei fin avslutning.

Torsdagen vart avslutta med møte med sokneråda: Dette møtet er særst viktig i ein visitas, for sokna er grunneininga i Den norske kyrkje. Det var inspirerende å møte dei tre dyktige sokneråda i kommunen. Det vart samtala om soknerådet sine mange oppgåver, trusopplæring og gudstenestearbeid. Fordelane og ulempene med ei mogleg samanslåing av råda til eitt felles kirkeleg råd, var og eit tema på møtet.

Fredag

Under ein visitas høyrer det til å vitje alle kyrkjer og kyrkjegarder i kommunen. Lomen stavkyrkje sto att. Om snøfjonene ivrig dala ned då vi gjekk inn, så hadde nokon i omsorg og omtanke breitta ut tjukke ulltepper over benkeryggene som vi kunne trekke over oss medan vi held morgonbøn. Det ga både ei konkret påminning om all varme og godleik som stadig overraskande blir gitt oss i livet, og det ga samtidig perspektiv over forfedrane sine vilkår under gudstenester og kyrkjelege handlingar den gong oppvarming var heilt ukjend i kyrkjene.

På Lome gard, like nedanfor kyrkja, sto kaffebordet etterpå dekt hos Elin Dalbø og Jon Hasle. Vi fekk høyre ei utruleg spennande historie om korleis Lomen og er sentrum for ei eventyrleg ferd i hesten sitt rike.

Etterpå vart vi mottekne på Sjukeheimen kor sær mange av beboarane og andre hadde møtt fram til ei andaktsstund. Eg har stor respekt for alle dei som har vore med å byggje det gode samfunnet som vi ofte tek for gitt, og eg kjenner meg alltid audmjuk i møte med dei. At de i Vestre Slidre engasjerer dykk i fellesskapet og ønskjer å ivareta og utvikle det for alle i alle aldrar, viste vitjinga i Frivillighetssentralen til fulle. All ære til kommunen som har investert i det flotte bygget, og all ære til alle som på friviljug basis engasjerer så mange som slik kan ta del i alle dei ulike aktivitetane.

Visitaprogrammet vart avslutta fredag med eit viktig møte, nemlig med kommunen si politiske og administrative leiing. Kommunen arbeider med ei gjennomgang av nivå på alle tenester, noko som vil skape ein arena for samtale om kva slags verdier vi vil byggje fellesskapet på. Dette kjem og i berøring med kyrkja sine tenester og det vil slik vera naturleg at kyrkja vert inkludert i den overnevnte gjennomgangen og verdidebatten.

DEL II

I bispedømet sitt måldokument har vi fem satsingsområde, og eg vil bruke dei som overskrift på utfordringane til kyrkjelydane i Vestre Slidre.

Det første satsingsområdet er

I Gudstenester og kyrkjelege handlingar

Det har vore ei glede under visitasen å sjå alle dei ulike vakre kyrkjene og dei godt tilverka kyrkjegardar. Eg vil rose kor ryddige og reine kyrkjene er her.

Kyrkjene er aldri berre hus å samlast i, dei er bokstaveleg orienteringspunkt og haldepunkt for menneskjer på kvar stad, som held saman himmel og jord for oss. Dei er den gode stad som rommar heile menneskelivet og viser oss at vi høyrer til kvarandre og til Gud. Å la samtid og tradisjon flyte saman til livstolking for den som trer inn i heilagrommet, er ei vedvarande utfordring for kyrkja.

Å halde dåpstalet oppe er noko vi har spesiell fokus på i bispedømet. Slik kan folket sin tilhøyrsløse til kyrkja og vare ved i framtida. Det er gledeleg at dåpstalet er sær høgt her i Vestre Slidre. Eg vil honorere dykk tilsette som har sterkt fokus på møtet med alle som kjem i samband med dei kyrkjelege handlingane. Spesielt har eg merka meg korleis de har eit uvanleg godt tverrfagleg fokus på å gi verde ved gravferder. Dette styrker og menneskja sin tilhøyrsløse til kyrkja og for komande generasjonar.

Sterkt fokus har de og på førebuing av kvar gudsteneste. De har gode rutiner på tverrfagleg samarbeid i førebuinga. Utfordringa er at fleire tilsette som har små stillingar har vanskar for å vere med på stabsmøte. Eg vil rose dykk for at de har ei føresegn om att alle medverkande møter ein time før gudstenesta byrjar.

Frammøtet til gudstenestene generelt her i Vestre Slidre er på line med tendensen i landet elles; at fleire går ved anledningar og færre går fast. Ein ser at dei som lar gudstenestene

bli forma etter "anledningar" i livssyklus, høgtider eller lokale tradisjonar lykkast med betre besøk.

Involvering er ei av kjerneverdiane i gudstenestereforma, som ei påminning om at kyrkja det er *alle* medlemma hennar. Er det nokon de tenkjer ville blitt glade for å samarbeide om ei gudsteneste, nokon som aldri blir spurte? Det kan vere musikk, praktisk tilrettelegging, temagudsteneste, spesielle målgrupper osv. Reforma si målsetting er større openheit for menneskjer sine livserfaringar og bringe dei inn i gudstenesta.

I møtet med alle sokneråda var eit av temaa for samtalen å sjå på årshjulet med omsyn til gudstenester og andre arrangement i kvart sokn. Eg veit de nyleg har hatt ein gjennomgang av kva for gudstenester de lokalt vil ha i dei ulike årshjula. Men ut frå gudstenestereforma sin intensjon om å auke alle sin eigarskap til gudstenesta, kjem eg med mi fyrste utfordring:

1) Gå gjennom årsplanane for gudstenestelivet, med målsetjing om å gje fleire høve til medverking i gudstenesta.

Under dette punktet med gudstenester og kyrkjelege handlingar vil eg ta med ein meir prosaisk, men likevel viktig utfordring. Til det å leggje til rette for god betening for mennesker som ønskjer kyrkja sine tenester, er det ein føresetnad at ein finn kyrkjekontoret. Det finns i dag inga skilting til kyrkjekontoret frå vegen og svært enkel skilting i bygget kor dei held til. Difor er mi andre utfordring:

2) Det må raskast mogleg komme på plass god skilting til kyrkjekontoret, og skiltinga inne i bygget må sjølvstendig sjåast i samanheng med skiltinga til dei andre kontotora der.

Då går eg over til neste satsingsområde som er:

II Omsorg og solidaritet.

Diakoni er kyrkja sitt namn på alt omsorgsarbeid. Vestre Slidre er heldig som har ein diakonimedarbeidar med eit utruleg breitt virksomhetsfelt med fokus på den enkelte og på å byggje inkluderande felleskap. Besøkstenesta med dei frivillige medarbeidarane er «ein liten diamant i dette arbeidet», skriv soknepresten i si innberetning til meg før visitasen. Planen for diakoni i Den norske kyrkja peiker på at den alminnelege samkjensla i eit lokalsamfunn må bli rekna med til den diakonale tenesta. Når den fremmer fellesskap og omsorg er det etter Gud sin gode vilje.

Det vert gjort utruleg mye omsorgsarbeid i bygdene her i Vestre Slidre, ikkje minst gjennom alle dei lag og foreiningar som finst her. Det er hevda at kristendom er lettare gjort enn sagt. Her er ei stor dugnadsånd som skapar nettopp bærekraftig fellesskap. Den verkelege prøvesteinen for eit fellesskap er korleis vi maktar å gi menneskjeverd til alle og erkjenne at vi er avhengige av kvarandre. Anten vi hjelper eller får hjelp, er vi mottakarar av det som hender når mennesker møtast.

Vestre Slidre har to særlege diakonale utfordringar som i realiteten krev meir enn stillingsstorleikene seier. Diakonmedarbeidaren har vore kyrkja sitt nærvær på asylsøker-mottaket. Soknepresten har vunne mykje tillit blant dei innsette på Slidreøya. Både kontakta med asylsøker-mottaket og Slidreøya må halde fram, men bør i det vidare finne si riktige mengde og form innafor ei totalvurdering av arbeidsmengd.

Gjennom Den norske kyrkja sin diakoniplan har omsorgstenesta blitt gjort tydeleg til og å gjelde omsorg for alt det skapte, for naturen og alt levande. Jesu dobbelte bod for nestekjærleik for vår tid kan seies slik: "Det du vil at din neste *og* naturen skal gjere mot deg, skal du og gjere mot dei". Kyrkja sitt viktigaste bidrag i miljøkampen er å halde fram skaperverket og mennesket sin storleik og det å vere ukrenkeleg. Her gjeld både å auke undringa og handlinga. Kyrkja er berar av bodskapen om at Gud kan skape noko nytt, og formidler eit håp og ei tru på at det nytter! Å vere grøn kyrkjelyd er ein måte å endre våre haldningar og vår bevisstheit på, i forhold til å ta miljøutfordringa på alvor i konkret handling.

Mi tredje utfordring er:

3) Eg utfordrar dykk på å bli 'grøne kyrkjelydar'.

III Barn og unge

Det tredje hovedområdet eg vil fokusere på er barn og unge.

Vestre Slidre er ein kommune som prioriterer barn og unge. Her er ei skule som investerer omlag 1 000 timer årleg meir enn det lova pålegget, og samtidig har dei tilbod om Fysak og leksehjelp til alle årstrinn. Det nye mangfaldet i samfunnet kjem i dag inn i klasserommet. Barn og unge i dag utvikler ein kompetanse i endring og toleranse for ulikskap som vi i den voksne generasjonen ikkje har på same måte. Slik går dei foran i endringskompetanse.

Det er på tre arenaer barn og unge på ein særleg måte får kjennskap til kristendom og moglegheit til religionsutøving. Det er først og fremst i heimen at det grunnleggjande verdifundamentet leggjast. Som elevlar lærer barn og unge mykje om kristendom i skulens RLE-fag, men arrangement i skuleregi skal ikkje krevje tilslutning eller medverking i religionsutøving. Den tredje arenaen er trusopplæringa, som har ein annen karakter, fordi den har som mål å styrke barna si tilhøyrse til kyrkja gjennom medverking.

Fyrst nokre ord om trusopplæringa.

Godt trusopplæringsarbeid er drive her i ei årrekke. Det viser årsmeldingane frå sokna. Ein systematisk plan for dette arbeidet blir nå jobba fram for heile Valdres. Prostiet har nå fått tildelt truslæringsmiddel tilsvarande kr. 987 000,- (2012). Dette inneber 1,5 årsverk for heile prostiet (30% administrativ stilling for heile Valdres og 40% operativ stilling for kvar av dei tre operative områda Valdres er delt inn i. For Vestre Slidre fellesrådsområde betyr dette 13,33 % operativ stilling. Med ei så lita stilling som det blir for kvart sokn, så ber eg dykk om å ha magamål når det gjeld omfang, og sjå etter at det kan gjennomførast. Bygg på det dykk har. Om tildelinga av middel blir gitt pr. døpte mellom 0-18 år, veit eg at de inviterer alle barn uansett. Det er prisverdig. Det er eit mål i seg sjølv at barna får bli kjend med kyrkjerommet og med gudstenesta, for der blir det mest sentrale i kristen tru formidla. Og det er ein rikdom for gudstenestelivet å sjå barn og unge innta kyrkjerommet og nattverdbordet på ein sjøvsagd måte. For å nå måla i trusopplæringa er det viktig med samhandling på tvers av tilsette, råd og frivillige. Når det gjeld innhaldet, har eg eit ønskje om at det på sikt blir utarbeida ei liste over omlag 20-30 salmar som er de meste vanlege ved livet og året sine høgtider i Vestre Slidre, og

lage ein plan for korleis dei kan lærast. Dette for å kunne integrere barn og unge inn i felleskapet sine ulike riter og øke livskompetansen deira.

Så nokre ord om samarbeidet skule/kyrkje.

Her i Vestre Slidre er eit godt samarbeid mellom skule og kyrkje. Eg har under møte med lærarar og leiinga i kommunen understreka at dette samarbeidet ikkje er for kyrkja si skyld, men for å auke livskompetansen for barna og å bruke den ressursen som kyrkja har på det området. Livskompetansen for barn auker ved kjennskap til livsritualer som alle mennesker, små og store, unge og eldre møter kontinuerleg i livet. Det viser seg at barn som i ein sorgsituasjon kjenner kyrkjerommet frå før, og har kjennskap til ritual og salmar, har ein styrka kompetanse til å møte den nye livssituasjonen.

I samband med kyrkje-/skulesamarbeidet vart det i møte med lærarane trekt fram både behov for og vilje til vidareutvikling av dette – ikkje minst eit behov ut fra endring av KRL til RLE og ny formålsparagraf og ny læreplan i skulen. Mi fjerde utfordring lyder:

4) Eg utfordrar til å oppretthalde og styrke relasjonen til skuler og barnehager, ved å ha ein ny gjennomgang av dei planar og samarbeid ein har i dag og vidareutvikle konkrete og gjennomførbare avtaler for samarbeid mellom skule og kyrkje og samarbeid mellom barnehage og kyrkje ut frå gjeldande lov- og planverk.

IV Kyrkja i lokalsamfunnet

Neste tema er Kyrkja i lokalsamfunnet.

I sine strategiske mål har kyrkja i Vestre Slidre eit ønske om å ” vera integrerande og kontaktskapande overfor alle grupper ... og arbeide for at kyrkjeleg arbeid får innpass i kulturarbeid også i lokalsamfunnet utanfor kyrkjeskulehuset. ” Kyrkja er alltid kyrkje på ein stad og her er kyrkja sterkt tilstades i menneskja sine liv. I kyrkjeromma er det eit stort tidsdjup, og den merka pilegrimsvegen som går gjennom kommunen, minner oss om verdien av å sjå våre liv i ein større samanheng, og samtidig vere villig til stadig nye oppbrudd for liv og framtid.

Kyrkja favner menneskjer frå vogge til grav, styrker vårt menneskeverd og held oss fast i det evige og uforgjengelege. Kyrkja sitt nærvær blir erfart ikkje minst gjennom ritane som hjelper oss å tolke det som ord ikkje kan romme og held saman jord og himmel for oss, og kor Gud sin kjærleik blir forkynt utan atterhald til alle. Vi veit at alle møter og riter ved høgtider i livet og har ein førebyggjande betydning i alle aldre og er viktig for den emosjonelle folkehelsa. Vi må aldri gløyme denne kyrkja sitt djupaste motiv for å eksistere i lokalsamfunnet i all tale om økonomi og stramme budsjett.

Det er både ein rikdom og ei utfordring for kommune og kyrkje å ha ansvar for drift, organisering og betening av alle kyrkjer og kyrkjegardar. Her i Vestre Slidre er det svært godt samarbeid mellom kommunen og kyrkja. Det skuldes positiv vilje til samarbeid frå begge sider. Eg utfordrer likevel til å formalisere dette gode samarbeidet i nokre få, men viktige punkt, og mi femte utfordring lyder:

5 a) å formalisere eitt eller fleire budsjettmøte i forkant av utarbeiding av kommunen sitt årlege budsjett og å halde minst eitt møte i vår/sommar med fokus på utviklinga av fellesrådet sin økonomi.

b) å arrangere eit felles orienteringsmøte mellom nytt formannskap og kyrkjeleg fellestråd i kvar ny periode etter val.

Med dei mange kyrkjer er det eit vedvarande behov for vedlikehald. Det blir arbeida godt for dette. Det er ønskjeleg at det større arbeidet med vedlikehald må skje i samarbeid med investeringsmidler og lokalt dugnadsarbeid. Sjølv om dugnadsanda er stor her, kan ein ikkje forvente i framtida at vedlikehald skjer gjennom dugnad aleine. Mi sjette utfordring lyder derfor:

6) å utarbeide ei prioriteringsliste for vedlikehald i alle kyrkjer, ein langtidspan for vedlikehald.

Den neste eg vil trekkje fram er at det på sikt må arbeides med å utvide stillinga for kyrkjevevjen. Stillinga er ei svært samansett stilling med både ansvar for teknisk drift, økonomi og arbeidsgjevaransvar som gjer det nødvendig med ei utviding av stillinga. Min sjuande utfordring lyder derfor:

7) Eg utfordrar til at det blir arbeida vidare med å utvide stillinga for kyrkjevevjen til 80 % stilling.

V Medarbeidarskap og organisering

Det siste punktet eg vil snakke om i dag handlar om medarbeidarskap og organisering. Møtet med dei tilsette her i Vestre Slidre har gitt eit sterkt inntrykk av engasjerte og dyktige kyrkjeleg tilsette som har gitt uttrykk for stor trivsel i arbeidet, og som eg nemnte i innleiinga, har utvikla svært godt samarbeid og samhandling.

I det vidare arbeidet med nye oppgåver er det to reformar som vil ha særleg fokus i tida framover, og det er gudstenestereforma og trulæringsreforma. I arbeidet med dei vil det tverrfaglege arbeidet mellom dei tilsette vere ekstra viktige. Eg veit de har ekstra utfordringar her med fleire stillingar med liten %-andel, men eg vil utfordre de til følgjande:

8) Eg utfordrar til å sikre fortsatt god tverrfagleg samhandling omkring det kyrkjefaglege arbeidet med jamlege fagmøte for tilsette i alle sokn.

Eg vil og få lov å rose sokneråda. De er allereie historiske ved at de har hatt tyngre saker å behandle i løpet av kort tid enn kva nokre sokneråd har hatt i vår kyrkje. De har vedteke ny gudstenesteordning og levert ein refleksjon om ny kyrkjeordning for Den norske kyrkje i tillegg til alt det andre. Dette har vore tidkrevande. Her i Vestre Slidre er det gode erfaringar med å ha soknerådsmøta på same dag og same stad og kor noko av møtetida er felles. Dette har ført til at ein har starta ei samtale om det i framtida er formålstjenleg å slå dei tre sokneråda saman til eit felles råd. Dette har vore eit tema på møte eg hadde med råda. Dei var interesserte i å få høyre om fordelar og ulemper i fellestrådsområde kor dette er prøvd andre stader i Hamar bispedøme.

Avslutning

Så er tida komen for å takke for visitasen.

Hjarteleg takk til alle som har vore involverte i planleggjing og tilretteleggjing! Det har blitt gjort eit eksemplarisk forarbeid. Takk for tillit, gjestfridom og hyggelege bordfelleskap.

Ein spesiell takk til dykk i prestegarden som desse dagane har stilt hus til disposisjon både for måltider og møte. Takk til alle for mange gode møte med menneskjer i alle aldrar! Eg tar alle desse møta med meg, alle håndtrykk, smil og ordskifte, ja, alt eg har opplevd under visitasen.

Hjarteleg takk!

Gud velsigne Vestre Slidre!

Solveig Fiske
Hamar biskop

Bispevisitas i Vestre Slidre

VÅREN 2013

VELKOMEN TIL FOLKEKYRKJA I VESTRE SLIDRE

30. APRIL - 5. MAI

*Begeistring, Mot,
Raushet, Handling
og Lagånd*

1. mai

kl. 1100

**Solidaritetsmesse i
Røn kyrkje
(Biskopen deltek)**

Vekeprogram

30. april

kl. 0900 Slidredomen

Morgonsong (*Alle vel møtt*)

kl. 0930 Prestegarden

Gjennomgang av program

kl. 1030 Grendehuskaféen

Lunsj og møte med dei tilsette

kl. 1200 Johmsborg

Besøk i smia til Knut Olav Dokken

kl. 1330 Olbergsalen

Møte med elevar frå Slidre skule

kl. 1515 Slidre Skule

Møte med lærarane i Vestre-Slidre

kl. 1930 Lomen kyrkje

Gladsong med fleire kor
(*Alle vel møtt*)

2. mai

kl. 0900 Øyjar kapell

Morgonsong (*Alle vel møtt*)

kl. 1000 Røn naturbarnehage

kl. 1100 Røn kafé

Møte med fellesrådet

kl. 1230 Brennabu leirskule

Besøke stab. Lunsj

kl. 1430 Lundeskogen asylmottak

kl. 1800 Tingsteinen

Pilegrimsvandring til
Slidredomen (*Alle vel møtt*)

kl. 1930 Røn kyrkjestogo

Møte med sokneråda

3. mai

kl. 0900 Lomen stavkyrkje

Morgonsong (*Alle vel møtt*)

kl. 0930 Lome gard

kl. 1115 Sjukeheimen

Andakt ved biskopen (*Alle*)

kl. 1215 Plassen

Frivilligsentralen og Middag

kl. 1430 Kommunesenteret

Møte med kommunen

5. mai

kl. 0930 Kyrkjegarden

Vigsling av ny kyrkjegard
(*Alle vel møtt*)

kl. 1100 Slidredomen

Visitagudsteneste (*Alle*)

kl. 1300 Sanitetssalen

Kyrkjekaffe (*Alle vel møtt*)

Til biskopen i Hamar

Slidre, den 22. april 2013

Deres ref.:

Vår ref.:

Refleksjoner vedr. menighetsforholdene i Vestre-Slidre i tilknytning til bispevisitasen 2013.

I Gudstjenester og kirkelige handlinger

”Kirken i Vestre Slidre ønsker å være en raus kirke som vekker glede, mot, handling og fellesskap.” Dette er å lese i strategiplanen for 2010-2013. Som kirke skal man sette seg store mål. Det gjør man i Vestre Slidre. Dermed har man også noe å strekke seg etter.

Det er vanskelig å svare på menighetens vegne om hvorvidt disse verdier blir forvaltet på en god måte eller ikke, men jeg har et bestemt inntrykk av at mange kjenner seg både sett og ivaretatt, i mange av våre sammenhenger, uten dermed å si at vi har nådd alle våre mål.

Så lenge jeg har vært prest i Vestre Slidre har det til alle gudstjenester vært kirkeverter som ønsker folk velkommen med et varmt håndtrykk og et smil. Dette opplever jeg som et uttrykk for at alle er velkommen til våre messer og inn i vårt fellesskap. Alle tilbakemeldinger på denne tjenesten er ensartet positiv.

Ved enkelte gudstjenester arrangerer menighetsrådene kirkekaffe. Dette er en gylden anledning til å styrke fellesskapsfølelsen i våre menigheter. Det at vi ser hverandre, snakker med hverandre, smiler og eter i lag, har alltid forsterket vårt felles *vi*. Når det er sagt, tror jeg at vi har mye å tjene på å øke frekvensen på kirkekaffe etter gudstjenestene våre. Jeg tror menighetene ville kunne tjene på å øke bevisstheten omkring dette som et relasjonsbyggende tiltak.

Som prest forsøker jeg så godt jeg kan å vekke begeistring, mot og handling, slik at det skapes både tilhørighet og nære relasjoner. Men innser også at jeg som prest aldri vil kunne møte alle de forventninger til den tjenesten og rollen som jeg fyller her i Slidrebygdene.

Når det gjelder gudstjenestefrekvensen i Vestre Slidre, sier statistikken at det er en jevn, men forsiktig økning i både kirkesøkningen og nattverdsøkningen i Røn og Slidre, mens det går motsatt vei i Lomen. Hva dette skyldes kan jeg ikke med sikkerhet si noe om, men både Røn og Slidre har til dels bebyggelse og boligområder med mange småbarnsfamilier og svak tilflytning. I tilknytning til vårt trosopplæringsarbeid (Lys Våken, Tårnagenter, 4-6 årsbok osv.) som har en oppslutning på i overkant av 60%, ser vi at dette også får positive utfall i kirkestatistikken når det gjelder gudstjenestebesøkende i disse to sokna. Når det gjelder Lomen, som er det minste soknet i kommunen, har nok også de god oppslutning om trosopplæringstiltakene. De kommer når de blir invitert og når familiene feirer dåp eller konfirmasjon, og ikke minst til jul. Men på helt vanlige søndager, synes det å være en klar nedgang i kirkesøkningen her. Dette kan danne grunnlag for å vurdere om antall forordnede gudstjenester i Lomen er for høyt, slik det er

i dag. Men ny infrastruktur og bedre veinett, etter at Lomen ble bygd for nærmere hundre år siden, så er det ikke lange veien til Slidre hvor det jevnlig holdes gudstjenester.

Dersom man ser bort i fra dette, skal det sies at det i Lomen drives både mandagsklubb i regi av Acta (et ungdomsarbeid som samler flere ungdom hver mandag, bortsett fra i feriene. Disse har også 30-årsjubileum i år) og søndagsskole i kirkens regi (som samler mellom 5-20 barn til sine samlinger).

Det gudstjenestelige arbeidet står sentralt i Vestre Slidre. Både klokker, prest, kirkeverge og kantor er med og forbereder gudstjenestene i fellesskap på tirsdagene. Disse forberedelsene blir påstartet i kirken med morgenbønn før man bruker resten av formiddagen på å snakke sammen om søndagens gudstjeneste. Dette skaper et positivt eierforhold til alle som er med og har tjenesteoppgaver i gudstjenesten. Til alle messer møter dessuten prest, klokker, kirketjener og kantor opp ca. én time før gudstjenesten starter. Her får vi samlet våre tanker og funnet roen i bønn og kontemplasjon før folket kommer til kirke. Dette har jeg som prest hatt stor glede av.

Når det gjelder kirkelige handlinger, merker jeg meg at kirka har stor oppslutning i Vestre Slidre. Kontakten med skolen oppleves også god. Hvert år tas det initiativ til skolegudstjenester i tilknytning til julen. Til skolegudstjenestene er kirka stapp full med barn fra Slidre og Røn skule. De eldste barna i Røn og Slidre barnehage er også med på julevandring i kirkene, som både stab og barnehager tar initiativ til. Når det er påsketid inviteres presten også til flere av barnehagene vi har i kommunen (Røn, Slidre og Lomen), for å bringe påskeevangeliet til de små.

II Omsorg og solidaritet

Menighetene i Vestre Slidre vil være et fellesskap der kjærligheten også berører andre og setter sitt preg på relasjoner og fellesskap. I sine delmål i strategiplanen har man her et ønske om være et fellesskap som "tar menneska sine lengsler og behov på alvor".

Blikket imot vår neste er en stadig utfordring. Vi får gjort noe, men allikevel kjennes det som om vi ikke strekker til. Årsmeldingen for det diakonale arbeidet i Vestre Slidre viser med tydelighet at det finnes gode initiativ. Besøktjenesten som har over 14 frivillige medarbeidere er en liten diamanthjerte i dette arbeidet. Her besøkes syke og ensomme både i privathjem, på institusjon og ikke minst asylmottaket. For sistnevnte gruppe har diakonen arrangert ulike bibelsamlinger i eget hjem for å skape et møtepunkt mellom asylanter og fastboende. Her åpnes det for gode samtaler rundt et godt måltid.

Men i dette arbeidet som med så mye annet, så strekker ikke ressursene og kreftene til slik man hadde ønsket. Behovet er så mye større enn det vi som kirke klarer favne om. Derfor er det heller ikke så lett å drive et omfattende solidaritetsarbeid. Omsorgen for de syke og ensomme får på mange måter førsteprioritet i det diakonale arbeidet. Her forsøkes det å tak i de nære og synlige behov.

Det diakonale arbeidet dekker også flere fellesskapsbyggede prosjekt. Sammen med lokale krefter arrangerer diakonen både sangkvelder på grendehus og andakter på sykehjem. Disse er godt besøkt.

Men en 30% stilling som diakon vil ikke kunne dekke over noe mer enn nevnte oppgaver. Vår diakon som nå går av med pensjon til sommeren, har gjort en enestående arbeidsoppgave i å administrere og gjennomføre tiltak som styrker det diakonale omsorgsarbeidet. Når hun nå går av med pensjon gir det en ny mulighet til å gjennomtenke stillingen. Mye av hennes innsats har også vært av frivillig art. Men til tross for den betydelige innsats som både diakonen og alle hennes frivillige legger ned av arbeid, så favner man ikke de behov på omsorg man kjenner til. Her ser jeg også at kommunen har en stor mulighet til å bevilge mer til diakonalt arbeid, og på den måten signalisere at dette er et viktig arbeid i bygdene våre. Hjemmetjenesten melder i så måte om et økende behov for besøktjeneste.

Når det gjelder det å rette blikket utover Slidrebygdene og inn i den tredje verden så har vi fremdeles en lang vei å gå. Det finnes ingen levende misjonsforeninger i Vestre Slidre lenger. Menighetsrådene har ingen, meg bekjent, misjonsavtaler eller aktive misjonsprosjekt som de støtter økonomisk. Det finnes i så måte liten grad av synlig misjonsengasjement, noe jeg opplever som trist.

Når det er sagt er konfirmantene flinke til å engasjere seg i Fasteaksjonen. Her er det også god tradisjon for at foreldrene er med og involverer seg i dette arbeidet. Årets TV-aksjon støttes også med et offer fra den menigheten som har gudstjeneste på denne dagen.

Vi forsøker å skape toleranse og solidaritet for alle gjennom å jobbe fram mot inkluderende felleskap. I våre øyne er mennesker like verdifulle, uavhengig av hva de tror, økonomiske forutsetninger, fysiske og psykiske forutsetninger, hudfarge, kjønn eller legning. Alle er like høyt elsket. Derfor vil jeg som prest også fortsette med å skape en økt bevissthet omkring de utfordringer vi står overfor. Vi trenger gode verktøy for å komme dit hen at vi sammen forstår viktigheten av å ta ansvar for våre alle medborgere på denne planeten.

III Barn og unge

Kirka i Vestre Slidre har som strategisk mål å ”utvikle og arbeida for ei systematisk trosoppseding som fremjar den kristne trua, gjev kjennskap til den treeinige Gud og gjeva hjelp til livstolknad og livsmeistring for aldersgruppa 0-18 år.”

Av alt arbeid som drives i Vestre Slidre så fremstår barne- og ungdomsarbeidet som det mest omfattende, med et arbeid som utgjør over 300 timer med trosopplæringstilbud for barn og unge i målgruppen. I dette arbeidet står trosopplærere, prest, diakon, klokkere og sokneråd sterkt, sammen med en betydelig innsats av frivillige medarbeidere som driver både søndagsskoler og ungdomsklubb.

I våre trosopplæringstiltak (se eget Excelark om Trosopplæring i Vestre Slidre) inviteres alle barn i målgruppen til våre arrangement og ikke bare de som står oppført i våre medlemsregistre. På denne måten ønsker vi å synliggjøre at alle er hjertelig velkommen. Det er ingen som skal stå på sidelinja og føle at de ikke er ønsket. Her drives det et avgjørende og viktig arbeid for framtiden i Den norske kirke.

Men én utfordring vil jeg dele. I en liten kommune, med få ressurser og med en trosopplærer i 13,3% stilling så merkes utfordringene. Det oppleves bekymringsfullt at kirken fordrer at alle menigheter, uavhengig størrelse og ressurser, skal ha et trosopplæringstilbud med tilbud til alle aldersgrupper. Vil det være mulig å gjennomføre alle disse tiltakene med en trosopplærer som bare har en 13,3 % stillingsbrøk? Denne uroen var det viktig for meg å dele. Store og visjonære planer som synes å være konstruert for store bymenigheter, er ikke alltid like funksjonelle på bygda. Dette er noe man må snakke om, dersom man ikke vil legge flere arbeidsoppgaver på stillinger som allerede er definert.

Av svært positive tiltak som derimot er avlastende, ser vi bispedømmets felles satsning på trosopplæringstiltak som bl.a. Kragerøleieren, Hekta og Teen Camp, som tilsvarer 35 timer konfirmantundervisning

Når det gjelder skole- og kirkesamarbeidet er dette nevnt tidligere.

IV Kirken i lokalsamfunnet

I sine strategiske mål har kyrkja i Vestre Slidre et ønske om å ”vera integrerande og kontaktskapande overfor alle grupper... og arbeide for at kyrkjeleg arbeid får innpass i kulturarbeid også i lokalsamfunnet utanfor kyrkjeuset.” Kirken skal også ”synleggjera si rolle i forhold til dei som bur i kommunen.. og ta imot alle som vender seg til ho, på ein profesjonell måte.”

Man trenger ikke å ha sittet lenge i et menighetsråd her i Vestre Slidre, før man innser at det finnes en bevisstgjøring i rådene om at kirken, helt naturlig, skal være med å skape et godt og trygt lokalsamfunn.

Verdier er det lett å samle seg om. Alt som kan fremme samhold og nærhet, og som bygger bro mellom kirke og lokalsamfunn er noe som opptar de fleste. Om somrene reiser mange av bøndene opp på stølene, hvor det fremdeles er aktivitet og en levende stølstradisjon. I den forbindelse flytter også vi som kirke flere av våre gudstjenester opp på fjellet. I gjennom sommermånedene avholdes det derfor stølsmesser i alle sogn, og i forbindelse med påsken feires det også gudstjeneste i påskefjellet. Kirken i Vestre Slidre vil være der folket er.

Kirkene med sin kulturtradisjon står også sterkt her i bygdene. Med flere middelalderkirker på rekke og rad er det blitt skapt en interesse for kirkens historie og ikke minst pilegrimstradisjonen de senere år. De siste årene har bl.a. Slidre kyrkje og Lomen stavkyrkje også vært åpne veikirker. Det å ha slike kulturskatter gjør noe med én. Mange kjenner på et ansvar og er derfor lett å be dersom det er snakk om dugnad på kirkegård eller annet arbeid som må gjøres. Mange opplever nok at det er trist at vi nå må stenge Slidredomen til sommeren da vi ikke får økonomien til å gå rundt.

Pilegrimstradisjonen har de senere årene slått mer og mer rot også i Vestre Slidre. Dette henger nok sammen med at folk er opptatt av og glad i middelalderkirkene. Etter at Tordis Ødegaard, tidligere sokneprest i Vestre Slidre tok initiativ og sammen med mange andre andre, bygde opp pilegrimsarbeidet i Valdres, har disse kirkene fått ny interesse og renessanse. Ved siden av pilegrimsferden som går fra Hedalen stavkyrkje, igjennom Vestre Slidre og opp til St. Thomaskirka på Filefjell hver sommer, så har det etter hvert blitt populært med flere lokale varianter. Hvert år, på Olsok, går en gruppe mennesker fra Volbu og over til Lomen stavkyrkje, hvor det holdet pilegrimsmesse. De siste årene har man også tilbudt pilegrimsvandring for de innsatte på Slidreøya fengsel. Denne tar utgangspunkt på Slidreøya og følger leden opp til St. Thomaskirka. Ut over dette er det lokale vandring for konfirmanter hvert år, og fra og med i sommer arrangeres det vandring for alle 9-12 åringer i tilknytning til Tween Camp som går av stabelen i prestegården til høsten.

Ved siden av å være bærer av en kulturskatt er også kirken en verdibærer. Sammen med andre etater som skoleetaten jobber vi i kirken aktivt med å skape en motkultur mot mobbing. Dette er et tema som hvert år blir berørt bl.a. i konfirmantundervisningen og mye av det barnarbeid som ellers drives her i Vestre Slidre. Som kirke i lokalsamfunnet ser vi det som viktig å være en premissleverandør for nestekjærlighet, respekt og verdighet.

Dette betyr verken at mobbing eller mangel på evne til å integrere er ikke-eksisterende i blant oss. Her vil vi fremdeles ha våre utfordringer. Derfor betraktes fokuset inn imot dette som viktig. Slik kan vi også gi "hjelp til livstolkning og livsmeistring i aldersgruppa 0-18 år," som det står i Strategiplanen for Vestre Slidre.

V Medarbeiderskap

Det vil ikke være mulig å tenke seg en levende og aktiv menighet i Vestre Slidre uten at frivillige tar ansvar og engasjerer seg. Derfor er det også formulert i Strategiplanen: "Kyrkja skal arbeida for at flest mogleg vert inkludert i dei kyrkjelege handlingane – gjennom medverknad og aktiv deltaging."

Når det gjelder å inkludere frivillige til tjenesteoppgaver i tilknytning til gudstjenestene, så er det mange som kvier seg. Men noen positive erfaringer har man gjort seg. Møteverttjenesten, som jeg har nevnt tidligere, er allerede godt innarbeidet og fungerer svært tilfredsstillende. Til enkelte gudstjenester involveres også lysbærere, musikanter, konfirmanter og barn til ulike tjenesteoppgaver.

Til gudstjenester og kirkelige handlinger i Vestre Slidre har for øvrig klokkerene en fremtredende funksjon. I begravelser ønsker de velkommen, leser tekster og takker for deltagelse på vegne av familiene. De er aktivt med i planleggingen av alle våre gudstjenester hvor de forøvrig fungerer som medliturger, noe som beriker gudstjenesteopplevelsen. Der det er mulig og ressursene tillater det, ønsker vi oss flere som involverer seg i våre messer.

Men nå er det ikke bare i våre gudstjenester at folk engasjerer seg. Menighetsrådene går her foran med et godt eksempel. Ved siden av å ta del i menighetsrådet, med sine mange samlinger og underutvalgsmøter (trosopplæringsutvalg, gudstjenesteutvalg, diakoniutvalg) er de dypt involvert i mange av trosopplæringstiltakene og stiller opp når barn og unge samles til kirke. Her hjelper de til med alt av praktisk tilrettelegging slik at ikke minst barna skal kjenne seg hjemme i vår kirke. De stiller opp som nattevakter, kakebakere, kokker, vaskehjelp, snekkerarbeid, dugnad osv..

En utfordring til menighetsrådene, er at de i større grad må ta vare på seg selv så de ikke står i fare for å brenne lyset i begge ender. I stedet for å gå inn i alle gode arbeidsoppgaver selv, kunne man kanskje i større grad utfordre bygdefolk til å engasjere seg og ta på seg ulike oppgaver. Men jeg tror nok at det for mange er lettere å gjøre jobben selv, enn å spørre naboen eller noen andre om hjelp.

Jeg har tidligere nevnt de frivillige som er engasjert i besøkstjenesten. Disse gjør en betydelig innsats, viser vei og er i så måte et forbilde på godt medarbeiderskap her i Vestre Slidre.

Fra og med høsten vil vi som kirke også starte et ledertreningsprogram for unge medarbeidere her i kommunen. Dette er et tilbud for alle de som har fullført konfirmanntiden. Gjennom flere samlinger vil vi forsøke å skape et levende ungdomsmiljø og utruste unge ledere til å være forbilder og ta ansvar for egen tro, liv og tjeneste i vår kirke.

Allerede til høstens Tween Camp, hvor vi forhåpentligvis vil samle mange barn og unge på leir i prestegården, vil flere av årets konfirmanter, stille opp som ungdomsledere og ta ansvar for ulike grupper av barn. Her vil de få ansvar for at disse har det bra, blir kjent med hverandre og opplever seg ivaretatt og sett. Disse unge medarbeiderne vil også følge barna gjennom helgens mange aktiviteter og samlinger, ved siden av å følge dem på pilegrimsvandringen rundt omkring i Slidre.

Formålet med dette er først og fremst at de unge medarbeiderne skal kjenne at de er en naturlig del av kirken og at de her kan få muligheten til å bruke sine gaver og evner, samtidig som de får være med å forme kirken og dermed få en nærmere tilknytning til den.

Med beste hilsener

Ola Døhl

Visitas i Nord-Fron 24. – 26. og 29. september

Prosesjon i Sødorp kyrkje.

Foto J. P. Ous

Elev ved Vinstra vidaregåande skule.
RLE-time i 3. klasse musikk og dans
Med litt kultur.

Foto J. P. Ous

Biskopen på besøk på Sundheim, - helsar på den gamle kyrkjetenaren i
Sødorp, – Magnus Været.

Foto J. P. Ous

DEN NORSKE KYRKJA

Hamar biskop

Sokneråda i Kvam, Kvikne, Sødorp og Skåbu
Nord-Fron kyrkjelege fellestråd
Sokneprestane i Kvam, Kvikne, Sødorp og Skåbu
Nord-Fron kommune

Dato: 14.11.2013

Vår ref: 12/471-1 IGB

Dykkar ref:

Visitaprotokoll: Visitas Nord-Fron september 2013

Vedlagt følger visitaprotokoll for Hamar biskops visitas til sokna i Nord-Fron kommune. Protokollen inneheld program med samanfating av inntrykk og samtaletema, visitasforedrag med utfordringar, og rapportar frå sokneprestar og frå prostebefaring. Vi bed om at protokollen blir gjort tilgjengeleg for sokneråda, tilsette i kyrkja og andre som han vedkjem.

Hausten 2014 vil prosten Nord-Gudbrandsdal og rådivar ved bispedømmekontoret ta initiativ til eit lokalt plan- og strategimøte for sokneråda og dei tilsette, som skal handle om oppfølginga etter visitasen. Sakslista vil vere status og vegen vidare for utfordringane som biskopen ga under visitasen. Prosten i leier dette møtet.

Eg vil til slutt få takke dykk alle for gode og viktige møter, og ønskje Guds signing over det arbeidet de står i.

Med helsing

Solveig Fiske
biskop

Irmelin Grimstad Bonden
teologisk rådgiver
Direkte innval: 62 55 03 59

Kopi til:

Nord-Fron kommune
Prosten i Nord-
Gudbrandsdal

Storgt. 21

2640

VINSTRÅ

2670

OTTA

Mottakarar

Kvam sokneråd	Nedregt. 50	2640	VINSTRÅ
Kvikne sokneråd	Nedregt. 50	2640	VINSTRÅ
Nord-Fron kirkelige fellesråd	Nedregate 50	2640	VINSTRÅ
Nord-Fron kommune		2640	VINSTRÅ
Prosten i Nord- Gudbrandsdal	Storgt. 21	2670	OTTA
Skåbu sokneråd	Kyrkjekontoret	2640	VINSTRÅ
Soknepresten i Kvam og Skåbu	Kyrkjekontoret	2640	VINSTRÅ
Soknepresten i Sødorp og Kvikne	Kyrkjekontoret	2640	VINSTRÅ
Sødorp sokneråd	Nedregt. 50	2640	VINSTRÅ

Visitat Nord-Fron 24. – 29. september 2013

Hamar biskops visitasforedrag

Programmet

Eg har no gjennomført visitat i Nord-Fron. Frå tysdag til torsdag var det av ein lokal komité lagt opp eit rikhaldig program, som spegla det kyrkjelege arbeidet i dei fire sokna, og korleis menneska lever her. Det som både rører meg og imponerer meg er korleis de som bur her under skiftande tider og vilkår byggjer fellesskap og framtid. Her er det gode mulegheiter for livskvalitet både for gamle og unge. Her er menneske av god vilje som fører kyrkja sin arv vidare, og som tek ansvar til felles beste. Her er optimisme, stoltheit og framtidstru i den vesle, ferske byen dykkar, trass i nylege tilbakeslag og utfordringar som ventar.

Tysdag

Vi starta tysdagen i Sødorp kyrkje. Vi byrjar alltid ein visitat i kyrkja og i bøn til Gud, han som held oss oppe og kallar oss til teneste for menneska kvar på sin plass. Ved Sødorp kyrkje har den gamle kyrkjestova fått nytt liv etter at ho vart flytta og utvida sidan siste visitat i 1999. Her har de eit pent og praktisk bygg for mange formål. Denne morgonen hadde vi stabsmøte. Dei tilsette fortalte om sine oppgåver og om oppgåver dei er felles om. Vi var innom spørsmålet om senking og utfordringane kring det, men også korleis kyrkjegardane og stellet av dei er så viktig for dei som ferdes der. Andre tema var ny salmebok, gudstenestearbeid og gudstenestetat, og trusopplæringa som no har fått godkjent ein fullskala plan frå 0 t.o.m. 17 år.

Å ha gode kontorlokale betyr mykje for dei tilsette som skal arbeide saman. Her har de ein bra stad til førebuing, tilrettelegging, til koordinering og til planlegging. Nye reformer i kyrkja vår, som trusopplæring og gudsteneste t.d., fordrar meir samhandling. Dette kan vere både krevjande og rikt på same tid. Eg har i samtalar med dei tilsette høyrte at slik er det her og. Ein nøkkel til å tole endringar som kjem er å leite etter samanhengar og synergieffektar, og det har eg inntrykk av at de er gode til. Det tverrfaglege samarbeidet er godt i gjenge på mange måtar.

Det var viktig for meg å understreke overfor dei tilsette at endringar i kyrkjeordninga enno ikkje har gjeve konsekvensar for organiseringa lokalt. Her er det eit stykke fram. Men både tilsette og sokneråda skal haldast godt orienterte, og sokneråda skal vere med og seie sitt om den endelege organiseringa. Det som er sikkert er at soknet framleis skal vere den viktigaste grunneininga i kyrkja, for kyrkja er alltid kyrkje på ein stad.

Frå Vinstra reiste vi vidare over Peer Gynt vegen til Kraftverket på Slangen. Setrene langs vegen fortel si historie om lokal tradisjon og identitet, og om viljen til å føre vidare det som generasjonar har bygt opp. På kraftverket fekk vi lære om kva for krefter som ligg i naturressursane i kommunen, og kor store samfunnsnyttige verdiar som vert henta ut av dei.

Vi fekk kortreist middag på Slangen seter, og var i lag med soknerådet i Skåbu både der og på Bakkestugu. Husmannsplassen er ein sterk signaleigedom. Den minner oss om

samfunnsutviklinga og vår eiga nære historie, og er eit tidsvitne for born og unge, om verdigheita som i ligg i det enkle livet, i nøysemd og trufastheit.

Skåbu kyrkje baud på folkemusikkmesse med Mukampen spelmannslag. Folketonane skaper gjenkjenning og gjenklang i oss, så kyrkjeromet og orda får tale om evangeliet som er kome til oss og for oss. Slik soknepresten sa det; folketonane rimar godt med Guds folk og folkekyrkje. Så var det også meiningsfullt å samlast til kyrkjekaffi på bygdahuset, ein annan viktig samlingsstad for bygda. Kjekt at frimodige unge dansarar bidrog der!

Onsdag

Onsdag formiddag besøkte vi Sundheim, og fekk vere med på ulike avdelingar, der vi møtte bebuarar og tilsette. Verksemdsleiaren på langtidsavdelingane fortalte engasjert om brukarmedverknad. Dei som bur der skal vere med å planlegge dagen sin slik dei gjorde det, når dei budde heime. Pleie- og omsorgssenteret er ein viktige stad i kommunen. Her bur dei som har vore med å bygge samfunn og å fostre opp nye slekter. Eg er glad for å høyre at Nord-From kommune gjev god omsorg til sine eldre. Og at også dei kyrkjelege tilsette har valt å bruke god tid på Sundheim. Eg meiner måten vi som fellesskap tek oss av dei sårbare iblant oss talar sterkt om kva for samfunn vi ønskjer å bygge.

På Vinstra vidaregåande skule finst det mange ressurspersonar både for kommunen og for heile dalen. Vi vart inviterte med inn i religionstimen til musikk- og danselinja, der reflekterte ungdommar diskuterte spørsmål om forståing mellom ulike religiøse tradisjonar. Mykje har endra seg i landet vårt. Mangfaldet er kome heilt nær oss. Ulike religionar og kulturar kjem til oss med flyktingar og nye landsmenn. Vi blir utfordra på vårt eige og på toleranse og solidaritet, og til å tenkje gjennom det vi kanskje har tatt for gitt. Vi må stå støtt i vår eigen identitet, utan å bli truga av dei som tenkjer og gjer det annleis. Og då vil eg få nytte høvet til å uttrykke takksemd for at diakonen, gjennom sitt arbeid, signaliserer ei inkluderande kyrkje, som på ein sjølvsgatt måte har kontakt med flyktingar og nye landsmenn.

På Kirketeigen på Kvam venta Kvam sokneråd på oss. Det er sterkt å høyre kor mykje denne staden betydde for dei som var råka av flommen tidlegare i år. Vi har også høyrte om kva Kirketeigen har betydd for alle dei som har brukt staden til leir og fellesskap, overnattingar og selskap opp gjennom åra. Eg forstår at det er litt spennande framover både med økonomien og drifta av staden. I møtet med soknerådet snakka vi om ny salmebok, om gudstenester, og om korleis ein kan gi folk gode høve til å bruke kyrkja si. Vi snakka også om utfordringar med å halde kyrkja opa om somrane.

Så var det hausttakkegudsteneste med mellom andre fireåringar, femåringar og korpset i aksjon. Femåringane hadde vore med og baka avlettene som vi fekk som nattverdsbrød. Namnet *avletto*, kjem frå same ordet som oblat, og difor passar det godt til nattverdsbrød. Avletten minner oss om at nattverden er folkets mat og tradisjonskost. Dette vil vi dele med stadig nye generasjonar - til minne om Jesus som ga sitt liv for heile menneskeslekta.

I møtet med Sødorp sokneråd var vi endå ein gong innom spørsmålet om gudstenestetel og gudstenesteliv. Alle sokneråda får skryt for å ta ansvar, og for at dei stiller så positivt opp som kyrkjevertar i alle kyrkjene. Sødorp sokneråd var opptekne av at kyrkjene må fyllast med nytt

liv og nye menneske. Dei føreslo å arbeide fram ein felles visjon for kyrkja i Nord-Fron, og at sokna kunne jobbe med konkrete målsetnader og tiltak, både saman og kvar for seg. Det handlar om å tenke nytt, og om å utvikle kyrkja i takt med korleis det er å vere menneske her som de bur, til ulike tider.

Torsdag

Torsdag formiddag var det møter med fellesrådet og med kommuneleiinga. Fellesrådet hadde saker dei ville løfte fram for kommunen, og saman ville vi peike på kva kyrkja betyr for lokalsamfunnet og folket her. Det handlar mellom anna om sorgarbeid, førebyggingsarbeid blant born og unge, formidling av kristen tru og tradisjon, og ikkje minst ivaretaking av kyrkjehusa som kulturskattar og samlingsstader på vegen gjennom livet.

Nord-Fron kommune skal ha stor takk for at dei gjev gode rammer til kyrkja, og for den gode relasjonen som er mellom kyrkje og kommune. Ordføraren sa at kommunen ønskjer å bidra til og oppretthalde god kvalitet på vedlikehald og tenester, fordi han veit at kyrkja betyr mykje for folk. Dette er løfterikt for framtidskyrkja i kommunen, og for at kyrkja her framleis skal kunne vere ei folkekyrkje. Trass i nye relasjonar mellom kyrkje og stat, vil kyrkja sin økonomi også i framtida kome både frå kommune og stat, slik det også gjer det for alle andre livs- og trdomssamfunn i Norge.

Vi fekk og høyre om beredskap, og om erfaringar etter flommen. Mange menneske slit framleis tungt. Ikkje berre på grunn av skadane flommen gjorde, men mange er også tynga av usikkerheita for framtida. Dette er noko fellesskapet må bere saman med dei. Andre saker som vart drøfta med kommunen var formaliseringa av faste møtepunkt omkring økonomi, og fortgang i overføringa av kyrkjelege eigedomar frå kommunen til sokneråda.

Om ettermiddagen hadde vi møte med skuleleiarar og lærar, der tema var kyrkje-skule samarbeid. Dette er noko de har gode tradisjonar for i Nord-Fron. Eg er opptatt av at dette samarbeidet skal vere godt og føreseieleg også i framtida. Difor brukte vi noko av møtet til å peike på rammene for samarbeidet i skulens lov- og planverk. Innan desse rammene har kyrkja mange ressursar som skulen kan ha nytte og glede av. Målet med samarbeidet må vere å styrke elevane si livskompetanse, og då er mellom anna kjenneskap til kyrkjerom, kyrkjegard, ritual og lokal historie heilt sentralt. Pilegrimsvandring er eit eksempel på ei fruktbar samarbeidsform som er prøvd ut nokre gonger i Nord-Fron. Pilegrimsprest Arne Bakken ga i dette møtet nokre perspektiv på korleis pilegrimsvandringa kan halde saman kunnskap frå ulike fag og ikkje minst den generelle delen i læreplanen.

Ein visitas i Nord-Fron må sjølvsagt innehalde eit møte med Peer Gynt AS. Vi fekk der oppleve eit glimt av engasjementet og begeistringa kring Peer Gynt stemnet. Dette er ein identitetsstyrkjande institusjon for kommunen, med ringverknader både for kultur og næringsliv. Og dei var ikkje seine med å ta ballen, då vi utfordra dei til å samarbeide om ei Peer Gynt gudsteneste under stemnet. Det skal bli spennande å sjå kva det kan bli.

Den siste stoppen på dagen var Kvikne kyrkje. Hausttakkefesten er eit høve til å stanse opp og takke for at vi både lever av og høyrer til i Guds skaparverk. Hausttakkegudstenesta set livet vårt inn i den store samanhengen. Vi er både forvaltarar og mottakarar av alt som jorda gjev

oss. Bøndene lever nær dette kvar dag, og dei veit at det er mykje som spelar inn. Når alt arbeidet er gjort, så er vi likefull overgitt til naturkreftene. I Kvikne har kyrkja vore ein stad både for takka og klagane i snart 250 år. Kyrkja har i alle åra lege der som eit trygt landemerke i dalen, og neste år skal ho feirast. Soknerådet kunne fortelje at dei også har planar om ein salmekveld. Det vil vere eit godt tiltak no, då Den norske kyrkja får ny salmebok frå 1. søndag i advent. Heldigvis ser det ut for at det også er økonomi for at alle fire sokna kan skaffe seg ny salmebok, og det er gledeleg. Mykje vert vidareført frå den gamle salmeboka, men det finst også mange nye salmeskattar der. Mellom anna denne av Edvard Hoem:

*No stig vår song, vår takk til Gud for denne gode verd,
for havets salt, for regn og sol og himlens stjernehær.
Vi takkar deg for storm og frost, og snø som fell så stilt mot jord.
Vi takkar for den mørke natt, for vårens tid, for alt som gror.*

Utfordringar

No vil eg i denne siste delen av visitasføredraget mitt peike på nokre stikkord for vidare arbeid i sokna, i fellsrådet og i samarbeidet med lokalsamfunnet. Første overskrifta er:

Gudstenester og kyrkjelege handlingar

Og første punktet handlar om

1. Gudstenestearbeid

Gudstenesta er kyrkja sitt hjarteslag. Der lyder ordet frå Gud og der samlast vi kring sakramenta, dåp og nattverd. Gudstenestereform handlar om at gudstenestelivet i soknet skal vere relevant for dei som bur der og av god kvalitet. Gudstenesta skjer inn i ei tid og ein samanheng. Ho skal vere fellesskapet si gudsteneste. Difor er gudstenestearbeid så viktig. Sokneråda ønskjer å arbeide for at folk brukar kyrkja si og deltek i gudstenesta. Eg vil utfordre dykk til å:

A) Utvikle lokale kyrkjeår, dvs ei gudstenesteliste som speglar følgjande:

- høgtidsdagar, helgedagar og merkedagar
- trusopplæringstiltak
- lokale lag og foreiningar
- temagudstenester
- gudstenestetal og rytme
- muleg samarbeid mellom sokna

B) Handsame bruk av liturgisk målform i Sødorp og Kvikne sokn i soknemøte.

Det kan sjå ut til at det trengs ein gjennomgang av målform for gudstenestene i Sødorp og Kvikne sokn. Ei veksling mellom nynorsk og bokmål kan vere negativt for innlæring av liturgiske ledd, og dermed for deltakinga av gudstenesta. Dette aktualiserer seg særleg i lys av

ny satsing på trusopplæringa i ein kommune som har nynorsk i skulen og som kommunespråk.

C) Ha merksemd på deltaking og kvalitet

Når nokon har ei oppgåve i gudstenesta kallar den nye gudstenesteordninga han medliturg, enten det er ein konfirmant, ein kyrkjetenar eller ein korsongar. Det seier noko om at alle som skaper gudsteneste ilag er viktige medspelarar, må få moglegheit til å kjenne at dei eig i gudstenesta. Det styrker opplevinga og fellesskapen for alle. Difor vil eg utforde dykk til å:

- ha særleg merksemd mot å legge til rette for god deltaking og integrering i gudstenesta også i fortsettinga
- arbeide for å ha tekstlesarkorps i alle sokn
- gjennomgå samarbeidsrutinar for dei tilsette omkring gudstenester - og andre arrangement i kyrkja

Det neste punktet er:

2. Ny salmebok

Salmeskatten er ein del av kyrkja sitt gudstenesteliv i høgtid og på merkedagane i livet, og vår alles felles kulturskatt. I salmane syng vi oss saman, men for at vi skal få oppleve det, må vi lære dei. Ei god innføring av ny salmebok er viktig. Eg vil utfordre dykk til:

- utarbeide ein salmekanon for Nord-Fron
- arbeide systematisk og stykkevis med å syngje dei inn i sokna
- skaffe hyllar til salmebøkene i dei kyrkjene som ikkje har det

Neste overskrift er:

Omsorg og solidaritet

Kyrkja har som ei av sine hovudoppgåver å vere diakonal. Som Gud har elska oss, skal vi elske våre medmenneske. Diakonen er kyrkja sin omsorgsarbeidar. Ho arbeider parallelt og saman med alle personar med omsorg for andre menneske her i kommunen. Friviljugheita og dugnadsinnsatsen imellom dykk er med på å bygge gode og trygge lokalsamfunn. Ein friviljug sa ein gong; «staten kan ikkje elske». Det kan berre det enkelte menneske. Det neste punktet handlar om diakoniplanen for kyrkja.

3. Ferdigstille diakoniplanen med tydelege og overkomelege prioriteringar.

- Kva seier diakoniplanen om kva for kyrkje vi ønskjer å vere?
- Korleis utløyse meir frivillig innsats?

Neste overskrift er:

Barn og unge

Ny trusopplæringsplan er vedteken og godkjent. De har allereie fått pålegg om at planen skal vere styringsdokument for trusopplæringa, at han kvart år skal handsamast i sokneråda, at han

skal reviderast kvar soknerådsperiode, og sendast inn på nytt etter fem år. Difor vil eg her berre innføre eit lite punkt til:

4. Innarbeide kjernesalmar frå ny salmebok i trusopplæringsplanen.

Spørsmålet er: Kva salmar vil de at born og unge i Nord-Fron skal kunne, når dei er 18 år? Dette kunne de også samarbeide med skulen om.

Neste overskrift er:

Kyrkja i lokalsamfunnet

Kyrkjene er samlingspunkt i kvart sokn, både for gudstenesteliv og kulturliv. Dei tilhøyrrer folket. Difor vil eg gje dykk denne utfordringa:

5. Vidareutvikle samspelet med lokalt musikk- og kulturliv

- Samarbeide med Peer Gynt AS om ei gudsteneste under Peer Gynt stemnet
- Utarbeide ein enkel plan for kyrkjemusikk, og for musikk i kyrkjene, som er godt forankra i kyrkjeleg stab og i sokneråd.

Snart vil det vere på plass to nye kyrkjemusikarar i kommunen. Dei treng hjelp til å få forankra musikken i kyrkja både i stab og sokneråd, men også i lokale tradisjonar og lokalt musikk og kulturliv. Her vil ein prosess med ein plan for musikklivet kunne vere ei god moglegheit.

Dei neste tre utfordringane har eg vore innom tidlegare i føredraget:

6. Halde kyrkjene opne om sommaren.

7. Overføre kyrkjelege eigedomar frå kommunen til sokneråda, der dette ikkje er gjort.

8. Innføre to faste formelle møter med kommuneleiinga, som tek for seg budsjettammer og økonomisk status for kyrkjeleg fellesråd.

Medarbeiderskap og planarbeid

9. Innføre eit fast årleg møte for stabsutvikling og forventningsavklaring

Bakgrunnen for dette punktet er først og fremst å skape eit rom der alle tilsette kan ta opp tema som handlar om rolleavklaring og rutinar for samarbeid. Her må det vere god tid til å gjennomgå dei ulike arbeidsfelta, og vilje til å følgje opp det som blir tematisert. Dette er viktig for å styrke samhandling og lagånd, og å førebygge konflikter i staben.

10. Arbeide godt med langtidsplanar for sokna.

Dette siste punktet handlar om alle dei andre på ein gong. Eg er glad for at sokneråda sjølve har føreslått å arbeide med visjonar og planar for sokna, og eg ser at de har god kompetanse i råda og i staben til å gjere dette. Bruk den mangfaldige kunnskapen sokneråd og andre har, både lokalkunnskap og kompetanse frå arbeidsliv og organisasjonsliv. Nokre stikkord kan vere:

- Visjonen: Kva vil det seie å vere kyrkje i Nord-Fron og i vårt sokn?
- Korleis styrke bruken av kyrkjene?
- Kva er viktigast for framtidsskyrkja i Nord-Fron?

Avlutning

Med dette spørsmålet: Kva er viktigast for framtidsskyrkja i Nord-Fron? - vil eg avrunda foredraget.

Men før eg sluttar, må eg få lov til å takke. Takk for den flotte mottakinga vi har fått alle stader, for gjestfridom, gode smil og openhjartige samtalar.

Eg hadde eit godt inntrykk av Nord-Fron før eg kom, og eit like så godt inntrykk når eg dreg. Eg har sett stoltheit over det de får til, men de har heller ikkje lagt skjul på kva som er krevjande og vanskeleg. Alt sett under eitt, har kyrkja i Nord-Fron svært gode føresetnader for å vekse seg inn i framtida.

Då vil eg til sist helse dykk med orda frå Markusevangeliet kap 4: «Jesus sa: Kva skal vi samanlikna Guds rike med? Kva likning skal vi bruka? 31 Det er som sennepsfrøet. Når det blir sådd, er det mindre enn noko anna frø på jorda. 32 Men når det er sådd, skyt det opp og blir større enn alle hagevokstrar og får så store greiner at fuglane under himmelen kan byggja reir i skuggen av det.»

Gud signe Nord-Fron med Skåbu, Kvam, Kvikne og Sødorp sokn.

Hamar biskops visitas til Nord-Fron 24.-26. og 29. september 2013: PROGRAM

TYSDAG 24. SEPTEMBER

- 08.30 Visitasen startar: Morgonbøn i Sødorp kyrkje.
- 09.00 Møte med kyrkjelege tilsette i Sødorp kyrkjestugu
- 14.30 Bedriftsbesøk på Øvre Vinstra kraftverk
- 17.30 Møte Skåbu sokneråd i Bakkestugu
- 19.00 Folkemusikkmesse i Skåbu kyrkje med m.a. Mukampen spelmannslag
Kyrkjekaffe for alle, Skåbu bygdahus

ONSDAG 25. SEPTEMBER

- 10.30 Besøk på Sundtunet:
Møte med skjerma avdeling, korttidsavdeling, øst og vest, heimesjukepleia, helsing ved biskopen
- 13.30 Besøk på Vinstra vidaregåande skule, møte med elevar og tilsette.
- 14.30 Møte og middag på Kirketeigen med Kvam sokneråd
- 17.15 Hausttakkefest og familiegudsteneste i Kvam kyrkje
Kyrkjekaffe for alle, Kirketeigen, med kulturinnslag.
- 20.15 Møte med Sødorp sokneråd i Sødorp kyrkjestugu.

TORS DAG 26. SEPTEMBER

- 08.30 Møte med Nord-Fron kyrkjelege fellesråd på kyrkjekontoret
- 10.00 Møte kommunen Ordfører, adm.sjef m.fl
Lunsj på Kommunehuset
- 14.30 Fagleg møte med skulen, skuleleiarar og lærarar.
Tema: Rammer og moglegheiter for samarbeid, med særleg vekt på samarbeid om
Pilegrimsvandringar.
Biskop Fiske og pilegrimsprest Bakken.
- 17.00 Møte med kulturlivet i Nord-Fron, m.a. Peer Gynt arr.
- 18.30 Møte med Kvikne sokneråd på Kvikne bygdahus
- 20.00 Hausttakkegudstenetse i Kvikne kyrkje, samarbeid med 4H
Kyrkjekaffe for alle, Kvikne bygdahus.

SUNDAG 29. SEPTEMBER

- 11.00 Festgudsteneste for alle fire sokn, i Sødorp kyrkje.
- 12.30 Kyrkjekaffe for alle, Ruste bygdahus
Visitaforedraget, som oppsummerar inntrykka frå visitasen, vert halde under kyrkjekaffen.

Rapport frå Kvam sokn til visitas september 2013

Nedskrive av sokneprest Jens Petter Ous 6.juni 2013

Gjennomgått og kommentert av soknerådsleiar i Kvam 20.juni 2013

Kvam – eit lite bilde av bygda

Kvam er eit lite bygdesamfunn nordaust i Nord-Fron kommune.

Fram til 1964/65 var soknet mykje større og omfatta Sjoa og området nordover til Bredebygden i Sel kommune. Nye kommunegrenser gjorde soknet mindre.

I soknet bur det pr 31.12.2012; 1377 og 1251 av desse er medlemmar av Den norske kyrkja.

Bygda er prega av minkande antal arbeidsplassar og av at mange pendlar til arbeid.

Største arbeidsplassen – Forestia – vart nedlagt siste året, det same gjeld Klebermølla.

Rondablikk høvfjellshotell gjekk konkurs siste året og vert no drive for banken si regning.

Det er håp om at nye eigarar kan ta over drifta framover.

Attåt dette vert vegen i løpet av dei neste tre åra lagt utanom sentrum, noko som truleg vil medføra minka handel og færre gjestar på kafear og overnattingsstader. Det arbeidast med tomt nær avkjørsel frå ny E6 for spisestaden Sinclair. Med ny veg mistar bygda også langpausane for bussane mellom Nordfjord, Møre og Trondheim til Oslo.

Men samstundes kan mange av våre langpendlarar får seg arbeid nær heimstaden dei neste åra, på arbeidet med ny E6.

Bygda har vore råka av to flaumkatastrofer – i 2011 og 2013 – noko som har medført øydelegging og tap av hus og heim for fleire i bygda. Når dette skrivast er ein så vidt kome i gang med arbeidet med sikring av Veikle-åa, gjenoppbygning der dette er råd og klargjering av tomter for dei som må flytte bort frå å-kanten. Så året som ligg framfor oss vil vere prega av anlegg og gjenoppbygging i bygda vår.

Bygda er frå gammalt ei jordbruksbygd, men antalet arbeidsplassar i jordbruket er minkande grunna storleiken på gardsbruka.

Noko servicenæring og handelsnæring finns i bygda, men mange, som ikkje er langpendlarar, dreg sørover til Vinstra eller nordover til Otta på arbeid.

Kvam har barnehage og barneskule, men borna må til Vinstra for å gå på ungdomsskule og vidaregåande skule.

Kvam er kjent for godt samhald og stor dugnadsånd. Mange organisasjonar jobbar godt i bygda; Kvam idrettslag, Kvam skulekorps, Kvam musikkforening og Saniteten er dei mest kjende, med størst medlemstal.

Dugnadsånda i bygda har medført at bygda har eigen idrettshall, trivselsbad, fleire fotballbanar, lysløype, bygdahus og musikkpaviljong. Det er også fleire eldrebustader og eldresenter i bygda.

Frå gammalt av har det vore store skildnader mellom høg og låg, rik og fattig.

Husmannsvesenet heldt seg lenge i bygda. Og politisk har dette medført at Arbeiderpartiet har hatt størst oppslutning i bygda, og Kvam er vel den bygda i Gudbrandsdalen der 1.mai-feiringa er sterkast.

Kvamvøren er også viden kjent for for sin evne til å møte alle livets situasjonar med ein underfundig humor; noko som har vorte stadfesta også gjennom siste års hendingar i bygda vår. Og det har alltid vore hjarterom i Kvam, og vilje til å stilla opp når nokon treng det.

I bygda er det ein del innflyttarar og nokre av desse har bakgrunn frå andre land. Men alt i alt vil ein kunne seie at norsk dølakultur pregar livet i bygda – eit homogent samfunn på mange vis.

Kvam – det åndelege livet i bygda

Bygda er prega av stor tilslutning til Den norske kyrkja og dei viktigaste hendingane i livet; fødsel, det å bli vaksen og avskjed ved død, vert markert i kyrkja.

Bruken av kyrkja ved dåp, konfirmasjon og gravferd er prosentvis høg. Men vigselforsyninga er låg, så låg at eg vil tru at vi om nokre år har mykje fleire sambuarpar enn ektepar i bygda, ja, kanskje er vi der allereide.

Kvam kyrkjelyd ligg i eit sterkt folkekyrkjeområde.

Kyrkja er viktig for folk, sjølv om ein ikkje brukar kyrkja så mykje ved å delta ved gudstenester. Men det har vore mange ytringar til oss tilsette i samband med skilje mellom stat og kyrkje, der det har kome fram at folk er redd for å miste kyrkja si.

I Kvam er dette kanskje forsterka av at folk verkeleg mista kyrkja si under siste krigen, då kyrkja vart skutt i brann i samband med slaget som stod i bygda 24-26.april 1940 (55 britar, 3 norske soldatar og eit ukjend antal tyskarar vart drepne i slaget, pluss eit for meg ukjend antal (3?) sivile vart drepne og oppmot hundre bygningar vart øydelagde.

I bygda er det nokre medlemmer i andre kyrkje samfunn; katolikkar og baptistar, men antalet er marginalt i forhold til medlemmar i Den norske kyrkja.

Går ein attende i tida var det vekkelsar i bygda av baptistisk karakter, og baptistane bygde sitt eige forsamlingshus her, kalla Sion. Dette er for lengst borte og det er ingen baptistisk kyrkjelyd i bygda no.

Vekkelsane innan kyrkja skjedde i Indremisjonssamanheng. Bedehuset stod sterkt i bygda og for om lag femti år sidan (jubileum neste år) vart eit gardsbruk gjort om til leirstad;

Kirketeigen. Staden vart av biskop Hille (den siste i rekka) kalla ein åndeleg oase i dalen vår. No er bedehuset for lengst borte, indremisjonsforeningane i bygda er nedlagte eller passive og leirstaden skulle gjerne vorte brukt meir.

For kyrkja sin del, har samarbeidet med Kirketeigen og leirarbeidet der, vore givande for begge partar. Kyrkjelyden sine unge har fått gode leirtilbod og høve til opplæring og utfordringar på truas område. Og leirungdomane har fått eit gudstenestetilbod knytt opp til leirane. Kyrkjelyden sine prestar har også stilt som forkynnarar på ein del arrangement på Kirketeigen.

Kvam kyrkjelyd

Soknet har eiga kyrkje, ferdigbygd og vigsla i 1952. I 1938 fekk bygda eit kapell, gjeve av ei utflytta Kvamsdame, Petra Sletten, som hadde gjort det godt som gründer i København. Kapellet fungerte som soknekyrkje frå 1940-1952. I dag vert kapellet brukt på helgendagane om sommaren; alltid på Olsok og på Jonsok/ Jonsokaftan, når ein av desse dagane fell på søndag. (Kapellet har ikkje straum og kan berre brukast på sommaren).

I kyrkja er det gudsteneste på annankvar søndag og i høgtidene (i 2012: 35 gudstenester med 2301 tilstades > snitt: 66 deltakarar) Oppslutninga på kvar gudsteneste varierer sterkt, og kan ved enkelte høve vere veldig lågt (3-4 pluss dei tilsette).

Samarbeid med skule og barnehage ved gudstenester i adventstida.

Grendagudstenester på Leine skule og Kjørum skule (begge nedlagte skular) har samla få, og er teke ut av gudstenesteplanen i år. Pilegrimsmesser har vi hatt mest årleg, og sætermesse på Kvamsfjellet er årleg på ulike sætrer og på turiststadene på Kvamsfjellet.

Kvam kyrkje

Kvam kapell

Tilsette i kyrkjelyden

Det er to sokneprestar i det gamle "Nord-Fron prestegjeld" som gjer teneste i Kvam etter turnus. Organisten, trusopplæraren og diakonen deler vi med dei andre sokna.

Stillingsbrøkkane til desse siste er 100%, 50% og 50%.

Soknet har eigen kyrkjetenar i 90% stilling.

Kyrkjevergie og kyrkjelydssekretær, kvar i 100% stillingar, deler vi med dei tre andre kyrkjelydane i Nord-Fron.

Kyrkjelyden har Bibel-kontakt, KN-kontakt, Diakoniutvalskontakt, Trusopplæringsutvalskontakt, Kirkens SOS-kontakt, Gudstenesteutvalskontakt og Kyrkjebladkontakt.

Trusopplæringsplan og diakoniplan har kyrkjelyden saman med dei tre andre kyrkjelydane i Nord-Fron (Kvikne, Skåbu og Sødorp).

Trusopplæringsplanen er i ferd med å bli realisert lokalt frå 0-14 år. For 15-18 års-fasen har vi eit felles opplegg for heile Nord-Gudbrandsdal; også dette er i ferd med å bli realisert.

Tendensen er mest 100% oppslutning blant dei yngste årskulla; til og med fire år, og ei synkende kurve dei neste åra. Konfirmasjonsprosenten har vore på over 80% dei siste åra, og har vore stabil.

Nokre tal:

AR	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Gudstenester*	41	37	41	32	42	42	37	35
Gudsten.delt	2652	2324	3170	2297	2700	3806**	2614	2301
Nattverddelt	278	140	279	298	167	233	268	287
Gravferder	34	15	29	15	20	18	28	22
Vigslar	6	9	3	6	3	2	6	1
Konfirmantar	8	14	12	8	16	19	15	13
Dåp (busatt i Kvam)	15	24	25	18	12(8)	18(13)	18(11)	13 (8)

* Gudstenestetall har svinga mykje, grunna "ekstragudstenester" i samband med arrangement på Kirketeigen, noko som vert reflektert i antal gudstenester, oppslutning og nattverddeltaking.

** Tre gudstenester knytta til konfirmasjon i Sødorp sokn vart lagt til Kvam, grunna reparasjonar på Sødorp kyrkje – oppmøte på desse tilsaman 1050.

Arbeidet i soknerådet

Soknerådet jobbar godt i Kvam og viser same sterke dugnadsånda som også pregar bygda. Her er det snakk om god lagånd; ein dreg lasset saman.

Det er ikkje utarbeid eiga målformulering (Måldokument) for arbeidet i kyrkjelyden, men soknerådet har jobba med utgangspunkt i Kyrkjelova § 9. Rådet har vore på kurs ved oppstarting av ny soknerådsperiode, og det har vorte jobba med "Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd".

Alle i soknerådet, faste medlemmar og varamedlemmar, er kyrkjevert etter turnus på alle gudstenester, noko som har gjort soknerådet mykje meir kjend med på kyrkhuset og gudstenestefeiringa i kyrkja. Involvering skapar engasjement, det er vår erfaring på dette området.

I Kvam har det ikkje vore vanskeleg å få folk til å stilla til soknerådsval, og nokre i rådet har vore med i fleire rådsperiodar.

Soknerådet er opptatt av å auke oppslutninga om **gudstenesta**, utan at vi av den grunn kan visa til store resultat på statistikken. Vi merkar at den gamle "kjernen" av trufaste gudstenestefolk har vorte borte i løpet av dei siste 25 åra. No kjem dei fleste om dei har ein grunn; som konfirmantforeldre ved gudstenester der konfirmantane deltek spesielt (På dette området går det rette vegen, etter at konfirmantane er tekne inn i gudstenestene som ministrantar), eller ved spesielle gudstenester der folk har eit engasjement (1.mai, 17.mai, konfirmantjubileum etc).

Den lokale forankringa i **gudstenesta** har vorte styrka mellom anna ved at kyrkjelyden i sterkare grad høyrer si eiga dialekt i gudstenesta; dette kjem til uttrykk ved bruk av friviljuge tekstlesarar på gudstenestene og når ministrantane (konfirmantane) kjem til orde i gudstenestene.

For nokre år sidan vart nynorsk kyrkjespråk i Kvam kyrkje, etter vedtak i kyrkjelydsmøte. Tidlegare vart nynorsk bruka ved familiegudstenester (der born og unge var spesielt inviterte) og bokmål på dei vanlege høgmesseane. Vi merkar større frimod til å gje seg med i fellesledda etter at vi fekk ei målform. Nynorsk ligg også nærare kvamvøren si dialekt.

Kvam kyrkje er inga kulturkyrkje, men ho vert bruka til fleire kulturelle arrangement; alt frå konsert med Arja Saijonmaa i samband med jubileum på Forestia, førjulskonsertar med lokale kor og musikkorps, diktlesing og musikk ved kulturpersonar utanfrå. Dei som har vore hjå oss i kyrkja, opplever kyrkja som eit godt lokale for slike arrangement.

Pilegrimstradisjonane er ikkje sterke hjå oss, men vi har ved fleire høve arrangert pilegrimsvandringar på vår del av Pilegrimsleia. Vi har også opna kyrkja for grupper som vandrar forbi og arrangert gudstenester for dei ved nokre høve. I skule-kyrkjesamarbeidet er det også lagt inn og gjennomført pilegrimsvandring for 5.klasse ved Kvam skule frå Vinstra til Kvam dei siste to åra. Pilegrimsvandring er også med i konfirmantleir og som del av opplegget for unge etter konfirmasjonsalder i fellesopplegget for Nord-Gudbrandsdal prosti.

Dei kyrkjelege handlingane har stor oppslutning og er ein viktig arena for kyrkja si forkyning av trøyst, håp og solidaritet med menneske i vanskelege situasjonar (gravferd). **Solidaritet** vert også synleggjort og verbalisert på 1.mai-gudstenesta og ved høve der vi tar inn i gudstenesta saker som gjeld eiga bygd (Forbøn for dei som miste jobb ved Forestia, eiga gudsteneste i samband med flaumen i år, ope kyrkje i samband med brå død der ungdom var involvert).

Kyrkjelyden har eige misjonsprosjekt knytta til NMS (Thailand). Informasjon om prosjektet vert gjeve i Kyrkjeblad for Nord-Fron.

Menneskeverd og skaparverk er sjølvstøtt med i forkynning og salmeval i gudstenestene våre. Dei årlege utegudstenestene på fjellet er naturlege arenaer å setje skaparverket i fokus, når vi bokstaveleg tala sit mitt i skaparverket.

Menneskeverd, likeverd, vert også synleggjort i konfirmantarbeidet og med spesielle opplegg to gonger i året for dei som bur på PU-bustadene (Psykisk utviklingshemma) (Felles for heile Nord-Fron, lokalisert i Sødorp kyrkje).

Barn og unge er kyrkja si framtid. Vi har stor oppslutning om trusopplæringa for dei yngste. Nokre arrangement på dette området har lange tradisjonar og er vel kjende. Nye arrangement treng ei tid med innkjøring, noko vi opplever no når heile trusopplæringsplanen vert realisert hjå oss. Tårnagentsamlinga i vår kyrkje siste år gav rekordoppslutning, då denne vart gjennomført for tredje gong. Andre "fase-tiltak" har vore tyngre å få i gang, og vi har måtta velje nye vinklingar og aldersgrupper inn i arrangementet, difor er mellom anna "Lys vaken" eit trusopplæringstiltak for 10-åringar her i Nord-Fron.

Med busetning i mange små bygder i Nord-Fron er trusopplæringa delvis lagt opp som sentrale arrangement i ein av kyrkjelydane og andre arrangement vert lagt til kvar kyrkjelyd. Her jobbar vi med lokal tilpassning og prøver oss fram for å finna tid og stad som gjev flest mogleg høve til å vera med.

Kyrkje-skulesamarbeidet har nokre møtepunkt som er godt innarbeid, utan at det finnast skriftelege planar for dette arbeidet. Her kan vi sikkert få til meir samarbeid, om ressursane rekk til.

Det same kan seiast om samarbeidet med barnehagane.

Ved kriser – barns død etc – vert kyrkja naturleg rekna med i det akutte arbeidet når krisa er der og seinare i sorgarbeidet.

I Kvam kyrkjelyd har soknerådet som mål å få ignag eit arbeid knytta til SØNDAGSSKOLEN. Det har stått på planen lenge, utan at vi har klart å realisera det.

Vi har også eit samarbeid med ACTA (Normisjons barne- og ungdomsarbeid) og Søndagsskolen i Oppland om ein Sprell levande-dag på Kirketeigen; for oss eit trusopplæringsprosjekt knytta til 7-8 års fasen.

På **livssynsarenaen** har vi ikkje vore særleg progressive, og det er ikkje mange arenaer der dei ulike livssyna møtast i Kvam. Her handlar det meir om at kvar kyrkjemedlem må hjelpast til frimod om sitt livssyn. Men dette er ikkje ei lett oppgåve i dag, når tru og religion er blitt ei privatsak som ein ikkje taler mykje saman om.

For folket i Kvam er **kyrkja** eit ankerfeste, ein stad å søka når livet møter ein med dei tyngste slaga. Folket i bygda tek godt vare på kyrkja, og **kyrkjegarden** ved kyrkja er viden kjent som ein pen og velstelt kyrkjegard. Dugnaden på våren (før 1.mai) har stor tilslutning og vert gjennomført i løpet av nokre timar. Det er vanskelegare å drive dugnad med storreingjering av kyrkja, så på det området har kyrkjevegje leigd inn folk til å gjera jobben.

Deltakinga i **dei demokratiske prosessane** i kyrkja er ikkje stor, når soknerådet inviterer til kyrkjelydsmøte/ årsmøte. Men deltakinga ved soknerådsvala har vore stigande og passert 23% oppslutning ved siste val. Valet gikk over to dagar og var lokalisert til same hus som kommunevalet (Bygdahuset).

Rapport frå Skåbu sokn til visitas september 2013

Nedskrive av sokneprest Jens Petter Ous 6.juni 2013
Gjennomgått og kommentert i Skåbu sokneråd 6.juni 2013

Skåbu – eit lite bilde av bygda

Skåbu er ei lita fjellbygda som ligg om lag 850 m.o.h.

Folketalet ligg på 360, av dei er 318 medlemmar i Den norske kyrkja (2012). Frå gamalt har bygda vore prega av jordbruk, fangst og fiske. Ein har hausta av naturen. Seinare har det kome til litt småindustri innan møbelproduksjon, treskjæring og byggeverksemd.

Bygda ligg ved porten til Jotunheimen, med Jotunheimvegen til Bygdin/ Valdreflya gjennom bygda. Hyttebygging og turisme har lange tradisjonar her.

Skåbu er ei kraftbygd; fleire stor utbyggingar fra Vinstervatnet og Olstappen, gjev bygda verdifulle arbeidsplassar.

Skåbu har eigen barne- og ungdomsskule, og barnehage. Synkande barnetal har gjort skulen sårbar; det kan i framtida bli så få ungar at i alle høve ungdomstrinnet på skulen, kan bli trua.

Det er godt samhald i bygda, og mange lag og organisasjonar jobbar godt. Bygdahuset er naturleg samlingsplass ved større arrangement.

Folketalet har vore synkande, mykje skulda mindre verksemd i jordbruksnæringa. Det er vanskeleg å driva jordbruk så høgt til fjells med dei krava som i dag vert stilt med tanke på bruksstorleik etc.

Skåbu – det åndelege livet i bygda

Bygda er prega av stor tilslutning til Den norske kyrkja. Dei viktigaste hendingane i livet; fødsel, det å bli vaksen og avskjed ved død, vert markert i kyrkja.

Bruken av kyrkja ved dåp, konfirmasjon og gravferd er prosentvis høg. Men vigselforsent er låg, så låg at eg vil tru at vi om nokre år har mykje fleire sambuarpar enn ektepar i bygda, ja, kanskje er vi der allereide.

Skåbu kyrkjelyd ligg i eit sterkt folkekyrkjeområde.

Kyrkja er viktig for folk, sjølv om ein ikkje brukar kyrkja så mykje ved å delta ved gudstenester. Men det har vore mange ytringar til oss tilsette i samband med skilje mellom stat og kyrkje, der det har kome fram at folk er redd for å miste kyrkja si.

I bygda er det nokre medlemmer i andre kyrkje samfunn; nokre nedelendarar har busett seg i bygda og har med seg sin kyrkjelege bakgrunn frå andre kyrkjefamfunn. Dette gjeld også andre med utanlands bakgrunn som som gift/ sambuar med folk frå Skåbu, men antalet er marginalt i forhold til antalet medlemmar i Den norske kyrkja.

Går ein attende i tida var det vekkelsar i bygda av baptistisk/ pinsevevnn-karakter. Men desse retningane har ikkje noko arbeid i bygda i dag. At det er noko "brent mark" etter desse vekkelsane trur eg det går an å seie.

Skåbu fekk eigen prest i 1955 (Kristen Kyrre Bremer). Han budde i bygda i ti år (med korte avbrot for feltprestteneste i Gaza). Det er sikkert rett å seie at det gode tilhøvet mellom folket og kyrkja vart forsterka denne tida.

Bygda fekk eige kyrkje i 1927 og vart då eit kapelldistrikt under Kvikne sokn, men opererte med eige sokneråd frå 1950-talet. Soknet vart sjølvstendig, etter folkeavstemning, då ein fekk ny kyrkjelov i frå 1. januar 1997.

Skåbu kyrkjelyd

Soknet har eiga kyrkje, ferdigbygd og vigsla i 1927.

I kyrkja er det gudsteneste på tredjekvar søndag og i høgtidene (i 2012: 27 gudstenester med 1288 tilstades > snitt: 48 deltakarar) Oppslutninga på kvar gudsteneste varierer sterkt, og kan ved enkelte høve vere veldig låg (3-4 pluss dei tilsette).

Samarbeid med skule og barnehage ved gudstenester i adventstida.

Gudstenester på kyrkjelyden sin eigen husmannsplass, Bakkestugu, siste søndag i juni.

Gudsteneste på Sikkilsdalsseter på Langfredag kveld (Kongefamilien deltek på denne messa).

Palmesøndag er det fast samarbeid med KFUK/M om gudstenesta.

Skåbu kyrkje

Tilsette i kyrkjelyden

Det er to sokneprestar i det gamle "Nord-Fron prestegjeld" som gjer teneste i Skåbu etter turnus. Organisten, trusopplæraren og diakonen deler vi med dei andre sokna.

Stillingsbrøkkane til desse siste er 100%, 50% og 50%.

Soknet har eigen kyrkjetenar i 50% stilling.

Kyrkjevergje og kyrkjelydssekretær, kvar i 100% stillingar, deler vi med dei tre andre kyrkjelydane i Nord-Fron.

Kyrkjelyden har Bibel-kontakt, KN-kontakt, Diakoniutvalskontakt, Trusopplæringsutvalskontakt, Kirkens SOS-kontakt, Gudstenesteutvalskontakt og Kyrkjebladkontakt.

Trusopplæringsplan og diakoniplan har kyrkjelyden saman med dei tre andre kyrkjelydane i Nord-Fron (Kvam, Kvikne og Sødorp).

Trusopplæringsplanen er i ferd med å bli realisert lokalt frå 0-14 år. For 15-18 års-fasen har vi eit felles opplegg for heile Nord-Gudbrandsdal; også dette er i ferd med å bli realisert.

Tendensen er mest 100% oppslutning blant dei yngste årskulla; til og med fire år, og ei synkende kurve dei neste åra. Konfirmasjonsprosenten har vore på over 80% dei siste åra, og har vore stabil.

Nokre tal:

ÅR	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Gudstenester	26	27	26	24	31	28	28	27
Gudsten.delt	1300	1288	1333	1410	1443	1260	1146	1288
Nattverddelt	123	99	41	116	81	111	105	180
Gravferder	14	9	7	8	8	7	6	6
Vigslar	6	5	7	3	6	5	4	2
Konfirmantar	8	4	2	6	8	6	7	10
Dåp (busatt i Skåbu)	1	6	6	6	3 (2)	11 (3)	5 (2)	4 (3)

Arbeidet i soknerådet

Soknerådet jobbar godt i Skåbu.

Det er ikkje utarbeid eiga målformulering (Måldokument) for arbeidet i kyrkjelyden, men soknerådet har jobba med utgangspunkt i Kyrkjelova § 9. Rådet har vore på kurs ved oppstarting av ny soknerådsperiode, og det har vorte jobba med "Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd".

Alle i soknerådet, faste medlemmar og varamedlemmar, er kyrkjevert etter turnus på alle gudstenester, noko som har gjort soknerådet mykje meir kjend med på kyrkhuset og gudstenestefeiringa i kyrkja. Involvering skapar engasjement, det er vår erfaring på dette området.

I Skåbu har det ikkje vore vanskeleg å få folk til å stilla til soknerådsva, men vi har få som sit over i ny periode. Ved siste val var alle i rådet heilt nye.

Soknerådet er opptatt av å auke oppslutninga om **gudstenesta**, utan at vi av den grunn kan visa til store resultat på statistikken. Den gamle "kjernen" av trufaste gudstenestefolk har vorte borte i løpet av dei siste åra. No kjem dei fleste om dei har ein grunn; som konfirmantforeldre ved gudstenester der konfirmantane deltek spesielt (På dette området går det rette vegen, etter at konfirmantane er tekne inn i gudstenestene som ministrantar), eller ved spesielle gudstenester der folk har eit engasjement (17.mai, folkemusikkmesse, Bakkestugumassa, konfirmantjubileum etc).

Den lokale forankringa i **gudstenesta** har vorte styrka mellom anna ved at kyrkjelyden i sterkare grad høyrer si eiga dialekt i gudstenesta; dette kjem til uttrykk ved bruk av friviljuge tekstlesarar på gudstenestene (I Skåbu har vi ikkje eit fast korps av tekstlesarar, men born frå bygda har siste året gjort ein flott innsats på dette området) og når ministrantane (konfirmantane) kjem til orde i gudstenestene.

Nynorsk vert bruka ved familiegudstenester (der born og unge er spesielt inviterte) og bokmål på dei vanlege høgmessene. Vi merkar ei sterkare deltaking i gudstenesta no når vi brukar fullt oppstette agendaer i kvar gudsteneste. Dette har vi gjort no når vi har innført ny gudstenesteliturgi i soknet.

Skåbu kyrkje er inga kulturkyrkje, men ho vert bruka til fleire kulturelle arrangement; alt frå konsert med lokale kor og spelmannslag, diktlesing og musikk ved kulturpersonar utanfrå. Dei som har vore hjå oss i kyrkja, opplever kyrkja som eit godt lokale for slike arrangement, sjølv om det kan bli litt "trengt" framme i kyrkja når det er mange aktørar involvert, som til dømes ved den årlege førjulskonserten, som samlar full kyrkje.

Pilegrimstradisjonane er ikkje sterke hjå oss, men skuleklassar er inviterte til vandring dei to siste åra, utan at vi har lykkast å realisera ei slik vandring i Skåbu.

I samband med gudstenesta i Bakkestugu har vi ei vandring i forkant på gamle stiar i Skåbu. Denne vandringa kallar vi ei kulturvandring, der vi friskar opp att historia frå livet i bygda i tidlegare tider. Vi nyttar lokale guidar på desse turane.

Dei kyrkjelege handlingane har stor oppslutning og er ein viktig arena for kyrkja si forkyning av trøyst, håp og solidaritet med menneske i vanskelege situasjonar (gravferd). **Solidaritet** vert også synleggjort og verbalisert i nokre gudstenester der preiketema utfordrar til det og ved offerformål som peikar i same retning.

Menneskeverd og skaparverk er sjølvstøtt med i forkyning og salmeval i gudstenestene våre. Den årlege utegudstenesta i Bakkestugu, og vandringa i forkant, er naturlege arenaer å setje skaparverket i fokus, når vi bokstavig tala er midt i skaparverket. Menneskeverd, likeverd, vert også synleggjort i konfirmantarbeidet og med spesielle opplegg to gonger i året for dei som bur på PU-bustadene (Psykisk utviklingshemma) (Felles for heile Nord-Fron, lokalisert i Sødorp kyrkje).

Barn og unge er kyrkja si framtid. Vi har stor oppslutning om trusopplæringa for dei yngste. Nokre arrangement på dette området har lange tradisjonar og er vel kjende. Nye arrangement treng ei tid med innkjøring, noko vi opplever no når heile trusopplæringsplanen vert realisert hjå oss. Tårnagentsamlinga i Skåbu kyrkje anna kvart år, er lagt inn i planen i Skåbu, fordi kyrkja har eit tårn som kan brukast til dette føremål. Andre "fase-tiltak" har vore tyngre å få i gang, og vi har måtta velje nye vinklingar og aldersgrupper inn i arrangementet, difor er mellom anna "Lys vaken" eit trusopplæringstiltak for 10-åringar her i Nord-Fron.

Med busetning i mange små bygder i Nord-Fron er trusopplæringa delvis lagt opp som sentrale arrangement i ein av kyrkjelydane og andre arrangement vert lagt til kvar kyrkjelyd. Her jobbar vi med lokal tilpassning og prøver oss fram for å finna tid og stad som gjev flest mogleg høve til å vera med.

Kyrkje-skulesamarbeidet har nokre møtepunkt som er godt innarbeid, utan at det finnast skriftelege planar for dette arbeidet. Her kan vi sikkert få til meir samarbeid, om ressursane rekk til.

Det same kan seiast om samarbeidet med barnehagane.

Ved kriser – barns død etc – vert kyrkja naturleg rekna med i det akutte arbeidet når krisa er der og seinare i sorgarbeidet.

På **livssynsarenaen** har vi ikkje vore særleg progresive, og det er ikkje mange arenaer der dei ulike livssyna møtes i Skåbu. Her handlar det meir om at kvar kyrkjemedlem må hjelpast til frimod om sitt livssyn. Men dette er ikkje ei lett oppgåve i dag, når tru og religion er blitt ei privatsak som ein ikkje taler mykje saman om.

For folket i Skåbu er **kyrkja** eit ankerfeste, ein stad å søka når livet møter ein med dei tyngste slaga. Folket i bygda tek godt vare på kyrkja, og **kyrkjegarden** ved kyrkja er ein pen og velstelt kyrkjegard. Dugnaden på våren (helst før 17.mai) har stor tilslutning og vert gjennomført i løpet av nokre eftastimar.

Deltakinga i **dei demokratiske prosessane** i kyrkja er ikkje stor, når soknerådet inviterer til kyrkjelydsmøte/ årsmøte. Men deltakinga ved soknerådsvalet har vore stigande og passert 50 % oppslutning ved siste val. Valet gekk over to dagar og var lokalisert til i tid og stad med kommunevalet (Bygdahuset).

Rapport til visitas september 2013

Om Kvikne sokn:

Vinstra er et handels- og skolesenter i Gudbrandsdalen. I 2016 vil det starte bygging av nytt kraftverk på Vinstra. Vinstra er også sentrum for annen handel, landbruksmaskiner, bank, eiendomsomsetning med mere. Bygda blir får by-status fra 1.9.13. Sammen med utbyggelsen av E6 blir det spennende å si hva dette vil si for næringslivet i Nord-Fron i fremtiden. Jordbruk er den store næringa i bygda Kvikne. Barn og unge må til Vinstra for å gå på skole.

Kirkene i Nord-Fron kommune preges av en sterk folkekirkementalitet. Folk i bygda har en sterk identitet knyttet til kirken, selv om deltagelsen ved gudstjenester ikke er høy. Samtidig er deltagelsen knyttet til gravferd høy, som også konfirmasjonsprosenten. Når det gjelder kirkelig vigsel, ser vi nok at flere og flere forblir samboere i kommunen, framfor å gifte seg. Dette er vel en tendens som er gjenkjennelig for hele landet. Dåpsprosenten er også ganske høy, og vi ser at mange som har flyttet ut av bygda kommer tilbake for å døpe.

Menighetsrådet i Kvikne er opptatt av å øke deltagelsen på gudstjenester, og er aktivt med som kirkeverter, tekstlesere og medliturger ved gudstjenester. Arbeidet med å utarbeide en større medliturg-stab er en de tingene som vi vil øve på fremover i alle soknene våre i Nord-Fron.

Soknet Kvikne har en kirke.

Det er 2 sokneprester i 100 % stilling som tjenestegjør i kommunen.

Organisten har 100 % stilling, samt at vi har en stilling på 40% som er ubesatt (som vikarieres av flere).

Kirketjener har 50% stilling, (kobinert med 50% i Skåbu sokn).

Vi har en 100 % stilling som er fordelt 50/50 som diakon og trosopplærer.

Kirkeverge og menighetssekretær har begge 100% stilling.

I alle sokn har vi Bibel-kontakt, KN-kontakt, Diakoniutvalgskontakt, Trosopplæringskontakt, Kirkens SOS-kontakt, gudstjenesteutvalgsmedlem, kontakt i Kirkeblads- komitèen.

Menighetsrådets overordnede formål for sitt arbeid er beskrevet på følgende måte i kirkeloven § 9:

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetens grunnleggende oppdrag er å forkynne Guds Ord, feire gudstjeneste, drive trosopplæring, diakoni og misjon. Formålet er at mennesker skal komme til tro og leve i troen på Kristus, i et felleskap preget av omsorg og åpenhet. Kirken kjennetegnes ved en slik dobbelt bevegelse: samlet for å møte Herren i tilbedelse og tro, og sendt til verden for å dele tro, håp og kjærlighet. . Kirkens sentrale oppgave er å hjelpe alle døpte på veien videre. Oppdraget finnes i

misjonsbefalingen som Jesus ga sine disipler: "Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem... og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere..."

Som kirke og råd på et lite sted, med utfordringer knyttet til manglende arbeidsplasser og fraflytning, vil oppgaven til rådet i stor grad være å ivareta de mennesker som bor her. Trosopplæringen er en slik plattform hvor menighetsråd i økende grad er involvert, og som derfor skaper enda flere møteplasser for barnefamilier og unge, og ellers alle i bygda. Den nye gudstjenesteordningen har også vært med på å styrke gudstjenestens oppslutning, lokale forankring og kulturelle mangfold, samtidig som vi ser at den nye ordningen også har ført til at noen eldre har sagt at liturgien i gudstjenesten har ført til noen grad av fremmedgjøring, som følge av den nye ordningen. Vi føler allikevel totalt sett at den nye liturgien oppfordrer til større grad av involvering og gjenkjennelse, og at det er en økende tendens til nettopp det.

Et mål for fremtiden er at soknet skal bli grønn kirke.

Kirkejubileum

I 2014 har Kvikne kyrkje 250 årsjubileum. Dette er i planleggingsfasen, og vil bli feiret med et jubileums-festskrift og en festgudstjeneste med dato 17.08.14, nøyaktig på samme dato som kirken ble innviet for 250 år siden. Arbeidet med festskriftet er allerede godt i gang.

Åpen kirke

Fra sommeren 2013/2014 ønsker soknerådet å få til en åpen kirke på sommerstid, med åpent noen timer om dagen, et par dager i uken, slik at turister og pilegrimer kan

komme til kirken og kirkegården vår. Dette blir da et dugnadsprosjekt og vi er avhengig av frivillige krefter om det skal fungere. Vi har i alle fall startet opp tenkningen rundt hvordan dette kan arrangeres.

Endring i offerstøtte

Ved soknerådsmøte i 2013 besluttet rådet at vi ønsker å kutte støttet til Kirkens Nødhjelp som i mange år har vært tatt inn på 1 juledagsgudstjenesten. Grunnen er at mange mener Kirkens Nødhjelp driver en politikk som ikke samsvarer med det jordbrukere/bønder i bygda står for (med tanke på jordbruks- og matvare- politikken). Leder i rådet har sendt et brev til KN og også fått svar fra generalsekretæren. Det er også kommet tilbud fra KN om å stille opp til et lokalmøte i prostiet, slik at den som vil kan få være med på en samtale om akkurat disse sakene.

Soknet vil videreføre deltagelsen i KNs fasteaksjon, hvor konfirmanter i Kvikne og i hele Nord-Fron er med på innsamlingen (og på den tilhørende konfirmantfestivalen i forkant på Otta Kulturhus).

Litt statistikk:

En statistisk oversikt for 2012:

Gravferder: 1

Vigslar: 2 (Forbønnshandling : 0)

Konfirmanter: 1

Dåp: 7 (bosatt her: 3)

Innmeldte: 0

Utmeldte: 0

Medlemmer: 298

Noen tall:

<u>ÅR</u>	<u>1998</u>	<u>2000</u>	<u>2002</u>	<u>2004</u>	<u>2006</u>	<u>2008</u>	<u>2010</u>	<u>2012</u>
<u>Gudstenester*</u>	22	22	23	23	24	26	24	23
<u>Gudsten.delt</u>	774	734	713	821	712	870	688	809
<u>Nattverddelt</u>	64	48	80	75	34	64	67	74
<u>Gravferder</u>	7	11	4	7	9	2	3	1
<u>Vigslar</u>	0	2	0	1	0	2	0	2
<u>Konfirmantar</u>	0	1	6	2	1	5	3	1
<u>Dåp (busatt i Kvikne)</u>	4	6	5	8 (4)	4 (0)	5 (1)	4 (1)	7 (3)

Trosopplæring og diakonale samarbeid

Det settes stadig i gang nye tiltak i menigheten, målet er i løpet av 2014-2015 å ha aktiviteter for alle alderstrinn fra 0-18 år i menighetene våre. Fra våren 2012 har også «ung-leder-treninga» for ungdom blitt mer utarbeida, og nå er det mange møtepunkter innad i prostiet og lokalt. Høsten 2012 hadde vi den første lokale «bli-kjent-samlinga» i kirkestua for alle unge ledere. Vi vil utarbeide dette prosjektet videre med tydeligere bestilling/opplæring til de som ønsker å være med som ung leder.

Prostisamarbeidet om felles leir er et positivt prosjekt, som er i utvikling fra år til år. I 2013 vil det være 3 året på rad vi har leir, og dette vil vi fortsette med, vi begynner å nærme oss en form på leirinnholdet som vi vil videreføre. Vi ser at det å være med på leir gjør at mange konfirmanter er mer forberedt på konfirmantåret. Dette grunner også

i økt tilbud av trosopplæringstiltak, kursing av unge ledere på leir/Bjorlisamling (prostimessige tiltak) osv.

Som helhet ser vi at Trosopplæringstiltakene gjør at vi ser en effekt i oppslutningen om gudstjenester, nattverdsdeltagelsen og andre kirkelige aktiviteter.

Det er godt samarbeid mellom kirken og skolene/barnehagene. Skolegudstjenester og barnehagesamlinger holder fram. Nytt av året er at vi har skapt barnehagevandring, som handler om å spille ut og dramatisere juleevangeliet, og dette er et prosjekt som har vært svært vellykket og som vi vil fortsette med.

I tillegg har vi integrert elever fra VVS enda mer i seneste år. Vi ønsker å få til enda større fora hvor kirken og musikkelevne møtes.

Vi har felles trosopplæringsplan, diakoniplan, og gudstjenesteordning for alle sokn i Nord-Fron.

Det settes også i gang nye tiltak på diakoni-fronten; våren 2013 har diakon i Sel og diakon i Nord-Fron i fellesskap satt i gang sorggruppe på Otta, Sel Kirkekontor.

På Gammelbanken er diakonen med på Leve-gruppe/kafè som har samlinger om høsten og våren.

Menigheten har eget misjonsprosjekt knyttet til NMS (Thailand). Informasjon om prosjektet gis i kirkebladet og ved ulike kunngjøringer under gudstjenester, (informasjon om prosjektet ble gitt ved gudstjenester 1 juledag 2012 av diakon).

Konfirmantarbeid

Konfirmantarbeid foregår i kirken/kirkestua for konfirmanter fra Vinstra: Ruste, Barhaug, Sødorp og fra Kvikne. Ved fellessamling for hele kommunen blir ofte kirkestua benyttet, som for eksempel ved KNs fastesamling i mars hvert år. Nytt av året er undervisningen

om *Død, gravferd, sorg, håp og påske*, som er et samarbeid mellom kirkens ansatte og gravferdsbyråene i kommunen. Dette tilbudet har vi også for 9 åringer.

Konfirmasjonsdagen er satt til siste søndag i mai.

Konfirmasjonsprosenten holder seg relativt stabil på over 90%, med en svak fallende tendens i samsvar med minkende årskull. I 2012 bestemte vi at vi ikke ønsker å videreføre innsamlingen til Strømmestiftelsens Skrik-aksjon ved advent, pga. at vi ønsket å samle fokus rundt KN-aksjonen, samt at det har vist seg veldig krevende å samle inn/få full oversikt over alle innsamlede midler fra tidligere år.

Organisasjoner

Organisasjoner i Kvikne blir det stadig mindre av. Men kirka har godt samarbeid med Sanitetsforeningene i Tverrbygda og Kvikne, ved for eks. Eldremesse (med påfølgende kirkekaffe på Bygdahuset), og under messe på Tverrbygda Grendahus/Graupe (2 ganger om året), med kirkekaffe-servering.

Det er setermesse på Breistulen hver sommer, hos Karin og Kristian Ekre (soknerådsleder).

Samarbeid

Skåbu og Kvikne har tidligere hørt til samme sokn, det er derfor naturlig å ha fellessamlinger for ulike trosopplæringstiltak i forkant av utdeling av bøker og lignende. Disse finner ofte sted annen hvert år mellom Kvikne kirke/servicebygg og Skåbu kirke/kirkestua. Når det gjelder felles-arrangementer er dette noe vi veksler på mellom soknene, og der vi ser det tjenlig å sentralisere tiltaket, utføres disse ofte på Vinstra (for hele kommunen). Annen hvert år er det samtalegudstjenester i Skåbu og Kvikne kirke for konfirmantene i disse soknene.

I sammenheng med muligheter for samlinger og kirkekaffe etter gudstjenester, ønsker soknerådet å sende en søknad, (via kirkeverge til prost og biskop), om utvidelse av servicebygget som står inne på kirketomten. Dette gjøres for å frigjøre bruken og tilrettelegge for bedre aktiviteter for menigheten. Soknerådet bruker nå bygget til sine møter.

I desember 2012 var det Kvikne- og Barhaug-konfirmantene som hadde lysmesse i Kvikne kirke, og i fjor var elever fra VVS (fra både musikk- og danselinja) med som deltagere under gudstjenesten og på kirkekaffen på Bygdahuset i etterkant.

Tilbakemeldingene fra elevene var at det var godt å få delta og vise hva de kan, i og med at det lenge har vært debatt om hvorvidt man skal legge ned linjer på VVS. Det er fint at kirka kunne være med å bidra til å gi disse ungdommene en opplevelse av å bli sett og involvert.

Medlemmer i 4H vil delta under kirkekaffen etter eldremessen den 16.6.13, og vi håper å videreutvikle dette samarbeidet enda mer.

Dugnadsånden i bygda er god, og det ble både stelt og vasket utvendig og innvendig i mai 2013. I den sammenheng har vi også fått nyvaskede konfirmasjonskapper til konfirmasjonsdagen, samt nyvasket alterduk og glassplate til alteret. Vi ønsker også å kjøpe inn plexiglass-plate til å ha under lysgloben.

Samarbeid mellom sokn:

Fordi Sødorp kirke er hovedkirken i kommunen, ønskes det at det samles inn penger til orgel i Sødorp kirke. I den forbindelse har Organist Zelissen har allerede bidratt til orgelkontoen, ved at alle penger han mottar for sangoppdrag i gravferd går til denne kontoen, dette gjelder også eventuelle oppdrag under gravferder i Kvikne, Skåbu eller Kvam.

Kirkebladet

Kirkebladet kommer ut 5-6 ganger i året. Redaktør er Jan Sæterli, med representanter fra alle sokn, og sokneprest Jens Petter Ous som representant for kirkens ansatte.

Kriseteamet

Kirken er også en del av kriseteamet, med diakon/trosopplærer Brit Ninni Fossli og sokneprest Jens Petter Ous som faste medlemmer, andre ansatte er også med ved behov.

Tiltak

Nytt av året er også samlinger for de som bor i PU-boliger i kommunen vår, den ene er allerede nevnt: en juleevangelie-vandring før jul, og den andre skal være en samling før sommer/om våren. Dette skal være en fast rutine hvert år.

Fremover

Det er planlagt å utarbeide et enda større fokus rundt høsttakkefesten enn det er i dag, vi ønsker å involvere 4H i dette fra september 2013 (under visitasen).

De største endringene i Nord-Fron og Kvikne Sokn må være at kjernemenigheten vår er mindre, derfor er også nattverdshall og gudstjenestetall preget av dette. Samtidig ser vi at vi stadig når nye grupper i vårt trosopplæringsarbeid, og vi tror derfor på at både gudstjenestetall og nattverdshall kan øke i tiden fremover.

Sokneprest Marie Margrethe Lie Sperre

Vinstra, Kirkekontoret Høgtun, 19.06.13

(vedlagt: felles trosopplæringsplan og diakoniplan for alle sokn i Nord-Fron).

Rapport til visitas september 2013

Om Sødorp sokn:

Vinstra er et handels- og skolesenter i Gudbrandsdalen. I 2016 vil det starte bygging av nytt kraftverk på Vinstra. Vinstra er også sentrum for annen handel, landbruksmaskiner, bank, eiendomsomsetning med mere. Bygda blir får by-status fra 1.9.13. Sammen med utbyggelsen av E6 blir det spennende å si hva dette vil si for næringslivet i Nord-Fron i fremtiden og derav hva dette vil bety for kirken.

Menighetsrådet er opptatt av å øke deltagelsen på gudstjenester, og er aktivt med som kirkeverter, tekstlesere og medliturger ved gudstjenester. Arbeidet med å utarbeide en større medliturg-stab er en de tingene som vi vil øve på fremover.

Kirkene i Nord-Fron kommune preges av en sterkt folkekirkementalitet. Folk i bygda har en sterk identitet knyttet til kirken, selv om deltagelsen ved gudstjenester ikke er høy. Samtidig er deltagelsen knyttet til gravferd høy, som også konfirmasjonsprosenten. Når det gjelder kirkelig vigsel, ser vi nok at flere og flere forblir samboere i kommunen, framfor å gifte seg. Dette er vel en tendens som er gjenkjennelig for hele landet. Vi har en relativt høy dåpsprosent, vi ser også at de som har flyttet fra Vinstra kommer tilbake for å døpe barnet sitt her.

Soknet har en hovedkirke og et kapell.

Det er 2 sokneprester i 100 % stilling som tjenestegjør i kommunen.

Organisten har 100 % stilling, samt at vi har en stilling på 40% som er ubesatt (,som vikarieres av flere).

Det er 2 kirketjenere i henholdsvis 100 % og 82,5 % stillinger.

Vi har en 100 % stilling som er fordelt 50/50 som diakon og trosopplærer.

Kirkeverge og menighetssekretær har begge 100% stilling.

I alle sokn har vi Bibel-kontakt, KN-kontakt, Diakoniutvalgskontakt, Trosopplæringskontakt, Kirkens SOS-kontakt, gudstjenesteutvalgsmedlem, kontakt i Kirkeblads- komitèen.

Om menighetsrådets mål og arbeid:

Menighetsrådets overordnede formål for sitt arbeid er beskrevet på følgende måte i kirkeloven § 9:

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, dømte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetens grunnleggende oppdrag er å forkynne Guds Ord, feire gudstjeneste, drive trosopplæring, diakoni og misjon. Formålet er at mennesker skal komme til tro og leve i troen på Kristus, i et felleskap preget av omsorg og åpenhet. Kirken kjennetegnes ved en slik dobbelt bevegelse: samlet for å møte Herren i tilbedelse og tro, og sendt til verden for å dele tro, håp og kjærlighet. . Kirkens sentrale oppgave er å hjelpe alle dømte på veien videre. Oppdraget finnes i misjonsbefalingen som Jesus ga sine disipler: "Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere dømper dem... og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere..."

Som kirke og råd på et lite sted, med utfordringer knyttet til manglende arbeidsplasser og fraflytning, vil oppgaven til rådet i stor grad være å ivareta de mennesker som bor her. Trosopplæringen er en slik plattform hvor menighetsråd i økende grad er involvert, og som derfor skaper enda flere møteplasser for barnefamilier og unge, og ellers alle som bor her. Som hovedkirke i kommunen har Sødorp en sentral rolle i arbeidet for alle de 4 sokn i kommunen, i og med at store deler av befolkningen og de dømte/unge

bor i soknet, og Vinstra er sentrumet, (fra 1.9.13 får Vinstra Bystatus, og Sødorp Sokneråd er med som arrangører av Bymesse den dagen).

Den nye gudstjenesteordningen har også vært med på å styrke gudstjenestens oppslutning, lokale forankring og kulturelle mangfold, samtidig som vi ser at den nye ordningen har gjort at noen eldre har at liturgien i gudstjenesten har ført til noen grad av fremmedgjøring som følge av ordningen. Vi føler allikevel totalt sett at den nye liturgien oppfordrer til større grad av involvering, og at det er en økende tendens til nettopp det.

Et mål for fremtiden er at soknet skal bli Grønn kirke.

Rådet håper også at ved søknaden om fjerningen av benkene i kirken, og en del av gjerdet ved kapellet, at kirkebyggene og kirkegårdene våre kan bidra til økt inkludering og deltagelse for og av menigheten.

Gudstjenester

Gudstjenesteaktiviteter veksler mellom hovedkirke og kapell, samt gudstjenester i kapellet på Sundheim bo- og treningssenter, 6 ganger i året. Ved siden av disse har vi 2 sætermesser som varierer i sted og område om sommeren, samt en pilgrimsmesse i samarbeid med Sør-Fron på Jonsok/St. Hans. Vi har også utemesse på Bygdatunet på Olsok. Vi har 17mai-andakt på Ruste bygda hus hvert år. Skolegudstjenestene holder fram, samt nytt av året er barnehagevandring i kirka/kapellet. Denne vandringen arrangerer vi også for mennesker i PU-boligene i Nord-Fron.

På Sundheim holder vi andakt hver onsdag, og det er gudstjeneste på julaften. I 2012 hadde vi i tillegg en minikonserert med lokale sangtalenter etter gudstjenesten på julaften.

Når det gjelder den nye liturgiordningen øker frekvensen av gudstjenester med nattverd i 2013, blant annet vil vi ha flere nattverdsgudstjenester på forenklede gudstjenester som er tilrettelagt for barn. Vi ser at intinksjon er en fin måte å nå ut til menigheten på, samtidig som vi ønsker å bruke nattverd ved kneling på alterringen ved høytidsmesser og andre passende gudstjenester.

En statistisk oversikt for 2012:

Gravferder: 32

Vigslar: 2 (Forbønnshandling : 0)

Konfirmanter: 32

Dåp: 20 (bosatt her: 16)

Innmeldte: 1

Utmeldte: 2

Medlemmer: 3315

Noen tall:

ÅR	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Gudstjenester*	75	60	54	55	63	59	61	56
Gudsten.delt	5263	5032	4695	3566	4996	3353*	3324	4146
Nattverddelt	321	391	400	359	255	226	299	513
Gravferder	36	39	38	41	29	37	45	32
Vigslar	15	9	11	13	8	3	5	2
Konfirmantar	28	48	32	35	40	34	37	32

vært svært vellykket og som vi vil fortsette med. I tillegg har vi klart å integrere elever fra VVS enda mer i seneste år. Vi ønsker å få til enda større fora hvor kirken og musikkelevne møtes.

De siste årene har vi også laget pilgrimsvandringer for 5 klassingene, som en del av Skole-kirkesamarbeidet. Barhaug skole går vandringer i år den 20.6.13.

Vi har felles trosopplæringsplan, diakoniplan, og gudstjenesteordning for alle sokn i Nord-Fron.

Lørdagsklubben holder fram med samlinger i kirkestua gjennom året. Klubben er tilslutta både NMS og Søndagsskoleforbundet.

Det settes også i gang nye tiltak på diakoni-fronten; våren 2013 har diakon i Sel og diakon i Nord-Fron satt i gang sorggruppe på Otta, Sel Kirkekontor.

På Gammelbanken er diakonen med på Leve-gruppe/kafè som har samlinger om høsten og våren.

Et ny diakonalt samarbeid for Sødorp sokn er arrangementene som er tilknyttet Omsorgsboligene, hvor beboere blir invitert til kirken 2 ganger per år, jul og sommer/vår. Beboerne er en variert gruppe, med enten en psykisk eller en fysisk funksjonshemning, og de kommer fra hele kommunen vår. Disse samlingene har vist seg svært positive, og det har vært god oppslutning om dem.

Konfirmantarbeid

Konfirmantarbeid foregår i kirken/kirkestua for konfirmanter fra Vinstra: Ruste, Barhaug, Sødorp og fra Kvikne. Ved fellessamling for hele kommunen blir ofte kirkestua benyttet, som for eksempel ved KNs fastesamling i mars hvert år. Nytt av året er undervisningen

Dåp (busatt i Sødorp) 43 43 37 30 35(29) 22(20) 34(27) 20(16)

* Kyrkja vart reparert – Samtalegudsteneste og konfirmasjon gjennomført i Kvam kyrkje

Trosopplæring og diakonale samarbeid

Det settes stadig i gang nye tiltak i menigheten, målet er i løpet av 2014-2015 å ha aktiviteter for alle alderstrinn fra 0-18 år i menighetene våre. Fra våren 2012 har også «ung-leder-treninga» for ungdom blitt mer utarbeida, og nå er det mange møtepunkter innad i prostiet og lokalt. Høsten 2012 hadde vi den første lokale «bli-kjent-samlinga» i kirkestua for alle unge ledere. Vi vil utarbeide dette prosjektet videre med tydeligere bestilling/opplæring til de som ønsker å være med som ung leder.

Prostisamarbeidet om felles leir er et positivt prosjekt, som er i utvikling fra år til år. I 2013 vil det være 3 året på rad vi har leir, og dette vil vi fortsette med. Vi begynner å nærme oss en form på leirinnholdet som vi ønsker å videreføre. Vi ser at det å være med på leir gjør at mange konfirmanter er mer forberedt på konfirmantåret. Dette grunner også i økt tilbud av trosopplæringstiltak, kursing av unge ledere på leir/Bjorlisamling (prosti-messige tiltak) osv.

Som helhet ser vi at Trosopplæringstiltakene gjør at vi ser en effekt i oppslutningen om gudstjenester, nattverdsdeltagelsen og andre kirkelige aktiviteter.

Tallene er relativt stabile: vi ser en liten nedgang i gudstjenester og nattverd fra 2011 til 2012, mye av dette skyldes aller mest sannsynlig noen store gudstjenester i 2011: avskjed med sokneprest Ruset, vigsling av diakon Fossli og ordinasjon av sokneprest Lie Sperre.

Det er godt samarbeid mellom kirken og skolene/barnehagene. Skolegudstjenester og barnehagesamlinger holder fram. Nytt av året er at vi har skapt barnehagevandring, som handler om å spille ut og dramatisere evangeliet, og dette er et prosjekt som har

møtet hvor det sitter representanter fra både pinsemenigheten og begge prestene i DNK Nord-Fron. I år vil denne samlingen være på Betania den 11.8.13.

Menigheten har eget misjonsprosjekt knyttet til NMS (Thailand). Informasjon om prosjektet gis i kirkebladet og ved ulike kunngjøringer under gudstjenester, (informasjon om prosjektet ble gjort ved gudstjenester 1 juledag 2012).

Kirkebladet

Kirkebladet kommer ut 5-6 ganger i året. Redaktør er Jan Sæterli, med representanter fra alle sokn, og sokneprest Jens Petter Ous som representant for kirkens ansatte.

Kriseteamet

Kirken er også en del av kriseteamet, med diakon/trosopplærer Brit Ninni Fossli og sokneprest Jens Petter Ous som faste medlemmer, andre ansatte er også med ved behov.

Gravferd

Også kirkestua kan benyttes ved gravferd, dersom ønsket er der; det være seg at publikum/deltagere regnes å bli få, pårørende ønsker et litt mindre «ladet» rom, eller andre praktiske grunner. Vi har også et livssynsnøytralt rom på kommunehuset som kan brukes dersom det er ønskelig. Vi møter sjelden disse ønskene i gjennomføringen av gravferder hos oss.

Nytt tiltak

Før jul, 4 søndag i advent i 2012, ble det holdt en førjulskonsert i hovedkirka: *Vi synger jula inn*, med fellessanger og solistinnslag. Primus motor er organist Michel Zelissen. Soknerådet ønsker å være med å lage dette til en fast tradisjon hver 4 søndag i advent.

om *Død, gravferd, sorg, håp og påske*, som er et samarbeid mellom kirkens ansatte og gravferdsbyråene i kommunen. Dette tilbudet har vi også for 9 åringer.

Konfirmasjonen er satt til andre søndag i mai. I 2013 var det konfirmasjonsgudstjenester både lørdag og søndag den helgen, og det er meget godt mulig vi vil møte slike ønsker i 2014 og fremover også blant konfirmantfamiliene.

Konfirmasjonsprosenten holder seg relativt stabil på mellom 80- 90%, med en svak fallende tendens i samsvar med minkende årskull. I 2012 bestemte vi at vi ikke ønsker å videreføre innsamlingen til Strømmestiftelsens Skrik-aksjon ved advent, pga. at vi ønsket å samle fokus rundt KN-aksjonen, samt at det har vist seg veldig krevende å samle inn/få full oversikt over alle innsamlede midler fra tidligere år.

Organisasjoner

Organisasjoner i Sødorp blir det stadig mindre av. Men kirka har godt samarbeid med Sanitetsforeningen og Bygdekvinnelaget i Ruste, ved for eks. Alle Helgens messe eller setermesse.

Det er fortsatt bibelgrupper i soknet, en kvinnegruppe og en mannsguppe.

Også idrettsorganisasjoner/lag er minkende i Nord-Fron.

Samarbeid med andre

På bibeldagen har DNK Nord-Fron og Fron Pinsemenighet hatt en lang og fast tradisjon, med møte/gudstjeneste annen hvert år på Betania og i hovedkirka/kirkestua. I 2012 var møtet på Betania, og i 2013 var møtet i Sødorp kirke. Under Peer Gynt-stevnet arrangeres Gladsang-kveld i kirka. Disse kveldene planlegges i Felleskomitè-

prosjekt å skaffe et nytt orgel, men er allerede i gang. Ekstraorgelet i Sødorp kapell ble solgt til en kirke i Valdres, da vi hadde liten/ingen lagerplass eller bruk for det i kapellet. Pengene herfra går også til orgelkontoen.

Det blir spennende å se hva de nye omveltningene, for Vinstra og Nord-Fron, med tanke på utbygging av E6 og den nye bystatusen, har å si for Sødorp sokn i årene som kommer.

Sokneprest Marie Margrethe Lie Sperre

Vinstra, Kirkekontoret Høgtun, 19.06.13

(vedlagt: felles trosopplæringsplan og diakoniplan for alle sokn i Nord-Fron).

Nytt av året er også samlinger for de som bor i PU-boliger i kommunen vår, den ene er allerede nevnt: en samling før jul, og den andre skal være en samling før sommer/om våren. Dette skal være en fast rutine hvert år.

Fremover

I forbindelse med visitasen, har Sødorp Sokneråd, via kirkevergen, sendt et brev til biskop, via prost, med et ønske om å fjerne kirkebenker i kirken, samt fjerne en del av et gjerde ved kapellet. Dette er et ønske om å frigjøre bruk av både kirke og kirkegård, siden vi ser at dette skaper hindringer for oss den dag i dag. De aller fremste kirkebenkene i skipet ønskes fjernet for å åpne hovedkirken, slik at bruken for trosopplæringstiltak/konsert-tiltak osv. kan bli bedre, og slik at menigheten tydeligere ser hva som foregår i koret ved for eksempel dåpshandlingen. Ved kirkegården til kapellet ønskes å åpne tomten for flere graver, frigjøre plass og hindre at noen graver blir liggende «utenfor» gården.

De største endringene i Nord-Fron og Sødorp Sokn må være at kjernemenigheten vår er mindre, derfor er også nattverdstill og gudstjenestetall preget av dette. Samtidig ser vi at vi stadig når nye grupper, og vi tror derfor på at både gudstjenestetall og nattverdstill kan øke i tiden fremover.

Generelt lever kommunen vår og Vinstra i en spennende tid, blant annet ved at Vinstra får bystatus 1.9.13. I den sammenheng ønsker soknerådet å lage en gudstjenestemarkering den dagen. Rådet ønsker også å fortsette innsamlingen til nytt orgel i hovedkirken, selv om vi fikk et nytt orgel i januar i 2013. Rådet tenker at denne markeringen kan være en god anledning til å lage en auksjon/innsamling/salg av det gamle orgelets piper, som nå står og tar opp plass og kan ikke lenger brukes. Organist Zelissen har allerede bidratt til orgelkontoen, ved at alle penger han mottar for sangoppdrag i gravferd går til denne kontoen. Rådet anerkjenner at det er et langsiktig

Visitas i Stor-Elvdal 12. – 14. og 17. november

Møte i visitaskomiteen i Stor-Elvdal.

Foto: Sigbjørn Kristiansen

Prosesjon i Stor-Elvdal kirke

Foto: Sigbjørn Kristiansen

DEN NORSKE KIRKE

Hamar biskop

Stor-Elvdal kirkelige fellesråd
Menighetsrådene i Atneosen, Evenstad, Sollia, Stor-Elvdal og Strand
Soknepresten i Atneosen, Evenstad, Sollia, Stor-Elvdal og Strand
Prosten i Sør-Østerdal
Stor-Elvdal kommune

Dato: 30.12.2013

Vår ref: 12/473-1 ABA

Deres ref:

Visitaprotokoll - Visitas i Stor-Elvdal 12.-17. november 2013

Vedlagt oversendes visitaprotokoll for Hamar biskops visitas til menighetene i Stor-Elvdal kommune. Protokollen inneholder program med sammenfatning av inntrykk og samtaletema under visitasen, visitasforedrag med utfordringer, og rapporter fra soknepresten og fra prostebefaring. Vi ber om at protokollen blir gjort tilgjengelig for menighetsrådene, tilsatte i kirken og andre berørte.

Høste 2014 vil prosten i Sør-Østerdal og rådgiver ved bispedømmekontoret ta initiativ til et lokalt plan- og strategimøte for menighetsrådene og de tilsatte, som skal handle om oppfølgingen etter visitasen. Status samt vegen videre for utfordringene som biskopen ga under visitasen vil stå på sakslista til møtet. Prosten vil lede dette møtet.

Jeg vil til slutt få takke dere alle for gode og viktige møter, og ønske Guds velsignelse over det arbeidet dere står i og for det nye året, 2014.

Med vennlig hilsen

Solveig Fiske
biskop

Arne Bakken
pilegrimsprest
Direkte innvalg: 62 55 03 52

DEN NORSKE KIRKE

Hamar biskop

VISITASPROTOKOLL

Stor-Elvdal

12. – 17. november 2014

DEL I

Innledning

Jeg har nå som biskop i Hamar bispedømme gjennomført visitas i Atneosen, Evenstad, Sollia, Stor-Elvdal og Strand sokn i Stor-Elvdal fellesrådsområde. Forrige ordinære visitas ble avholdt i Stor-Elvdal i 1997. I 2004 ble det foretatt en såkalt prostivisitas i hele prostiet. Visitasreglementet for Den norske kirke sier: «En visitas har som formål å støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet». Kirken lever alltid på et sted. Derfor er hovedfokus på det lokale sokn, og hvordan evangeliet møter menneskenes liv gjennom kirkens mange berøringspunkter. Det er grunnen til at visitasprogrammet har inneholdt både møte med frivillige og de som er gitt direkte ansvar for kirkens arbeid, møte med lokalsamfunnet der livet leves, og møte med kirkens samarbeidspartnere.

Dette foredraget er min visitasrapport til kirken i Stor-Elvdal. Og da mener jeg kirken i videste forstand, først og fremst som mennesker, men også som en institusjon som har spilt en sentral rolle for menneskene i Stor-Elvdal i tusen år. Foredraget vil være todelt. Første del er et tilbakeblikk på programmet, andre del er hva jeg vil gi som utfordringer til dere for å arbeide videre med..

Men først: Stor-Elvdal!

Det er noe stolt naturmessig over navnet. Som livgivende blodårer renner elvene Atna og Glomma gjennom kommunen her og vokser seg til med 14-15 tilløpselver – og som igjen på ulik måte har vært med å skape en geografi slik at det lever folk her i 16-17 grender med Koppang som det sentrale tettstedet.

Det rinnende vannet er som hele livet, Det kommer fra et sted, blir oss gitt en tid, og vi må se at det går videre. Det eneste faste i livet er at det er i bevegelse.

Endringskompetanse er viktigere enn noen gang i en verden som er i stadig endring – lokalt så vel som globalt. Bare den som er i bevegelse kan finne nye veier. Og det er nettopp det jeg har opplevd her disse dagene. Her i Stor-Elvdal er man åpen for at liv og felleskap kan skifte former, og vedvarende arbeider dere for stadig større verdighet for den enkelte og for å styrke det livgivende felleskapet for fremtiden.

Stor-Elvdal – der det livgivende vannet renner! Men dere har opp gjennom historien også hatt erfaring med at vann kan være truende og farlig.

«Stor-Elvdal - her det er fint å bo» har vært overskriften dere har satt for visitasen. For å bygge et samfunn som utvikler det gode liv og arbeider for å minske det som truer og ødelegger livet – trengs gode fellesskapsarenaer. Det har vi hatt fokus på under visitasen.

Den minste fellesskapsarena består av to. Og dere har et kommunevåpen om uttrykker nettopp en slik grunnleggende fellesskapsarena – med de to tømmersegene. Det ligger en djup symbolikk i dette at for å bruke en tømmerseg til byggende virksomhet trengs to mennesker. To sager blir to ganger to. Slik vokser styrken i et fellesskap. Her i Stor-Elvdal er dere klar over at det er fellesskapet som er viktigst - enten det er stort eller lite - slik vi har sett det rundt om i de ulike sokn under disse visitasdagene.

Oppsummering av programmet

Jeg vil nå i første del av visitasforedraget referere i korte trekk programmet fra tirsdag til torsdag sist uke.

Tirsdag 12.november

Vi ble mottatt tirsdag morgen av ordfører og alle kirkelige ansatte utenfor Kirkestua på Koppang under en vakker blå novemberhimmel, og hadde deretter et møte med alle kirkelig ansatte. Møtet var preget av åpenhet og tillit. Her er gode og engasjerte medarbeidere med høy kompetanse på sine fagområder og som legger ned et stort og viktig arbeid. Det kirkelige arbeid går på kryss og tvers. En kirketjener er ikke bare en praktisk medarbeider, men også en viktig lytter og samtalepartner på kirkegårdene som er et sentralt sted for noen av livets viktige spørsmål for svært mange mennesker. Jeg satte pris på at ordføreren også deltok på møtet og han uttrykte stolthet over de gode tilbakemeldinger han får i folks møte med kirken.

Det er dessverre blitt en lengere vakanse i stillingen som kontormedarbeider og menighetspedagog, en stilling som også var tenkt i kombinasjon som diakonmedarbeider. Det arbeides med å få disse stillinger på plass etter hvert. Det mest påkrevende er å få kontorhjelpe på plass og få satt i gang trosopplæringen i tråd med de planer som er lagt for dette.

Det er gode kontorforhold i Kirkestua, men kirkekontoret ligger noe isolert i forhold til sentrum på Koppang, og har ikke universell utforming. Derfor arbeides det med å flytte det. For å øke samarbeid og samhandling i staben ytterligere, er det viktig å få startet opp med faste stabsmøter som har en forutsigbarhet både når det gjelder frekvens, tidspunkt, sted, lengde og innhold.

Etter stabsmøtet deltok vi i den daglige samlingsstunden i Kirkestua sammen med alle barnehagebarna. Og vi gledet oss over en ny dag sammen med dem i samvær og med mye sang.

Å møte barn og unge er viktig for meg i en visitas. Jeg setter stor pris på det gode miljøet og den gode pedagogiske tilrettelegging som utøves her i Stor-Elvdal. Dette så vi også under besøket på Koppang skole hvor vi møtte alle elevene i en samling preget av respektfullt fellesskap, orden og rommelighet med en stor spørrelyst om alle slags spørsmål. Viktigheten av fellessangens betydning opplevde vi gjennom Koppang skoles egen sang, og vi gledet oss over det nye elevkoret som hadde sin debut. Det er godt kirke/skolesamarbeid her i Stor-Elvdal. Jeg er opptatt av at skal bli formalisert og forutsigbart også i framtiden. Et slikt samarbeid skal skje på skolens premisser ut fra gjeldende lov- og planverk. Målet med samarbeidet er å øke barnas livskompetanse, og da er mellom annet kjennskap til kirkerom, kirkegård, lokal historie og ritualer helt sentrale. Derfor hadde vi også en kort samling med lærerne om dette. Det er gledelig at

det allerede er satt ned en gruppe som skal utarbeide ut en plan for samarbeidet kirke/skole her i Stor-Elvdal.

Under besøket på Frivilligsentralen fikk vi inntrykk av at den, med sine mange ulike tilbud og samarbeidspartnere – videreutvikler sin oppgave som en varmepumpe i bygdesamfunnet. Det er et stort omsorgsarbeid som koordineres.

På Frivillighetsentralen møtte jeg også menighetsrådene, noe som er svært viktig under en visitas. Den norske kirke er en soknekirke. Det var viktig for meg under møtet å understreke at endringer i kirkeordning – med endret relasjon mellom kirke og stat - ikke ennå har gitt konsekvenser for organiseringen av kirken lokalt. Både tilsatte og menighetsråd skal holdes godt orientert, og menighetsrådene skal være med å si noe om den endelige organiseringen. Vi så det under en tidligere høring om kirkeordning, at kirkens sentrale råd lytter til menighetsrådene utover landet. Det er viktig hva dere mener. Vær frimodig å si det! Det som er sikkert er at soknet fremdeles skal være den viktigste grunnenheten i kirken, for kirken er alltid kirke på et sted. Jeg berømmer dere fem råd her i Stor-Elvdal for det store og viktige ansvaret dere tar og for det arbeidet dere utfører. Dere er historiske ved at dere har hatt store oppgaver i å ta stilling ikke bare til kirkeordning, men også ny gudstjenesteordning og å legge til rette for trosopplæring.

Viktig under en visitas er det også å besøke pleie- og omsorgssentre. Under besøket på Granheim og Moratunet fikk vi møte tilfredse beboere som har vært med å bygge samfunn og å fostre opp nye slekter. Her i Stor-Elvdal er det lange tradisjoner for å ta vare på sin eldre, noe vi fikk vi en historisk bevitnelse om under besøket på Norges eldste kommunale aldershjem på Nystu Trønnes. Måten vi som fellesskap tar oss av de sårbare i blant oss, taler sterkt om hva slags samfunn vi ønsker å bygge.

På tirsdags ettermiddag og kveld var Nordstumboen videregående skole arena for flere møter. Vi møtte først elever både fra skolen på stedet og fra Midt Østerdal videregående skole på Koppang, og det ble redegjort for skolens brede tilbud som favner unge med ulik livssituasjon. Vi fikk deretter en flott middag som ble servert og delvis laget av elever. Deretter møtte vi årets konfirmanter med foreldre til samvær og samtale, og en liturgisk avslutning. Kvelden ble avsluttet med et møte i Kirkelig fellelsråd for å forberede saker som det var ønskelig å ta opp i møtet med kommunens politiske og administrative ledelse.

Onsdag 13. november

Onsdagen startet vi med besøk ved SR-produkter – en bedrift som har sterkt fokus på å utvikle både produkter og mennesker ved å trygge og utvikle muligheter mennesker har. Deretter satte vi kursen nordover i kommunen – først til Morgensang i Atneosen kirke. Det er et vakkert, høgreist kirkerom å komme inn i, hvor den gule veggfargen omkranser oss som solens egne stråler. Sokneprestens ord om at sang og musikk er en gjenklang av jorden skjønnhet fikk vi sanne gjennom deltakelse fra fire unge fra Kulturskolen. Det er en stor og god kulturskole i en kommune som gjennom ulike utøvelser er med på å gjøre barn og unge robuste i møte med livet.

Et møte med både historie og nyutvikling i dag, fikk vi høre om under kirkekaffen på Glopheim kafe. Her møtte vi en sterk vilje og gjennomføringsevne til å ta vare på historien fra da Atna var et trafikalt knutepunkt. Kaféen et godt eksempel på hvordan

man tar vare på kultur gjennom bruk, og hvordan noe nytt kan oppstå ut fra dette – nemlig Atna Bryggeri.

Under strålende blå himmel kjørte vi videre til vinterkledd Sollia hvor vi på skolen møtte barnehagebarna og skolebarna med foreldre og lærere, på tross av fridag. Det ble et levende møte med mye sang og en sterk vilje til å overleve. Rektor påpekte at i et lite bygdesamfunn går innbyggerne naturlig inn i og utvikler forpliktende relasjoner til alle andre barn og voksne. Dette kan gjøre barn og unge ved en liten skole mer robuste, fordi de utvikler andre sider ved seg enn de ellers ville fått anledning til. Rektor påpekte hvordan barn og unge ved en liten skole kan gjøres robuste ved å utvikle andre sider ved seg gjennom å være henvist til å gå inn i og utvikle forpliktende relasjoner til alle barn og voksne i et lite bygdesamfunn.

Under besøket på det flotte Vannverksmuseet fikk vi et klart uttrykk for hvordan Nasjonal turistveg Rondane i samarbeid med lokale krefter har vært med å vitalisere liv og tradisjoner langs vegen. Her ivaretas både lokal og nasjonal historie gjennom ulik bruk mennesker i generasjoner har benyttet seg av vannets krefter. Det er et sted som også gjennom de årlige Fossedager berører, og øker menneskers undring og kunnskap. På veien videre til Nesset og Sjokoladelåven stanset vi ved Solbergs Plass som også er et sted langs den nasjonale turistveien som berører og øker undringen. Sjokoladelåven er et synlig resultat på nytenkning og utnyttelse av lokale fortrinn gjennom blant annet stedlige tradisjoner om Solbergs bilde «Vinternatt i Rondane», og produkter knyttet til naturen omkring. Fra meget smakfulle og små produkter, dro vi videre til å møte den unge bonden i fjøset på Brænd gård. Vi blir imponert over hvordan det her med optimisme sates stort selv om samfunnets forutsetninger for slik bruksmåte er svake og at man også naturmessig sett arbeider med små og sårbare marginer. Det gjør inntrykk å høre om den meget høye tapsprosent på sommerbeite på grunn av rovdyr. Dagens ulike møter med mennesker og steder ga oss samlet et sterkt inntrykk av vilje til å se framover og til å finne sin framtid i bygda.

Etter en smakfull middag med kortreist mat, servert av menighetsrådet, ble dagen avsluttet med gudstjeneste i bygdas klenodium, Sollia kirke, som bygdefolket vet å ta vare på med kyndighet og pietet. Det er fint å oppleve at under en gudstjeneste her så er det ikke presten som først 'går for alteret', men kirketjeneren som vender seg mot alteret, tar klokketauet og lar klokken lyde utover bygda slik den har gjort i 275 år. Corvus Corax beriket gudstjenesten med sin sang.

Torsdag 14. november

Torsdagen startet med det før nevnte besøket på Stor-Elvdalstunet med en tankevekkende omvisning i landets eldste kommunale aldershjem. Derfra dro vi videre til en annen viktig samfunnsmessig historisk gård i Stor-Elvdal, nemlig Evenstad med sin avdeling av Høgskolen i Hedmark. Her fikk vi omvisning og redegjørelse for en høgskole i sterk utvikling. Her drives økologi – og landbruksforskning og undervisning som gir store og viktige ringvirkninger både for Norge og utlandet. Virksomheten tar sitt utgangspunkt i det lokale som gjør noe med selve forskningsfokuset ved å ligge i en meget variert natur – og kulturlandskap. Kirken har over lang tid vært opptatt av hvordan vår jord vernes og forvaltes, og vi gledes og inspireres av all kunnskap som gir oss alle mulighet til de riktige valg for å ta vare på vårt felles hjem med alt levende. Vi fikk også en orientering om den mangeartede virksomhet om Stor-Elvdal kommuneskoger og som gjennom mange år har kommet mange innbyggere i kommunen til gode.

På Evenstad hadde vi vårt møte med den politiske og administrative ledelse i kommunen hvor også lensmannen deltok. Stor-Elvdal kommune skal ha stor takk for at de gir gode rammer til kirken, og for den gode relasjon mellom kommune og kirke som det nå er. Første del av møtet ga ordføreren, lensmannen og kultursjefen sine vurderinger av bo- og levekår i kommunen. Av andre tema som det var enighet om var å etablere faste møter vedrørende budsjettarbeidet, samt sammen å henvende seg til Statens vegvesen angående trafikkforholdene ved Stor-Elvdal kirke.

Under den påfølgende gudstjenesten i Evenstad kirke var det overordnede temaet: 'Raushet og omsorg'. Det er et meget velholdt og godt gudshus å komme inn i, og som nettopp har en tilblivelseshistorie som er preget av et menneske som viste stor raushet og omsorg i sin samtid. Slik speiles kirkens eget budskap. Kåseriet under gudstjenesten om dette berørte oss alle. Før gudstjenesten hadde jeg et kort møte i Kirkestua med Evenstad menighetsråd som ønsket et annet oppheng for de to ikonene som de har fått i gave. Deretter var det en gjennomgang av det i kirken hvor de andre fremmøtte fikk anledning til å uttale seg. Det ble avtalt at menighetsrådet foretar en ny helhetlig vurdering og sender en ny henvendelse til biskopen.

Fra Evenstad dro ferden til Strand hvor programmet for visitasdagene ble avsluttet. Før gudstjenesten serverte menighetsrådet middag som varmet godt i en litt disig november ettermiddag. Under gudstjenesten sang vi «Som et barn kommer hjem om kvelden og møter en vennlig favn», og nettopp slik oppleves dette åpne og vennlige kirkerommet i Strand: Vi blir åpent tatt i mot som i en favn. Gospelkoret gledet og varmet oss med sin sang under gudstjenesten.

Ved avslutningen av visitasen opplevdes det som at ringen av perler som kirkene i Stor-Elvdal utgjør, ble sluttet i Strand: Slik som den lyse hvitmalte Strand kirke sto som en lyktestolpe og ønsket oss velkommen på vegne av sine søsterkirker da vi fór forbi tidlig tirsdag morgen, så hadde den tent sine lys og åpnet sine dører ved visitasdagens slutt torsdag og minte oss om at i alle kirkerom her i Stor-Elvdal kan vi i glede synge og sanne avslutningsordene i den før nevnte sangen: «**Her er jeg hjemme, jeg vil være et barn i Guds hjem**».

Avvik i regnskap og drift

Før jeg holder Del II av foredraget hvor jeg kommer med noen utfordringer etter visitasen, vil jeg få kommentere den situasjonen som kirken med kirkelig fellesråd og menighetsrådene er kommet i på bakgrunn av fremkommet avvik i regnskap og drift. Dette har også vært tematisert både i møte med staben, menighetsrådene, fellesrådet og kommunen.

Det ble høsten 2011 avdekket store avvik i fellesrådets regnskap og i driften både ved kirkekontoret, kirker, kirkegårder og barnehagen. Etter grundige undersøkelser og en rapport fra Hedmark Revisjon (03.01.2012) ble det 12.03.2012 inngått avtale med kirkevergen om opphør av arbeidsforholdet. Stor-Elvdal kommune byttet ut sin representant til fellesrådet 17.04.2012. I prosessen hadde Fellesrådet assistanse av Kirkelig Arbeidsgiverorganisasjon og Hamar bispedømme. Stor-Elvdal kommune bidro i arbeidet med avklaring av situasjonen og med økonomiske tiltak.

Det ble sommeren 2012 avdekket avvik også i menighetsrådenes regnskap, som kirkeverge hadde hatt ansvar for. Etter en rapport fra Hedmark revisjon (24.10.2012) ble saken anmeldt til politiet og avtalen om etterlønn til kirkevergen ble stoppet. Det var pr 01.01.12 i Fellesrådets regnskap opparbeidet et akkumulert merforbruk på 1,7 mill. og en gjeld på 3,4 mill. Det er en uavklart manko på menighetsrådenes konti på 1 mill inkludert en testamentarisk gave på 250 000. Det er en uavklart manko på gravfond på ca 0,2 mill. Saken er fortsatt (pr d.d.) under politietterforskning.

Driften er nå (2013) normalisert. Fellesrådets budsjett er brakt i balanse. Fellesrådet har lagt en plan der merforbruk og gjeld skal være tilbakebetalt i løpet av ca 10 år. Saken vil belaste Fellesrådets regnskap og sterkt begrense Fellesrådets handlingsrom i de 10 årene tilbakebetalingen pågår.

Biskopen vil uttrykke stor tilfredshet med måten denne avvikssaken er håndtert på. Når det gjelder menighetsrådenes regnskap, er det så lenge politiets etterforskning ikke er avsluttet, umulig å si noe endelig om ansvar for å gjenopprette den påviste manko. Biskopen holder det for rimelig at menighetsrådene holdes skadesløse og at den testamentariske gaven kan benyttes etter giverens vilje. (Det vises til Rapport fra Hedmark revisjon 03.01.2012, Rapport fra Hedmark Revisjon 24.10.2012 og årsmelding for Stor-Elvdal kirkelige Fellesråd for 2012).

DEL II

I andre delen av visitasforedraget vil jeg peke på noen stikkord for videre arbeid i menighetene, i fellesrådet og i samarbeid med hele lokalsamfunnet.

I bispedømmets måldokument har vi fem hovedområder, og jeg vil bruke dem som overskrift på utfordringene til menighetene i Stor-Elvdal.

Det første hovedområdet er

I Gudstjenester og kirkelige handlinger

Det har vært en glede under visitasen å se alle de ulike vakre kirkene og de godt bearbejdede kirkegårder. Kirkene er aldri bare hus å samles i, de er bokstavelig talt orienteringspunkter og holdepunkter for mennesker på hvert sted, som holder sammen himmel og jord for oss.

Her i Stor-Elvdal er det en plan for totalt forordnede gudstjenester som det ikke er noen grunn for å ordne på. I møtet med alle menighetsrådene var et av temaene for samtalen å se på årshjulet med hensyn til gudstjenester og andre arrangementer i hvert sogn.

Vi har fått en fin redegjørelse for de ulike århjul, men jeg oppfordrer dere til å være frie til å se hva er det som fungerer hos dere og hva kan dere legge til side og eventuelt prøve noe nytt. Jeg har også drøftet med menighetsrådene en utfordring om å gjøre et utvalg av noen av de mest kjente og kjære salmer og sanger som brukes ved høytider og ved kirkelige handlinger. Et slikt felles utvalg av salmer kan ha oppmerksomhet og brukes i trosopplæringen, konfirmantundervisningen og i skolegudstjenester. Det vil være med å øke deres naturlige tilhørighet i det hellige rom og øke deres livskompetanse. Dette er viktig også etter hvert som nye salmebok tas i bruk.

Involvering er en av kjerneverdiene i gudstjenestereformen, som en påminnelse om at kirken det er *alle* dens medlemmer. Er det noen dere tenker ville blitt glade for å samarbeide om en gudstjeneste, noen som aldri blir spurt? Det kan være musikk, praktisk tilrettelegging, temagudstjeneste, spesielle målgrupper osv. Reformens målsetting er større åpenhet for menneskers livserfaringer og bringe de inn i gudstjenesten. I den planen for trosopplæring som dere har vedtatt, avsluttes alle tiltakene for barna i en gudstjeneste søndag. Dette vil gi nye muligheter for barns og familiers deltakelse i gudstjenesten. Mine første utfordringer er derfor:

- 1) *å gjennomgå årsplanene for gudstjenestelivet i de ulike sokn*
 - a) *ved å se på det som er tjenlig ut fra lokale forhold*
 - b) *med målsetning om å gi flere anledning til delaktighet i gudstjenesten,*
 - c) *ha fokus på å ivareta det tverrfaglige samarbeidet i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene.*

- 2) *å utarbeide en samling av salmer og sanger (anslagsvis 30) for høytider og kirkelige handlinger og som kan brukes både i trosopplæringen, i samarbeidet kirke/ skole, konfirmantarbeidet og ved anledninger det er naturlig.*

Da går jeg over til neste satsningsområde som er:

II Omsorg og solidaritet.

Diakoni er kirkens navn på alt omsorgsarbeid. Det er utrolig mye omsorgsarbeid som gjøres i bygdene her i Stor-Elvdal. Dere har fra alle sokn rapportert om alt arbeid som gjøres på det området - ikke minst gjennom de lag og foreninger som finnes her. Jeg har tidligere nevnt Frivillighetsentralen. Her er overalt en stor dugnadsånd som skaper nettopp bærekraftige fellesskap. Det er hevdet at kristendom er lettere gjort enn sagt. Det sannes her.

Den virkelige prøvesteinen for et fellesskap er hvordan vi makter å gi menneskeverd til alle og erkjenne at vi er avhengige av hverandre. Enten vi hjelper eller får hjelp, er vi mottakere av det som skjer når mennesker møtes på de i de ulike fellesskapsarenaer.

Her i Stor-Elvdal har dere en lang historie med mottak av asylsøkere. Dette har dere til enhver tid arbeidet godt med slik at kommunen har et godt omdømme i UDI. Religion er en viktig del av integreringen, og de enkelte asylsøkeres tro og tradisjoner må ikke underkommuniseres. Det er viktig vedvarende å legge til rette for religionsutøvelse, noe jeg vet har vært i fokus her.

Det tredje hovedområdet som jeg vil fokusere på er:

III Barn og unge

Det er på tre arenaer barn og unge på en særlig måte får kjennskap til kristendom og mulighet til religionsutøvelse. Det er først og fremst i hjemmet at det grunnleggende verdifundamentet legges. Som elever lærer barn og unge mye om kristendom i skolens RLE fag, men arrangement i skoleregi skal ikke kreve tilslutning eller medvirkning i religionsutøvelse. Den tredje arenaen er trosopplæringen som har en annen karakter, fordi den har som mål å styrke barnas tilhørighet til kirken gjennom delaktighet.

Først noen ord om trosopplæringen.

Som nevnt er det laget trosopplæringsplan for Stor-Elvdal, men av ulike grunner har den ikke blitt iverksatt. Det er viktig at trosopplæringen kommer i gang, og jeg er glad for at det arbeides aktivt med det. Med en så liten stilling som det vil bli for hvert sokn, så ber jeg dere om å ha magemål når det gjelder omfanget og etterse at det er gjennomførbart. Bygg på det dere har. Med flere sokn med få barn i hver aldersgruppe, kan man utprøve å lage tiltak for flere årstrinn sammen, f. eks 4-9 år, og invitere foreldre og andre. På den måten kan nye og gode fellesarenaer skapes i bygdesamfunnet. Min tredje og fjerde utfordring er derfor:

- 3) a) *å innarbeide trosopplæringstiltakene i sammenheng med arbeidet med gudstjenestene*
b) *å gjennomgå planen for konfirmantundervisningen nå da den øvrige trosopplæringsplanen skal iverksettes*

Så en utfordring som er antydning tidligere angående samarbeidet skole/kirke.

- 4) *å videreutvikle og styrke den gode relasjonen til skoler og barnehager, ved å ha en ny gjennomgang av de planer og samarbeid man har i dag og videreutvikle konkrete og gjennomførbare avtaler for samarbeid mellom skole og kirke og samarbeid mellom barnehage og kirke ut fra gjeldende lov- og planverk.*

Det neste temaet er Kirken i lokalsamfunnet.

IV Kirken i lokalsamfunnet

Det er både en rikdom og en utfordring for kommune og kirke å ha ansvar for drift, organisering og betjening av alle kirker og kirkegårder. Her i Stor-Elvdal er det nå et meget godt samarbeid mellom kommunen og kirken. Det skyldes positiv samarbeidsvilje fra begge sider. Jeg utfordrer likevel til å formalisere dette gode samarbeidet i noen få men viktige punkter, og min femte utfordring lyder:

- 5) a) *å formalisere ett eller flere budsjettmøter i forkant av utarbeidelsen av kommunens årlige budsjett og å avholde minst ett møte i vår/sommerhalvåret med fokus på utviklingen av fellesrådets økonomi*
b) *å arrangere et felles orienteringsmøte mellom nytt formannskap og kirkelig fellesråd i hver ny periode etter valg.*

Med de mange kirker er det et vedvarende vedlikeholdsbehov. Det arbeides godt for dette. Det gleder meg at det er politisk enighet om å prioritere Stor-Elvdal kirke og Sollia kirke og ta vare på disse særpreget som kulturarv og bygg som skal brukes som menighetskirker. Stor-Elvdal kirke skal rehabiliteres og gis brukskvalitet slik at den kan brukes hele året og være bygdas hovedkirke og seremonirom og sted også for kunstneriske opplevelser. De fire andre kirkene er i byggeteknisk god stand og trenger vanlig vedlikehold. Det er fortsatt noe gamle elektriske installasjoner som må skiftes.

Når Stor-Elvdal kirke er ferdig rehabilitert, er det et mål at denne kirka i større grad skal være seremonirom for gravferdene og gudstjenestene i soknet. Det vil kunne utvikles over noe tid. Kirkestua på Koppang er nå for liten ved flere gravferder. Stor-Elvdal kirke vil derfor, når den kan brukes hele året, naturlig bli seremonistad for de fleste gravferder.

Trosopplæringsreformen og liturgireformen vektlegger å utvikle tilhørighet til kirkerommet. Det er naturlig å se dette i sammenheng med Stor-Elvdal kirke. Fortsatt vil det være gudstjenester i Kirkestua. Kirkestua skal ikke avvigsles. Men over tid vil Kirkestua i større grad kunne ivareta andre behov knyttet til menighetens øvrige virksomhet på Koppang.

Fellesråd og kommune må avklare bruk av det gamle kommunehuset ved Stor-Elvdal kirke. Min sjette og syvende utfordring er:

- 6) *å utarbeide planer videre og gjennomføre rehabiliteringen av Stor-Elvdal kirke*
- 7) *Angående trafikksituasjonen ved Stor-Elvdal kirke utfordrer jeg Stor-Elvdal kommune og kirkelig fellesråd om sammen å sende brev til Statens vegvesen for snarest mulig å finne en løsning som sikrer tryggheten til alle som besøker kirken og kirkegården.*

Jeg minner også om at organisten meddelte behov for en plan for å stemme kirkenes orgler.

V Medarbeiderskap og organisering

Det siste punktet jeg vil snakke om i dag handler om medarbeiderskap og organisering. Det er til enhver tid viktig å styrke samvirke og samhandling og slik gi mulighet for enda bedre kirkelig betjening. Det er sterkt behov å få på plass en kontormedarbeider som kan bistå menighetsrådene, sokneprest og andre kirkelig ansatte. På grunn av de mange sokn og lange avstander er den kirkelige betjening krevende arbeidsmessig, også det gjelder samhandling. Ut fra dette, og forhold som er nevnt tidligere, er mine tre siste utfordringer:

- 8) *å etablere fast rutine med stabsmøter hver 14. dag. Et stabsmøte bør ha en avtalt tidsramme og en forutsigbar og fast agenda.*
- 9) *å arbeide for å få en kontormedhjelper på plass så snart som mulig*
- 10) *at det arbeides videre med å flytte kirkekontoret mer sentralt og hvor det finnes universell utforming.*

Avslutning

Så er tiden kommet for å takke for visitasen.

Hjertelig takk til alle som har vært involvert i planlegging og tilrettelegging! Takk for tillit, gjestfrihet og hyggelige bordfellesskap.

Takk til alle for mange gode møter med mennesker i alle aldre! Jeg tar alle disse møtene med meg, alle håndtrykk, smil og ordskifte, ja, alt jeg har opplevd under visitasen. Hjertelig takk!

Gud velsigne Stor-Elvdal!

Solveig Fiske
Hamar biskop

Program for bispevisitas i Stor-Elvdal

Tirsdag 12.11.2013

Tid	Sted	Aktivitet
08.30-10.00	Kirkestua	Velkomst og møte med ansatte
10.00-11.00	Barnehagen	Morgensamlig påfølgende lunsj
11.15-12.00	Koppang Skole	Møte med elever og ansatte
12.00-12.30	Koppang Skole	Møte med lærere
12.45-13.05	Frivillighetssentralen	Hilse på brukere.
13.05-15.15	Frivillighetssentralen	Møte med fmenighetsrådene
15.30-16.45	Granheim/Moratunet	Andakt. Biskopen hilser på beboere og ansatte
17.00-17.55	Nordstumoen Vgs	Besøk ved Midt østerdal vgs avd Nordstumoen
18.00-18.55	Nordstumoen Vgs	Middag
19.00-20.00	Nordstumoen Vgs	Møte med konfirmanter og foreldre
20.00-	Nordstumoen Vgs	Møte med Fellesråd

Onsdag 13.11.2013

08.30-09.30	SR produkters lokaler	Bedriftsbesøk hos arbeidsmarkedsbdriften SR produkter
10.00-11.00	Atneosen kirke	Sang og musikk andakt med kulturskolen
11.15-12.45	Glopheim kafè	Orienteringer om Atna bryggeri, Atna utvikling, Lunsj
13.30-14.15	Sollia skole	Møte med elever og ansatte
14.20-14.50	Vannbruksmuseum	Besøk ved Vannbruksmuem
15.00-15.35	Sjokoladelåven	Bedriftsbesøk hos Sjokoladelåven
15.45-17.15	Ole A. Brænd	Bedriftsbesøk hos Ole A. Brænd, sauebonde
17.30-18.30	Middag	Enden pensjonat
19.00-21.00	Sollia Kirke	Gudstjeneste/kirkekaffe

Torsdag 14.11.2013

08.30-09.30	Stor-Elvdalstunet	Besøk på Stor-Elvdalstunet. Norges første eldresenter
10.00-11.00	Hih Evenstad	Bedriftsbesøk Høgskolen i Hedmar avd. Evenstad
11.00-12.00	Hih Evenstad	Lunsj
12.00-13.00	Hih Evenstad	Orientering om Stor-Elvdal kommuneskoger
13.00-14.30	Hih Evenstad	Møte med Stor-Elvdal kommune og Lensmannen
14.45-16.30	Evenstad kirke	Kåseri om Anne Evenstad
17.00-18.00	Strand kirkestue	Middag
18.00-19.00	Strand kirkestue	Sangandakt med kirkekoret
18.00-19.00	Strand kirkestue	Kirkekaffe

Søndag 17.11.2013

11.00-12.00	Stor-Elvdal hovedkirke	Visitagudstjeneste
13.00-15.00	Mykleby samfunnshus	Kirkekaffe og visitasforedrag

BISPEVISITAS 2013 RAPPORT ATNEOSEN

Atneosen kirke har siden 1882 vært et viktig samlingssted for befolkningen på Atna og i Atndalen. Det tidligere Atneosen kapelldistrikt ble eget sokn etter vedtak i Bispedømmerådet 19.06.2005 etter å ha vært en del av Stor-Elvdal sokn siden 1997.

I 2011 ble et annet felles samlingspunkt lagt ned – Atna skole. Det forteller om endringer i et sårbart lokalsamfunn der det er få arbeidsplasser og stadig færre barnefamilier blir boende. Det skjer en viss tilflytting til Atna av pensjonister.

Atneosen menighet har ikke noe eget måldokument utover bispedømmets strategiplakat.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Biskopens forordning legger opp til 9 gudstjenester pr. år i Atneosen sokn.

Noen av disse er faste kirkedager: I påskeuka har det vekslet mellom palmesøndag og langfredag, 17.mai, sommermesse i juni, høsttakkefest i september, julaften kl.1400.

Gudstjeensten med Atna skole før jul er ikke aktuell legger etter nedleggelsen.

Et nytt tiltak siste årene har vært lysmesse 1.søndag i advent, med fakkeltog til julegrantenning i Atna sentrum. Menighetsrådet har vært opptatt av å åpne for mer sang- og musikk i gudstjenesten ved å invitere kor og andre aktører.

I tillegg til gudstjenester har det vært arrangert menighetskvelder på Glopheim kafé og Atna grendehus.

Siste år (2012) har det vært 8 gudstjenester på søndag/helligdag og 1 hverdagssgudstjeneste.

2 gudstjenester med nattverd

1 dåp

4 begravelser (6 inneværende år)

2. Omsorg og solidaritet

Menighetsrådet har ingen egne diakonale tiltak, men tar del i det foreningsliv som fortsatt er i gang: slik som Øvre Atndal Sanitetsforening, Atna kvinneforening og andre sosiale tiltak i Atna sentrum. Men kirkekaffe ved noen gudstjenester og menighetskveldene er tiltak som bidrar til viktige samvær og fellesskap. Nevnes kan også minnesamvær etter begravelser som samler mange og er viktige både for sorgprosessen, fellesskap og solidaritet i et lokalsamfunn.

3. Barn og unge

Nedleggelsen av Atna skole viser at Atneosen sokn er preget av færre barn. For bare noen år siden hadde skolen eget barnekor. Det var et svært godt samarbeid mellom kirke og skole. Men Trosplæringplanen betyr at vi må gjøre det vi kan for å inkludere de barn og unge som bor og hører til her. Det gjelder å styrke forholdet til hjemmene.

4. Kirken i lokalsamfunnet

Atneosen kirke har en stor plass i folks bevissthet. Det viser seg i god oppslutning på de store kirkedager og stor respons når behov for dugnader melder seg.

Det siste som er utført er å lage ny trapp og legge ny singelgang rundt kirken.

Planer videre er å fullføre arbeid i sakristiet ved å rive pipe og sette inn det opprinnelige vinduet. Men det store ønske er et nytt driftsbygg med kjøkken, wc og oppholdsrom.

Det har tidligere vært på budsjettet, men måtte vike for andre behov. Det må fortsatt være et prosjekt som prioriteres.

5. Medarbeiderskap og organisering

Atneosen menighetsråd mistet sin leder da Bjørg Schulhus døde 1.februar i år. Det er et stort savn etter henne. Han har vært flink til å ta nye initiativ og opptatt av å legge til rette for gode gudstjenester. Nå gjelder det å føre målsettingen videre i det gode samarbeid som har preget rådsarbeidet. Det blir lett å organisere når tjenesteviljen er så positiv. Det merkes godt når det stelles i stand til kirkeaffe og andre samværsstunder.

6. Oversikt over menighetens planer og utvalg

Atneosen menighet har ingen egne utvalg, men har hatt egen representant i felles utvalg for hele prestegjeldet: Diakoniutvalg, Trosopplæringsutvalg og menighetsbladets redaksjonskomité.

Det er utarbeidet en egen trosopplæringsplan for Atneosen sokn godtkjent av Bispedømmet.

En gudstjenestepan blir lagt i samarbeid med soknepresten.

Det må lages ny plan for bygging av driftsbygg.

Atneosen menighetsråd består av:

Olav Anders Løseth, leder, Bjørg Nordengen, sekretær, Bjørn Tangen, representant i Fellesrådet, Signe Løseth, sokneprest Åge Hval

BISPEVISITAS 2013 RAPPORT EVENSTAD SOKN

Evenstad sokn er det tidligere Evenstad kapelldistrikt som ved innføring av den nye Kirkeloven 1997 ble innlemmet i Stor-Elvdal sokn sammen med Atneosen kapelldistrikt. Etter søknad vedtok Hamar bispedømmeråd i møte 19.juni 2009 at Evenstad er eget sokn.

Evenstad sokn er sterkt knyttet til minnet om Anne Evenstad og hennes livshistorie. Hun tok initiativet, gav alle nødvendige midler og reiste Evenstad kapell til befolkningen på Rasta og Mykleby. 1904 ble den vigslet og 2004 ble 100-årsjubileet feiret med ny messehaket og utgivelse av egen jubileumbok. Det var stor oppslutning om festgudstjenesten og fortsettelsen på Mykleby samfunnshus.

I 2002 fikk Evenstad nytt driftsbygg som erstatning for den gamle kirkestua. Den ble revet etter omfattende skader i flommen i 95..

Evenstad er preget av synkende innbyggertall og en stor overvekt av eldre. Men Høgskolen, Campus Evenstad bidrar til liv og virksomhet med ca. 200 studenter og en stor lærerstab. Menighetsrådet ser en utfordring i det å få til et nærere forhold mellom Høgskolen og kirken på Evenstad.

1.Gudstjenester og kirkelige handlinger.

Ifølge biskopens forordning skal det være 7 gudstjenester årlig i Evenstad sokn. Det er noen faste kirkedager som er blitt gode tradisjoner:

Det feires gudstjeneste 1.mai i samarbeid med Mykleby/Rasta arbeiderlag og med Kirkekaffe på Høgskolen. Andre lørdag/søndag i juni er det Fiskemesse på Netfloen sammen med Fiskeforeningen som arrangerer familiedag.

Under "Seterdagene " på Myklebysetra i slutten av juli feires det setermesse med stor oppslutning. Det er høsttakkefest vanligvis andre søndag i oktober da 50-årskonfirmantene blir særskilt invitert. Det er blitt en tradisjon med gudstjeneste nyttårsaften kl.1600. Det er gudstjeneste i påsken og de øvrige legges opp etter behov. Mange vender tilbake til "kirka mi" ved dåp og vigsel. I takt med nedgang i folketallet og den naturlige avgang merker vi at kirkesøkningen er mindre. Men soknet har fortsatt sine faste kirkegjengere.

Som et særskilt tiltak ønsker menighetsrådet å **invitere Høgskolens studenter til åpen kirke gjerne gudstjeneste ved starten av nytt høstsemester** – for eksempel i samarbeid med studentprest. Menighetsrådet ønsker også et nærmere samarbeid med Strand sokn om **salme-og sangkvelder** i kirke og kirkestuer. Siste år (2012) var det 7 gudstjenester, 2 dåp, 1 vigsel, 2 gravferder og 1 minnestund ved urnenedsettelse.

2.Omsorg og solidaritet

I en årrekke har det vært Grendetreff på Mykleby samfunnshus hver torsdag -. med formiddagsmat, ulike aktiviteter og middag til rimelig pris! Et særskilt populært tiltak med stor og trofast oppslutning. Det er Mykleby/Rasta Sanitetsforening som har gjort det mulig. Soknepresten har ofte vært med i dette fellesskapet..Selv om det ikke er i direkte menighetsregi har det vært et diakonalt tiltak gjennomført av menighetens egne til beste for så mange både i Evenstad og nabomenighetene. Dette tiltaket er nå avsluttet. Årsaken er både at mange faller fra i årenes løp og at driverne også kan bli slitne!

3.Barn og unge

Det er i dag et fåtall barn som vokser opp i soknet. Men menighetsrådet vil følge opp den trosopplæringsplan som er vedtatt i samarbeid med trosopplærer og prest. Etter at Opphus skole ble nedlagt og alle elever går til Koppang, blir det ikke mindre viktig at Evenstad kirke fortsatt er der og brukes sammen med barn og unge.

Ovenfor er nevnt de unge på Høgskolen – om Evenstad kirke kunne være en åpen kirke for studentene som kommer hit.

4.Kirken i lokalsamfunnet.

Evenstad kirke har betydd mye for lokalsamfunnet. En merker det på alle som har vokst opp der, at tilhørigheten er sterk. Dette har ikke minst vist seg i all støtte og oppslutning som er kommet til uttrykk i årenes løp. Store gaver fra Sanitetsforening, Arbeiderlag og enkeltpersoner har skaffet nødvendig utstyr og utsmykking: Ny lesepult, prosesjonskors og lysglobe etter ide og utførelse av Ole Harry Hagen. Prekestolklede utført av Rigmor Bovet. Til jubileet i 2004 fikk kirken ny messehagel signert samme kunstner. Ole Harry Hagen laget en monter for den gamle messehagel som er plassert i våpenhuset.

Siste året har Sanitetsforeningen gitt 50 000 til nytt ringeanlegg.

Da det gamle samfunnshuset på Rasta ble solgt til Vegvesenet, bestemte avviklingskomiteen at det skulle gis en større sum til Evenstad kirke. Det skulle være: et varig minne. Komiteen gikk inn for å skaffe 2 ikoner og en ikonmaler i Damaskus ble engasjert.

Det ble imidlertid uenighet om godkjenning og plassering. Biskopen bestemte til slutt at det ene skulle henge inne i koret på nordveggen og det andre over korbuen.

Dette er et spørsmål Evenstad menighetsråd vil ta opp med Biskopen: muligheten for å henge dem opp som opprinnelig tenkt - på hver side av korbuen.

5. Medarbeiderskap og organisering

Det er grunn til å understreke at menighetsrådene gjennom årene har hatt gode medarbeidere i foreningsliv, lag og enkeltpersoner.

Samtidig kan et lite lokalsamfunn være preget av interne motsetninger som både skyldes saklig uenighet og personlige motsetninger – så vel som geografi og lokalisering. Det er også en utfordring her: at kirken kan forene og bygge fellesskap på tvers av det som skiller. Derfor er det viktig at menighetsrådet har representanter fra hele soknet – Mykleby og Rasta, slik det er i dag.

Her må det bemerkes at det var svært vanskelig å finne villige kandidater til liste for menighetsrådvalg

6. Oversikt over menighetens planer og utvalg.

Evenstad menighet har ingen egne utvalg, men har en representant i felles utvalg for hele kommunen., slik som i trosopplæringutvalget, diakoniutvalg og menighetsbladet redaksjonskomite.

Gudstjenesteplanen for 2014:

7. Misjon

Sammen med de andre menighetene i Stor-Elvdal har Evenstad en avtale om å støtte Guri Enger i Mali, misjonær i Normisjon, med en ofring i året.

Evenstad menighet har gjennom årene vist mye giverglede og hatt syn for nøden og behovene utover i verden. Det er en arv det gjelder å føre videre.

Kanskje dette punkt skulle høre hjemme under omsorg og solidaritet, men nå er det nevnt.

Evenstad menighetsråd består av 4 sammen med soknepresten:

Reidun Kløvstad Kristiansen, leder, Laila Helseth, Sigbjørn Mobekk, Kristin Moe og 1.varm. Ann-Kristin Børresen Grebstad

BISPEVISITAS 2013 RAPPORT FRA SOLLIA

Sollia menighet og sokn er i likhet med de andre utkantbygder preget av synkende folketall. På grunn av stadig færre barn, står også Sollia barne- og ungdomsskole i fare for nedleggelse. Samtidig er det viktig å peke på at mange unge overtar familiebruk og driver godt ofte i kombinasjon med gardsturisme. Sollia har store hytteområder som betyr mange tilreisende og hytteboere i deler av året. Det er dessuten stor turisttrafikk av gjennomreisende som gjerne stanser ved Sollia kirke.

Sollia kirke og kirkegård har vært et satsingsområde i flere år med kirkegårdsutvidelse og nytt driftsbygg. Den nye del av kirkegården er en vakker tilvekst og hele anlegget framstår som et særskilt vakkert og velstelt kirkested.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Etter biskopens forordning skal det være 8 gudstjenester i Sollia sokn.

I de siste årene har det vært noen faste kirkedager: Kveldsmesse Skjærtorsdag, 17.mai, Kveldsmesse Olsok, Høsttakkefest i september, Lysmesse før jul i samarbeid med Sollia skole, Ottesang 1.juledag. I tillegg kommer gudstjenester etter behov: dåp, konfirmasjon, trosopplæringstiltak..

De tre siste årene har det vært spesielle gudstjenester i forbindelse med "Fossedagene".

I år ble kirkens 275-årsdag feiret under denne gudstjenesten med fullsatt kirke og kirkekaffe på lokalet Solvang.

Første søndag i august er det setermesse på Prestegardssetra med musikk og folketoner.

Nåværende menighetsråd ønsker at kirken skal brukes mer, særlig sommerhalvåret –gjern med ekstra sang og musikk.. Sollia har sitt eget kor, Corvus Corax, som gjerne synger i kirken og eltar hver julemorgen.

Det har i alle år vært omvisning i Sollia kirke – i over 30 år gjorde Knut Haugland en enestående innsats. Da han døde, har andre fortsatt å ta imot alle som ønsker å høre historien om kirken.

Denne sommersesongen har det vært åpen kirke i juli, fred og lørdag kl.11-1300

Gudstjenester og kirkelige handlinger fordeler seg slik:

8 forordnede gudstjenester og 2 andre (Dåpsgudstjenester)

4 dåp og 2 vielser

4 begravelser

2. Omsorg og solidaritet

Sollia er ei bygd med gode tradisjoner og sterke bånd mellom mennesker og slekter.

Det betyr også omsorg og solidaritet også i naboskap og grannelag.

Samtidig har befolkningen ofte vist en åpen og inkluderende holdning i forhold til nye innbyggere. I to perioder har det vært asylmottak på Rondetunet med flere nasjonaliteter representert. Folk har vært flinke til å ta imot og gi rom.

Mange i Sollia er opptatt av internasjonal solidaritet. Nevnes i denne sammenheng er et samarbeidsprosjekt mellom Sollia, Høgskolen på Evenstad og Tanzania.

Det nåværende menighetsråd ser behovet for besøkstjeneste nå. Mange blir enslige og ensomme. Det blir en utfordring videre.

3. Barn og unge

Folketallet i Sollia har holdt seg forholdsvis jevnt, men antall barn synker. På Sollia barne- og ungdomsskole merkes dette år for år. Men Sollia har en trosopplæringsplan som vil ta vare på barn og unge - men at en slår sammen flere årstrinn i et felles opplegg.

Det kan være fruktbart å se dette i et diakonalt perspektiv: skape møterom og bygge felleskap der også foreldregenerasjonen er med.

4. Kirken i lokalsamfunnet

Sollia kirke har en stor plass i alle solliværingers liv. På et av Kjell Midttuns bilder av Sollia kirke står det skrevet: "Fager er Sollia, jeg vet ingen vakrere". Det uttrykker både stoltheten og gleden over bygda, historien og kirken. Sollia består jo av flere deler, Mogrenna, Øverdalen, Atnbrua og mer enn det, men Sollia kirke er et felleseie alle hegner om.

Derfor gis det gaver og ytes innsats fra mange når det trengs. Ett eksempel er 100-åringen bosatt i Oslo som gav 250 000 til bevaring av kirkens interiør.

Som nevnt ovenfor ønsker menighetsrådet at kirken skal åpnes oftere og brukes mer.

5. Medarbeiderskap og organisering

Sollia menighetsråd ble etter siste valg bestående av kandidater fra nordre del, området ved Atnbrua. Men siste året er det blitt praksis å kalle inn varamedlemmer og dermed få med representanter fra hele bygda. Dette skaper bedre medarbeiderskap og flere får ta del i saksbehandlingen til beste for avgjørelser og vedtak. Etter at det i mange år var forholdsvis få møter i året, prøver en nå å få en fastere struktur og møter litt oftere.

Menighetsrådet ser også behov for å utarbeide et budsjett for soknet.

6. Planer og utvalg

Sollia sokn har ingen egne utvalg, men har sine representanter i de felles utvalg som er for hele kommuneområdet: Diakoniutvalg og Trosopplæringsutvalg og redaksjonen for Menighetsbladet.

Det er utarbeidet en egen trosopplæringsplan for Sollia menighet.. Der er uttrykt behov for bistand fra menigheten i samarbeid med trosopplærer og prest.

7. Annet

Det er en hovedsak menighetsrådet ønsker å drøfte med biskopen:

Den økonomiske situasjon etter det som er avdekket om bruken av fond og midler tilhørende Sollia menighet/sokn.

Sollia menighetsråd består av:

Steinar Lien, leder, Ole Anton Brænd, (repr. i Fellestrådet), Ruth Sissel Moen, Birgit Skinderhaug, og soknepresten.

BISPEVISITAS 2013 RAPPORT STOR-ELVDAL SOKN

Etter at Bispedømmerådet 19.06.09 vedtok å skille ut de gamle kapelldistriktene Atneosen og Evenstad til egne sokn, er Stor-Elvdal hovedsogn tilbake i den størrelse den hadde før 1997. Soknet har 2 kirkesteder: det gamle ved Stor-Elvdal kirke, eller Hovedkirka som det heter på folkemunne. Koppang kirke ble bygd på dugnad og sto ferdig 1953. Den ble først kalt "småkirka" – den ble bygd i den perioden etter krigen da det ble bygd mange slike "småkirker". Men i dag brukes ofte "Kirkestua" om kirka på Koppang.

Disse to kirkestedene forteller noe om historien og endringer som kom: Med jernbanen ble Koppang stasjon og knutepunkt og trakk etter hvert med seg viktige virksomheter.

Det gamle kommunesenteret rundt kirken ble etter hvert borte og befolkningen samlet seg mer og mer i Koppangområdet. Allerede i 1915 ble det anlagt kirkegård på Koppang.

Etter at det ble vigslet kirke brukes den til begravelser i tillegg til gudstjenester.

Koppang kirkestue ble også et flerbrukshus der det meste av menighetsarbeid har foregått: Korøvelser, speiderarbeid, søndagsskole og etter hvert barnehage Formiddagstreff for eldre. Nå brukes Kirkestua av Menighetens barnehage i to avdelinger 5 dager i uka.

Den gamle kirketjenerleiligheten har nå vært Stor-Elvdal kirkekontor i snart 30 år.

Stor-Elvdal kirke er likevel Hovedkirka for svært mange. Den er dessverre i en slik stand at den trenger nytt varmeanlegg, utvendig og innvendig oppussing og vedlikehold.

Det er et avgjørende behov som må løses for at kirken fortsatt kan brukes og være det vakre samlingssted for folket i Stor-Elvdal. Det er også et praktfullt rom for sang og musikk med et orgel som eksperter har gitt ros og toppkarakter. Det er et Eriksen orgel som gjennomgikk en større restaurering og utvidelse på midten av 80-tallet.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

I følge biskopens forordning av 07.02.2011 skal et være 32 gudstjenester i Stor-Elvdal sokn fordelt mellom Hovedkirken og Koppang pluss Moratunet sykehjem.

Det er også uttrykt slik at det annenhver uke skal være et gudstjenestetilbud i soknet fordi det er her de aller fleste bor.

Det er også ment slik at Hovedkirken skulle ha hovedtyngden av gudstjenester, men problemer med kulde og et defekt varmeanlegg har betydd at de fleste gudstjenester i vinterhalvåret er lagt til Koppang.

Det er god oppslutning om mange gudstjenester der mange er invitert, men forholdsvis få faste kirkegjengere. Dåp samler vanligvis den store familie- og vennekretsen.

Men dette er et stort satsingsområde å lage familie- eller generasjonsgudstjenester der stadig flere får kjenne tilhørigheten. Det er en utfordring til oss som forbereder og gjennomfører gudstjenestene.

Sang- og musikkarrangementer er et annet tilbud som vi ønsker å arbeide videre med.

Når det gjelder de kirkelige handlinger, enten det gjelder dåp, konfirmasjon eller begravelser får vi gode tilbakemeldinger fra dem det gjelder.

Gudstjenester og kirkelige handlinger fordeler seg slik i Stor-Elvdal sokn: (2012)

13 gudstjenester i Hovedkirken

18 gudstjenester Koppang med Moratunet.

4 dåp i Koppang og 6 i Hovedkirken

11 begravelser i Koppang kirke

11 begravelser i Hovedkirken

2. Omsorg og solidaritet

Vi har jevnlig samlingsstunder og gudstjenester både på Moratunet sykehjem og Granheim alderspensjonat. En prøver å oppfylle målsettingen med et tilbud annenhver uke på hvert sted. Noen ganger i samarbeid med sanitetsforeningene som gjør i stand med bevertning m.m. I menighetsregi har vi lørdagstreff i Koppang kirkestue to ganger i måneden- en kombinasjon av sosialt, åndelig fellesskap med sang og musikk, bevertning og utlodning til inntekt for innkjøp av nødvendige ting til Kirkesalen.

Det drives omsorgsarbeid gjennom Frivillighetssentralen som "Møteplassen" ved psykiatritjenesten og "Tirsdagstreff" for eldre. Nevnes bør også den virksomhet som drives gjennom Bydekvinnelaget og Husflidslaget, Seniordansen og Stavgruppa.

Her er asylmottak og flyktninger som bosetter seg. Mange menighetslemmer er aktive og inkluderende i møte med nye landsmenn uten at det er noe organisert arbeid.

Sokneprest har hatt etterlattegruppe i tre perioder i samarbeid med psykiatrisk sykepleier. Og diakonitvalget har arbeidet med behovet for besøkstjeneste uten at det er blitt resultater så langt. Diakoniplanen har vært til revidering, men utvalget har ikke fungert siste året etter at diakonen (1/2) har vært sykmeldt og nå har sluttet.

3. Barn og unge

Det som begynte som en liten kortidsbarnehage i begynnelsen av 80-tallet har vokst og blitt Menighetens barnehage med to avdelinger. Det betyr nærkontakt med mange barnefamilier og rom for trosopplæring på tidlig årstrinn. Mange prioriterer nettopp Menighetens barnehage når de sender søknad om barnehageplass.

Vi var godt i gang med trosopplæringsarbeidet da trosopplærer ble sykmeldt. Men erfaringene vi gjorde, var lovende med tanke på fortsettelsen. I mange år har det vært nesten 100% oppslutning om utdeling av 4-årsbok.

Stor-Elvdal søndagsskole er også et tilbud til barna, med ca. 15-20 faste deltagere som ofte har følge med en av foreldrene.

Barn og unge i Stor-Elvdal er ofte aktivisert i en idrettsgren – fotball om sommeren, ski og skiskyting om vinteren. Vi har også Barnas Turlag som arbeider godt med barn og friluftsliv. Men i vår sammenheng gjelder det nå å få trosopplæringsarbeidet i gang igjen og oppfylle målsettingen med den.

Konfirmantarbeidet har fungert godt de siste årene med gode tilbakemeldinger fra konfirmanter og foreldre. En periode var vi med på Kragerø-leiren, men de siste 4 årene har vi hatt leir sammen med Folldal og Rendalen på Tron ungdomssenter.

4. Kirken i lokalsamfunnet

Vi kan ikke skrive om stor kirkesøkning, men kirkens posisjon i lokalsamfunnet synes likevel å være solid og stabil. Da spørsmålet kom opp om å avvigsle Koppang kirkestue, kom det klare signal fra mange. "Det er kjerka mi". Det som er nevnt tidligere om Menighetens barnehage, kan også understrekes i denne sammenheng.

Tidligere menighetsråd har tatt viktige initiativ med temakvelder om aktuelle spørsmål som for eksempel forhold til asylsøkere og flyktninger.

Etter at Menighetsbladet fikk en ny start i 2008, får vi stadig gode tilbakemeldinger og mye støtte i gaver og innbetalinger.

Men kirkevergesaken ligger kaster skygge med alle sine spørsmål og usikkerhet blant folk om hva som har skjedd. Uansett utfall vil det kreve mye etterarbeid og videre bearbeidelse.

5. Medarbeiderskap og organisering

En kunne skrive mye negativt under denne overskrift om det som har vært: og det som ikke har fungert. Men nå er det viktigere å understreke at vi er inne i en ny prosess med ny kirkeverge og nye råd. Vi venter på å få besatt stillingene som kontormedarbeider og trosopplærer. Det er mye som skal på plass. Men samarbeid og medarbeiderskap er kommet godt i gang.

6. Planer og utvalg

Stor-Elvdal har for tiden ingen egne utvalg, men har sine representanter i felles utvalg for hele Stor-Elvdal prestegjeldet: Diakoniutvalg, trosopplæringsutvalg og i redaksjonskomiteen for Stor-Elvdal menighetsblad.

Diakoniplanen har vært under revisjon, men den er ikke avsluttet etter at den som var i halv stilling som diakon ble sykmeldt og siden har sluttet.

Men Trosopplæringplanen er på plass og venter på å bli realisert etter sin målsetting.

7. Misjon

Det er på sin plass å nevne misjon og det internasjonale arbeid som i alle år har hatt sin plass i soknet. Koppang Misjonsforening holder trofast sine møter og har vært år samlet inn ca. 10 000 årlig til Det norske Misjonsselskap. Noen av medlemmene deltar i et eget prosjekt på Madagaskar ved å lønne en lokal evangelist.

Menighetene i Stor-Elvdal har en misjonsavtale med Normisjon – hvert år en ofring i alle kirker for å støtte *Guri Enger, utsending fra Normisjon i Mali*. Guri bodde flere år i Stor-Elvdal før hun ble misjonær og nå skriver hun jevnlig brev som vi gjengir i Menighetsbladet.

Men det er en stadig utfordring å skape enda sterkere engasjement i denne grenen av kirkens virksomhet.

Stor-Elvdal menighetsråd består av 6 medlemmer sammen med soknepresten:
Knut Nymo, leder, Tor Iversen, nestleder, Magnar Hesjadalen, sekretær,
Elisabeth Burchardt, kasserer, Heidi Ulvmoen og Harald Kjos styremedlemmer.

BISPEVISITAS 2013 RAPPORT STRAND SOKN

For Strand menighet er 2013 et jubileumsår. Strand kirke passerer 150 år 2. desember som var vigslingsdagen i 1863. I tillegg er det 30 år siden den nye kirkestua ble reist etter at den gamle måtte vike for rv.3.

Vi gleder oss over både kirke og kirkestue og alt hva disse rom har betydd gjennom årenes løp.

Kirkejubileet er blitt markert med flere arrangementer: Festmiddag i april, kulturhistorisk vandring i august. En særskilt misjonsgudstjeneste siste søndag i april hører også med ved et kirkejubileum. 2. desember, selve dagen for vigsling av kirken, blir det en stor sang- og musikkraften der mange utøvere er invitert. Strand sokn har gjennom alle år hatt dyktige og driftige menighetsråd. Sammen med andre frivillige har de sett oppgavene, tatt initiativ til nye tiltak, vist ansvar og omsorg gjennom alle år.

Strand sokn har lenge vært preget av befolkningsnedgang og stadig færre barnefamilier. At Opphus skole ble nedlagt siste år, var et nederlag for mange. Skolen har som kirken vært et samlingspunkt.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Strand sokn har følgende faste kirkedager gjennom året: Kveldssamling med årsmøte i februar. Høytidsgudstjeneste 2. påskedag. Vårnmesse etter kirkegårdsdugnad ca. 10. mai, Konfirmasjon/evt. pinsegudstjeneste, Setermesse Opphusetra siste søndag i juni med vandring langs gamle seterveier. Dette er et arrangement i samarbeid med Opphus sanitetsforening. Høsttakkefest første søndag i oktober med grønnsaksuppe og Kirkekaffe. 2. desember hvert år feires kirkens "fødselsdag" med julegrantenning og adventskveld i kirken. 2. juledag er det så høytidsgudstjeneste.

I tillegg bestemmes gudstjenester etter behov, slik som dåp, utdeling av 4-årsbok og andre samlinger ifølge trosopplæringsplanen.

Biskopens forordning sier at Strand sokn skal ha 10 gudstjenester – hvorav 1 har vært gudstjeneste før jul sammen med Opphus skole.

Siste år (2012) fordelte gudstjenester og kirkelige handlinger seg slik: 8 gudstjenester på søndag/helligdag og 2 på hverdager. 4 med nattverd. 1 dåp. 2 vigsler 3 begravelser.

I denne sammenheng er det grunn til å nevne orgelet, bygd av Amund Eriksen og gitt som gave i 1895, restaurert i 1992 etter innsamling til eget orgelfond. Bjørn Boysen skrev slik i sin sluttrapport: "Orgelet er i nitid detalj reparert og restaurert slik at det fremstår som et usedvanlig vel bevart instrument fra sin opphavsmann med de originale delene bevart så langt som det på noen måte har latt seg gjøre. Samtidig er det vakkert og funksjonelt instrument med en fyldig og karakteristisk klang".

2.Omsorg og solidaritet

Strand menighetsråd driver ikke eget diakonalt arbeid i soknet, men aktive sanitetsforeninger på Opphus og Steinvik tar godt vare på diakonale oppgaver i lokalsamfunnet, sosialt fellesskap og omsorg for mennesker i nærmiljøet.

Både ledere og medlemmer i disse foreninger er de mest trofaste til gudstjenester og andre samlinger i kirke og kirkestue.

Steinvik eldreklubb har i en årrekke samlet mange til månedlige treff i Steinvik samfunnshus med tilslutning også fra Åmot.. Et turopplegg sommer og høst er populære tilbud. I mange år var det grendetreff i Strand kirkestue i regi av egen komité. Denne tradisjon er videreført i menighetskvelder med varierende program og besøk utenfra, sjømannskirken, Normisjon, Israelsmisjonen. Internasjonal solidaritet er tatt opp som tema og aktivisert gjennom innsamlinger.

Her vil vi også nevne Salmekvelder som har hatt god oppslutning og et yttre ønske menighetsrådet vil følge opp i tiden framover.

3.Barn og unge

Strand sokn er rammet av den samme fraflytting og nedgang i folketall som andre utkanter i Stor-Elvdal. At Opphus skole er nedlagt, forteller at det er langt mellom barnefamiliene. Ungdom flytter ut for å få utdanning og arbeid.

Men den vedtatte trosopplæringsplan betyr at de som fremdeles hører soknet til, skal følges opp med invitasjon for å styrke tro og tilhørighet. Men vi ser også behov for å samarbeide over soknegrensene for å oppfylle planer og mål.

Det er også naturlig å se disse to områder sammen: Barn og unge – omsorg og diakoni – til møteplasser for alle generasjoner.

4.Kirken i lokalsamfunnet

Strand sokn med sin kirke har en lang historie forankret i lokalsamfunnet.

Det begynte slik: Noen møttes i et felles ønske om å bygge kirke der folket bor.

Slik ble kirken bygd på Strandvollen, midt i mellom kretsene Opphus og Steinvik, der nordre del av kirkegården er for Opphus/Strand og søndre for Steinvik. Det har gjennom alle år vært stor giverglede og trofast dugnadsinnsats når det trengtes, enten det gjaldt kirke og kirkegård, kirkestue eller orgelfond.

Nevnes skal også at Grendeutvalget for denne sørlige del av kommunen har vært rause i tildeling av midler til Strand sokn.

5.Medarbeiderskap og organisering

Strand menighet og sokn har gjennom alle år vært preget av godt både lederskap og samarbeid, flinke til å dele på oppgaver og ansvar. Noen har hele tiden tatt særskilt ansvar for Kirkestua. Samtidig merkes det at det blir vanskeligere å finne villige kandidater til menighetsrådet.

6. Planer og utvalg

En utarbeidet trosopplæringsplan er godkjent og vedtatt. Denne innebærer at menighetsrådet må ta ansvar også i gjennomføringen i samarbeid med trosopplærer og prest.

Soknet har sin representant i felles utvalg for hele kommunen, diakoni- og trosopplæringsutvalg. Menighetsrådet har også oppnevnt en representant fra soknet i redaksjonen for Menighetsbladet.

Strand menighetsråd faste medlemmer:

Ingvar Ottermo, leder Kai Bakken, sekretær, Knut Bakken,
Wenche Blystad, soknepresten. 1.varam. Oddlaug Tangen

Visitas i Stange

26. – 29. november og 1. desember

Leder for «Babysang» på Vallset menighetshus, Kristin Lundsbakken, slo an tonen med «Vel møtt her igjen alle mine venner. Det var fint at alle kunne komme.»

Foto: Stangeavisa, Rune Aasen

Fire gutter fra elevbedriften på Tangen barneskole hilste på biskopen. Bedriften har spesialisert seg på matlaging. De serverte elghakk og salat, og det falt absolutt i smak.

Foto: Stangeavisa, Dan Cato Røe

VISITASFOREDRAG

Stange

26.nov. – 1.des. 2013

Innledning

Jeg har nå som biskop i Hamar bispedømme gjennomført visitas i Ottestad, Romedal, Stange, Tangen og Vallset sokn i Stange fellesrådsområde. Forrige ordinære visitas ble avholdt i Stange og Tangen sokn i 1998, Ottestad 1999, Romedal og Vallset sokn i 2001. I 2004 ble det foretatt en såkalt prostivisitas i hele prostiet.

Visitasreglementet for Den norske kirke sier: «En visitas har som formål å støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet». Kirken lever alltid på et sted. Derfor er hovedfokus på det lokale sokn, og hvordan evangeliet møter menneskenes liv gjennom kirkens mange berøringspunkter. Det er grunnen til at visitasprogrammet har inneholdt både møte med frivillige og de som er gitt direkte ansvar for kirkens arbeid, møte med lokalsamfunnet der livet leves, og møte med kirkens samarbeidspartnere.

Dette foredraget er min visitasrapport til kirken i Stange fellesrådsområde. Og da mener jeg kirken i videste forstand, først og fremst som mennesker, men også som en institusjon som har spilt en sentral rolle for menneskene i Stange i tusen år. Foredraget vil være todelt. Første del er et tilbakeblikk på programmet, andre del er hva jeg vil gi som utfordringer til dere for å arbeide videre med.

Men først: Stange – Stange kommune!

Det har vært fint disse novemberdagene og å reise i hele denne kommunen med de lange bølgende linjer i landskapet som skaper dybde og perspektiv.

Dere har som samlende symbol for kommunen – Arden – den første plogen som vi kjenner og som i sin tid var en revolusjon for mennesket.

Her i kommunen har jord blitt vendt – og nytt liv vokst fram – år etter år – tiår etter tiår, århundre etter århundre – ja i tusener av år – snakk om lange linjer og stor tidsdybde!

Her pløyes ny mark fortsatt – i mange betydninger av ordet slik vi har sett det disse dagene.

UNDRING har vært et gjennomgangstema i flere sammenhenger under visitasen – å øke undringskompetansen med henblikk på de utfordringer vi står overfor sammen.

Det er underlig å tenke på at en eneste knivsodd fruktbar jord kan romme dobbelt så mange bakterier som det finnes mennesker på jorden. De er på sin måte medvirkende til at vi alle som levende vesener blir gitt livet sekund for sekund av jorden.

Livet gis oss alle fra jorden. Vi vet at også oksygenet skapes av de grønne vekster med røtter i jorden. Arden i kommunevåpenet minner oss stille om alt dette:

«Vi er alle barn av samme jord. Du er min søster, du er min bror» synger vi med rette.

Uansett hvem vi er og hvor vi bor: livet får vi i gave og det utfordrer oss til å dele likt med alle. Det skaper undring og respekt for alle mennesker og alt levende.

Vi står alle sammen om ønsket å bygge gode menneskelige felleskap som favner alle, og å ta vare på vår jord for kommende generasjoner. Det ønsket - og vilje til det - har jeg møtt overalt disse dagene.

DEL I

Oppsummering av programmet

Jeg vil nå i første del av visitasforedraget referere i korte trekk programmet fra tirsdag til fredag sist uke.

Tirsdag 26.november

Visitasen startet med **morgenbønn i Vallset kirke**. Fra en klar og kjølig morgen på kirkebakken med flott utsikt, gikk vi inn i et varmt og godt kirkerom til morgenbønn.

Inne i kirken har en ny plassering av den kjente Madonnafiguren kombinert med en liten kopi av en pram fra allmenningen, skapt "et rom i rommet". Et sted hvor mindre grupper kan samles til bønn og lystenning.

Neste punkt på programmet var **samling av storstaben i Vallset kirkestue**.

På vegne av en nesten fulltallig stab (22 personer), ønsket kirkevergen oss velkommen.

Kirka bygges nedenfra - og tilliten må bygges og vedlikeholdes hver eneste dag og i hvert eneste møte menneskene har med kirka si.

Det betyr at alle kirkelig tilsatte er viktige: enten arbeidet deres er på kirkegård eller i kirkerom, på kontor eller i telefon, med ord eller gressklipper eller med musikk. Alle kirkelig tilsatte er tillitsbærere i hver sine oppgaver!

Det er både godt og krevende at folk har forventninger til de tjenestene kirka gir. Og i målinger og undersøkelser viser det seg at folk er svært fornøyd med det arbeidet vi utfører. Fordi de ansatte består av ulike profesjoner med ulike oppgaver, er det viktig å tenke lagånd og samhandling. For å styrke dette, er det absolutt nødvendig å gjennomføre stabsmøter - både i de lokale staber (minst annenhver uke) og i storstaben. Det er og viktig å arbeide med roller, oppgaver og ansvarsfordeling, noe jeg kommer tilbake til under utfordringene jeg vil gi.

Av hensyn til visitasen hadde **babysangen i Vallset menighetshus**, byttet dag. Det satte jeg stor pris på! Det var hyggelig å få være med på denne babysangen og det var imponerende å oppleve hvilken kvalitet det var på tilbudet babyene og deres foreldre fikk.

Etter lunsjen bar det avsted til **Jønsberg - den grønne videregående skolen**, som rektor og hans stab presenterte seg som. Med engasjement ga de en god innføring i den nåværende skolens situasjon: De profilerer seg som en grønn skole med vekt på naturbruk, TIP (teknologi og industriell produksjon), og Landbrukskurs for voksne. I tillegg til flere interessante fakta om skolen, har jeg lyst til å nevne det verdidokumentet skolen hadde utarbeidet - symbolisert med et tre og de tre verdiene Respekt, Lojalitet og Raushet.

Så reiste vi videre til "**Grobunn**". Dette er en ideell, privat stiftelse med et helhetlig tilrettelagt utviklingstilbud for psykisk utviklingshemmede. Skoletilbudet er en avdeling av Steinerskolen i Ottestad. Målet for Grobunns virksomhet er å ruste ungdommene bedre til selvstendige liv. Dette skjer gjennom ulike aktiviteter og arbeidsoppgaver - som også omfatter en butikk med biodynamiske varer.

På **Bryhni Søndre** fikk vi nydelig kortreist mat i praktfulle, totalrestaurerte omgivelser: en glede for alle sanser.

Deretter var det **møte med Romedal menighetsråd**.

I Romedal møtte jeg et engasjert menighetsråd som ansvarsfullt skjøtter sine oppgaver.

De kommende trosopplæringsmidlene imøteses selvsagt med forventning i alle menighetene. Det blir en spennende utfordring for menighetene når en skal få fram ønsker, planer og samarbeid.

Når det gjelder de forordnede gudstjenestene, skal vi ta en gjennomgang for hele bispedømmet om ikke alt for lenge. Det betyr at det inntil videre ikke gjøres noen endringer på dem. Det er viktig at gudstjenestelivet har en viss puls og regularitet. Men en kan jo bruke andre klokkeslett på søndagen og for eksempel gi enkelte gudstjenester et sterkere musikalsk preg hvis en ønsker større variasjon.

Om kvelden var det **åpent møte på biblioteket i Stange**. Temaet var "Trenger vi kjenne hverandres tro og livssyn?" Etter et innsiktsfullt innledningsforedrag og korte innlegg fra mennesker med bakgrunn i helsevesen, skole, politikk, kirke og innvandrererfaring, fulgte en engasjert sal opp med spørsmål om menneskeverd, religiøse verdier, dialog og toleranse. Det ble en kveld til ettertanke og videre refleksjon.

Onsdag 27. november

Onsdag startet vi med **skolegudstjeneste i Hekne kapell**. Det var den tradisjonelle gudstjenesten knyttet til FN- dagen som var flyttet til denne onsdagen - på grunn av visitasen. Det ble en engasjerende gudstjeneste som satte skarpt lys på egoisme og nødvendigheten av å dele.

Så var det tid for **Høgskapskaffe i Vallset kirkestue**. Det er et tiltak som opprinnelig ble startet som et samarbeid med flere lag og foreninger – et meget godt uttrykk for samarbeid på lokalplan. Lokale krefter underholder, og ansvaret for servering og eventuell utlodning går på omgang.

Stange sykehjem

Viktig under en visitas er også å besøke pleie- og omsorgssentre. Under besøket på Stange sykehjem fikk vi møte tilfredse beboere som har vært med å bygge samfunn og å fostre opp nye slekter.

Konfirmanttime

På Vollbo ventet Stange- konfirmantene på en time med biskopen. Vi snakket om hva som gjorde konfirmantåret til et "annerledes-år" - om hva en kunne håpe på og drømme om som konfirmant. Soknepresten skrøt med rette av sine motiverte konfirmanter

Deretter dro vi til Kjonerud. Her ventet det **god middag** - og så **møte med Ottestad menighetsråd**. Særlig aktuelt her var den store utvidelsen av Ottestad kirkegård/ gravplass. Jeg møtte et menighetsråd som beskrev en situasjon med godt samarbeid med lokale foreninger og miljøer, og et barne- og ungdomsarbeid med behov for lønnet medarbeider. Trosopplæringsmidler imøteses med forventning.

Menigheten har allerede mye godt trosopplæringsarbeid, og må glede seg over det de har oppnådd så langt. Under møtet ble behovet for diakon drøftet, og det ble enighet om å arbeide fram behov for en diakon for hele kommunen.

Etter møtet med menighetsrådet møtte vi **representanter for hjelpelederkurset**. Engasjerte voksenledere og ivrige hjelpeledere kunne med forståelig stolthet orientere om dette arbeidet som har pågått i tjue år! Samarbeidsprosjektet rekrutterer ungdommer fra hele Stange, men utspring og hovedbase er fortsatt Ottestad.

Som avslutning på onsdagen var det **kulturkveld i Ottestad kirke**.

Her fikk vi utdrag fra fire av "Tidsbroens" oppsetninger. Tekster, melodier og barnas engasjement viste hvorfor dette har vært et populært tilbud og hatt stor tiltrekning i de aktuelle årsklassene rundt i hele prostiet. Kveldens andre halvpart besto av lokale sangere og musikere som med profesjonell dyktighet ga oss både glade, melankolske og medrivende opplevelser.

Torsdag 28. november

Torsdag startet vi på Tangen skole. Elevgruppa var delt i to, og først møtte vi 5.-6.-og 7. trinn. De startet med å synge for oss, og så var det utspørring.

Den andre timen møtte vi 1.-til 4-trinn på samme vis: sang og spørsmål. Og jeg må si det var engasjerte og undrende elever med både morsomme, viktige og vanskelige spørsmål: om liv og tro og en biskops oppgaver.

Til **Tangen menighetsbarnehage** kom vi midt i en morsom sang om Hasse hare som skapte stor jubel. Etterpå fikk vi møte barnehagestyrer og noen av de ansatte. Flinke og hyggelige elever fra Elevbedriften fra 4.-7 klasse serverte oss nydelig gryte med elghakk og sopp i Halmhuset. Og vi fikk høre om hvordan dette spesielle halmhuset var bygget med en utrolig innsats og med vyer for hvordan det skulle brukes.

I Stange rådhus var det tid for **møte med skolelederne i kommunen**. Temaet var "Samarbeidet mellom kirke og skole". Oppvekstsjefen ønsket velkommen og jeg fikk ordet til en innledning. Skolen er den institusjonen som samler alle kommunens barn og ungdommer. Barna fortjener den beste livskompetansen de kan få - og da hører selvsagt det religiøse og eksistensielle med. Etter innledningen var det tid for spørsmål og samtale. Slik jeg vurderte det, er det et godt grunnlag for å videreutvikle samarbeidet.

Vi fortsatte med neste samling i Rådhuset. Da ga plansjefen i Stange kommune oss en **presentasjon av utvidelsen av Ottestad kirkegård og gravplass**. Det tegner til å bli et fint anlegg hvor en gir signaler om at både døde og levende mennesker behandles med verdighet og respekt. Et stort og omfattende planarbeid har ivarettatt ulike trosretningers ønsker og behov, og det har vært et godt samarbeid mellom ulike grupper.

På Vollbo møtte vi **Stange kirkelige fellelsråd**.

Fellelsrådets oppgave er blant annet å ivareta administrative og økonomiske forhold på vegne av soknene og stå for økonomiplan og langtidsbudsjett.

Umiddelbart før visitasen hadde fellelsrådet fått krav om nedskjæring på en halv million på sitt budsjett. Dette ble naturlig nok et tema på møtet. Med utgangspunkt i KOSTRA-analyse kan en mene at Stange kommune i sine bevilgninger til kirken snarere ligger under enn over kommuner en kan sammenligne med. Andre tema som var oppe var behovet for brannsikring i kirkene, bårerom, vedlikehold, ønske om lønnet ungdomsleder, og om diakon. Jeg framholdt betydningen av å formalisere møtepunkt mellom fellelsråd og kommune i budsjettprosessen. Og hvor nødvendig det er at roller og ansvarsfordeling er klare i egen organisasjon

Torsdagen ble avsluttet med **møte med Vallset menighetsråd** i Vallset menighetshus.

Også i dette menighetsrådet fikk vi ønsker og planer på bordet - og vi snakket om hvilke muligheter de nye trosopplæringspengene kunne gi. Et godt eksempel på et velfungerende trosopplæringstiltak som allerede er i gang, er babysangen som vi deltok på tirsdag. Kanskje er dette et tiltak som kan utvides til flere av Stangemenighetene?

Behovet for klare stillingsbeskrivelser ble og tatt opp - det gir trygghet for alle parter om hva som er den definerte oppgaven.

Mange tiltak er allerede på plass i Vallset. Jeg minnet om at det er viktig å "vise magamål" når en skal legge planer, og at det er naturlig å gjennomgå årshjul og planverk i forbindelse med de nye trosopplæringsplanene.

Fredag 29. november

Fredag morgen dro vi i buss fra Vollbo sammen med kommunalsjef for samfunnsutvikling og kommunens eiendomssjef. Første stopp var **morgenbønn i Romedal kirke**. Deretter var det befaring på Romedal kirke, hvor tydelige sprekkdannelser vitner om vanskelige grunnforhold. Et nødvendig vedlikehold og oppussing står nå for døren. Det ble og påpekt mangelen på lagringsplass og behovet for toalett i kirken. Mulige løsninger ble nevnt- fra tilbygg ved hoved-inngangen til innbygging av areal under galleri. Men dette må en arbeide videre med.

Til **møtet med tema "Vekst i Tangen"** ble også ordføreren med. Vi fikk presentert de kommunale planene og høre at Tangen var et av de prioriterte satsingsområdene denne perioden. Med firefils motorvei og dobbeltsporet jernbane vil Tangen fort defineres som en del av Stor-Oslo. De lokale Tangen-beboerne var også offensive og positive, og understreket betydningen av at lokalsamfunnet sto klar til å ta imot den utbyggingen og de tilflyttere en nå legger opp til.

Så gikk ferden videre til unike Mostue skole hvor det ble servert deilig varm suppe til en småfrossen forsamling. Så var det **befaring på Strandlykkja kirke**. Det er et særpreget bygg i dragestil fra 1915. Dermed har det 100-årsjubileum i 2015, og en ønsker å sette bygget i forsvarlig stand til da. Akutt er det behov for takreparasjoner og for brannslukkingssystem. Videre trengs det ytre maling og vedlikehold. Og på sikt er det og behov for sanitæranlegg m.m.

På bispevisitaser er det alltid viktig med **møte med kommunen**. Den politiske og administrative ledelsen i kommunen sammen med lensmannen, tok imot oss i fjerde etasje i rådhuset - med vid utsikt over kommunens brede bygder. I følge grunnloven skal Den norske kirke være en landsdekkende folkekirke. Og selv om de formelle båndene mellom stat og kirke er endret skal kirken fortsatt finansieres av stat - og i høy grad kommune. Både ut fra sin historie og gjennom grunnlovens bestemmelser er Den norske kirke noe annet og mer enn en frivillig organisasjon. Kirken er alltid kirke på ett sted - og på det lokale sted er det kommunen som skal ivareta menneskers behov og utfordringer. Ordfører, rådmann og lensmann ga sine inntrykk av hvordan det er å leve og bo i kommunen.

Stange kommune skal honoreres for det vi har sett på visitasen av god skoledrift, for forbilledlig aldersomsorg og for utvidelsen og den nye delen av Ottestad kirkegård/gravplass. Et stort og nødvendig løft har også vært nyleggingen av taket på Stange kirke. Av konkrete tema ellers som ble tatt opp var behovet for å formalisere møtepunkter mellom fellesråd og kommunen i budsjettprosessen.

Og den aktuelle økonomiske situasjonen ble berørt og belyst ved bruk av KOSTRA-analyse.

Jeg opplevde at "Menneskeverd" var et gjennomgangstema for både kirke og kommune i møtet, og jeg ønsker Stange kommune lykke til med å "pløye videre" - både som landbrukskommune og som kulturkommune!

En hyggelig middag på Vollbo med kommunens representanter, førte oss over til neste møte: "**Møte med andre kirkesamfunn**". Vi fikk høre om samarbeidet mellom Stange frikirke, Hedmark misjonssenter og Stange menighet som ytret seg gjennom blant annet Internasjonal kafe og misjonsarbeid. Et godt lokalt tiltak som samsvarer bra med den internasjonale tendensen til at kristne kirker samarbeider mer.

Vi fortsatte på Vollbo med å møte **Stange menighetsråd**. Som i de andre menighetsrådene hadde vi en gjennomgang av arbeidsmengde og planer, og med forventning til hva trosopplæringsmidlene kan bety inn i arbeidet. Stange menighet har og mange tiltak, og det var enighet om at det som fungerer ("SMUK") skal en ikke endre på! Jeg er imponert over de frivilliges innsats -samtidig som det er viktig å huske på at menighetsrådet ikke er frivillige - men tillitsvalgte. Som skal legge forholdene til rette for, og bruke andres arbeidslyst og kapasitet.

Fra Vollbo dro vi til **Tangen for å møte menighetsrådet** der Tangen menighetsråd er i den spesielle situasjonen at de har eid og stadig eier områder og grunn i Tangen. Det gjør menighetsrådet til en selvsagt aktør i lokalsamfunnet - noe en ser bl.a. gjennom engasjementet i utbyggingen av Tangenbygda. At menigheten også eier barnehagen betyr og mye for å være en del av lokalsamfunnet.

En stor utfordring for Tangen nå er at kirkemusikeren går av med pensjon, og det kan være utfordrende å få en så liten stilling besatt. Kanskje kan trosopplæringsmidler bety noe i denne sammenheng. Ellers utmerker Tangen seg også med å ha en fullt utbygget kontakt med skolen på alle alderstrinn.

Fredag kveld ble på en god måte avsluttet med **aftenbønn i Tangen kirke**.

DEL II

I andre delen av visitasforedraget vil jeg peke på noen stikkord for videre arbeid i menighetene, i fellesrådet og i samarbeid med hele lokalsamfunnet.

I bispedømmets måldokument har vi fem hovedområder, og jeg vil bruke dem som overskrift på utfordringene til menighetene i Stange.

Det første hovedområdet er

I. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Det har vært en glede under visitasen å se alle de ulike vakre kirkene. Kirkene er aldri bare hus å samles i, de er bokstavelig talt orienteringspunkter og holdepunkter for mennesker på hvert sted, som holder sammen himmel og jord for oss..

Her i Stange er det en plan for totalt forordnede gudstjenester som det ikke er noen grunn for å endre på. I møtet med alle menighetsrådene var et av temaene for samtalen å se på årshjulet med hensyn til gudstjenester og andre arrangementer i hvert sokn.

Vi har fått en fin redegjørelse for de ulike årshjul, men jeg oppfordrer dere til å være frie til å se hva er det som fungerer hos oss og hva kan vi legge til side og eventuelt prøve noe nytt. Ikke minst er det ønskelig ut fra at dere fra neste år tildeles midler til trosopplæringsmidler og skal lage nye samlende planer. Min første utfordring er derfor:

1) å gjennomgå årsplanene for gudstjenestelivet i de ulike sokn.

a)- ved å se på det som er tjenlig ut fra lokale forhold.

b)- med målsetning om å gi flere anledning til delaktighet i gudstjenesten.

c)- ved å ha fokus på å ivareta det tverrfaglige samarbeidet i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene.

Da går jeg over til neste satsningsområde som er:

II. Omsorg og solidaritet.

Diakoni er kirkens navn på alt omsorgsarbeid. Det er utrolig mye omsorgsarbeid som gjøres i soknene her i Stange. Dere har alle diakoniutvalg og dere har fra alle sokn rapport om alt arbeid som gjøres på det området. Mye omsorgsarbeid gjøres gjennom de lag og foreninger som finnes her. Det er hevdet at kristendom er lettere gjort enn sagt. Den virkelige prøvesteinen for et fellesskap er hvordan vi makter å gi menneskeverd til alle og erkjenne at vi er avhengige av hverandre. Enten vi hjelper eller får hjelp, er vi mottakere av det som skjer når mennesker møtes på de i de ulike fellesskapsarenaer.

Dere har i alle sokn diakoniutvalg og i tillegg et felles diakoniutvalg for hele kommunen. Samhandlingsreformen som trådte i kraft 1. jan 2012 har økt presset på kommunale institusjoner og hjemmetjenester. Den enkelte beboer og pasient mulighet og rett til å ivareta sine grunnleggende behov er i fokus, herunder åndelige behov. Samarbeidet mellom kirken og institusjonene er gode her i Stange, men har utvidelsesmuligheter. Det har under visitasen vært tema på sikt å arbeide fram en diakonstilling for hele kommunen. Det er erfaring for at en slik stilling vil utløse utrolig mye frivillighet.

Mine to neste utfordringer er derfor:

2) Å gjennomtenke behov for en diakonstilling for hele Stange fellesrådsområde, og at menighetsrådene i samarbeid går videre med å arbeide fram en slik stilling.

3) Å utvide den kirkelige betjening ved Stange sykehjem, Ottestad sykehjem og Ottestad Bo- og servicesenter ved å avholde samlingsstund / andakt hver 14. dag.

Det tredje hovedområdet jeg vil fokusere på er

III. Barn og unge

Dette punktet er todelt. Det første handler om kirkens trosopplæring i form av dåpsoppfølgende tiltak. Det andre handler om kirkens bidrag til barnas livskompetanse gjennom samarbeid med barnehager og skoler.

Først trosopplæringen: Hele Domprostiet fikk over statsbudsjettet økt sin bevilgning til trosopplæring. Det betyr at menighetene i prostiet fra andre halvdel av 2014 går fra en prosjektfase til en innføringsfase, der målet er å utvikle systematiske og fullskala trosopplæringsplaner for hvert sokn. Fullskala handler om at det er lagt sentrale føringer for at trosopplæringsmidlene skal omfatte alle årstrinn fra 0 til og med 17 år. Med systematisk menes at det skal være sammenheng og progresjon i det barna og de unge får med seg. Trosopplæringsmidlene er bevilget som en erstatning for skolens kristendomsundervisning, derfor skal det være læringssubstans i aktiviteter og opplevelser i trosopplæringen. De skal gi kjennskap til sentrale bibelfortellinger, kirkens høytider og tradisjoner, og våre kirkerom og kirkegårder. Og et annet viktig punkt er at tiltakene skal ha breddefokus. Slik, for eksempel, 4 årsboken gjennom år har blitt innarbeidet i menighetene, ønsker kirken at alle årstrinn skal møte sin menighet årlig gjennom tidsavgrensede tiltak.

Mye godt trosopplæringsarbeid er drevet i en årrekke. Nå skal dette gjennomgås og bygges ut. Dere har hatt mange positive erfaringer fra Arbeidet med Tidsbroen som trosopplæringsprosjekt i Domprostiet. Også Tidsbroen skal sees inn i sammenhengen.

Erfaringsmessig er det krevende å gå fra en prosjektfase til en innføringsfase. Men jeg vil også si at gjennom det fødes det nye muligheter. Det viser seg at en bredere forankring av trosopplæringen både tverrfaglig blant de ansatte og i menighetsråd og trosopplæringsutvalg, er inspirerende prosesser. Noen flere ansatteressurser vil det også bli, som gir et større faglig miljø rundt trosopplæringsarbeidet. Et annet arbeid som blir viktig er arbeidet med ledertrening for ungdom. Her vil det bli bruk for frivillige både ungdommer og foreldre og andre. Ledertrening for ungdom er et mål i seg selv, og helt avgjørende for rekrutteringen til kirkelig tjeneste i framtidens kirke.

Det kontinuerlige arbeidet som drives må sees på som et parallelt løp til de dåpsoppfølgende tiltakene. Alminnelig barne- og ungdomsarbeid vil ikke bli overflødiggjort av de mer tidsavgrensede breddetiltak som skal følge barna fra 0-17 år. Søndagsskole, speiderarbeid og barneklubber er fremdeles like viktige, og gode supplement for dem som ønsker mer aktivitet og fellesskap.

Innholdsdelen i trosopplæringen må gjennomtenkes nøye. Derfor har jeg sagt til alle menighetsråd at de må komme med innspill til hvilke salmer/sanger de mener barna bør lære som en del av fellesstoffet i kirken. Det er et mål i seg selv at barna får bli kjent med kirkerommet og med gudstjenesten, for der formidles det mest sentrale i kristen tro. Og det er en veldig berikelse for gudstjenestelivet å se barn og unge innta kirkerommet og nattverdbordet med den største selvfølgelighet. Trosopplæringen handler jo om å få leve og vokse i sin kristne tro, i fellesskap med dem vi hører til. Når barna begynner å snakke om «kirka mi», da tror jeg vi har oppnådd mye av det som trosopplæringen har som mål. Utfordringene mine om trosopplæring:

4) Sikre at trosopplæringsarbeidet styrker barn og unges tilhørighet til kirken gjennom tiltak som knytter seg til kirkehuset og gudstjenestelivet.

5) Menighetsrådene bidrar til å utarbeide en salmeliste fra den nye salmeboka med salmer som barna bør kunne, når de fyller 18 år. Listen bør inneholde salmer for livets merkedager og kirkens høytider.

Det andre punktet om barn og unge berører samarbeid skole/barnehage-kirke. Møte med skolelederne i Stange synliggjorde gode relasjoner med mye bra samarbeid. Noe usikkerhet om hva som er lov og mulig i dette samarbeidet finnes likevel både blant kirkens ansatte og i skolen. Jeg mener at skole og kirke bør ha et godt samarbeid for barnas skyld. Skole og kirke har et felles mål i å styrke barnas livskompetanse, og deres kjennskap til lokal og nasjonal historie og tradisjon. Jeg er opptatt av at dette samarbeidet skal være åpent og forutsigbart også i framtiden. Derfor sender jeg med dere følgende utfordring om samarbeid med skole/barnehage:

6) Å trygge at samarbeidet avklarer rammer og forventninger mellom kirken og skole/barnehagene ut fra skolens lov- og planverk.

7) Å lage samarbeidsplaner som skaper forutsigbarhet og gir god informasjon om innhold.

Det fjerde temaet er

IV. Kirken i lokalsamfunnet

Kirken har mange berøringspunkt med menneskelivet fra begynnelse til slutt, og er med å ivareta den emosjonelle folkehelse for mennesker i alle aldre. Det er et stort ansvar å

forvalte disse møtene godt. Å ivareta menneskets og livets verdighet har ved flere anledninger vært et gjennomgangstema under visitasen. I alle sokn har jeg møtt engasjement for er at kirken ønsker å bidra til å skape gode og trygge lokalsamfunn og arenaer for stimulere til refleksjon omkring tro, etikk og samfunnsspørsmål.

Det er både en rikdom og en utfordring for kommune og kirke å ha ansvar for drift, organisering og betjening av 6 kirker, 5 gravkapeller og 6 gravlunder med driftsbygninger. Det er vedvarende vedlikeholdsbehov for en så stor bygningsmasse. Det er da viktig at det er en vedlikeholds- og gjennomføringsplan som er omforent med kommunen, og at det til enhver tid er godt samarbeid mellom kommunen og Kirkelig fellesråd om dette. Derfor er mine neste utfordringer:

8) a) Å formalisere ett eller flere budsjettmøter i forkant av utarbeidelsen av kommunens årlige budsjett, og å avholde minst ett møte i vår/ sommerhalvåret med fokus på utviklingen av fellesrådets økonomi.

b) Å arrangere et felles orienteringsmøte mellom nytt formannskap og kirkelig fellesråd i hver ny periode etter valg.

9) Å utarbeide en langtidsplan for vedlikehold og investering, og prioriteringsliste for vedlikehold av alle kirker.

V Medarbeiderskap og organisering

Det siste punktet handler om medarbeiderskap og organisering. Det er viktig å se langsiktig, stanse opp og vurdere hvordan en som kirke best fyller sin oppgave og hvordan ansatte kan samhandle med hverandre og menighetsråd og fellesråd. Det gjøres utrolig mye godt arbeid i kirken her i Stange fellesrådsområde, men det er til enhver tid viktig å styrke samvirke og samhandling og slik gi mulighet til en enda bedre kirkelig betjening. Dette har vært tema på møte med alle kirkelig ansatte og i møtene med rådene. Jeg er orientert om at dere står i en prosess der det arbeides med roller, kommunikasjon og ansvarsfordeling og avklaring. Det er krevende, men nødvendig. Mine utfordringer er:

10) Etablere stabsmøter hver 14. dag ved alle kirkekontor som fast rutine. Et stabsmøte bør ha en avtalt tidsramme og en forutsigbar eller fast agenda.

11) Avholde storstabsmøte med alle ansatte en eller to ganger i halvåret, i tillegg til det som er av semesteravslutninger.

12) Arbeide videre med rolle- og ansvarsfordeling med gjennomgang av stillingsbeskrivelser.

13) Sikre at formelle krav og regler oppfylles ved avholdelse av Kirkelig fellesråds møter.

Jeg vil også berømme menighetsrådene. De er allerede historiske ved at de har hatt tyngre saker å behandle i løpet av kort tid enn hva noe menighets har hatt i vår kirke, ved at de har vedtatt ny gudstjenesteordning, avlevert en høring om ny kirkeordning for Den norske kirke og tatt stilling til ny Salmebok, i tillegg til alt det andre. Dette har vært tidkrevende. Det er viktig at det på sikt arbeides for at menighetsrådene får noe administrativ hjelp der det ønskes. Min siste utfordring lyder derfor:

14) Arbeide for at menighetsrådene på sikt får administrativ støtte i sitt arbeid

Avslutning

Så er tiden kommet for å takke for visitasen.

Hjertelig takk til alle som har vært involvert i planlegging og tilrettelegging! Takk til alle for mange gode møter med mennesker i alle aldre! Jeg tar alle disse møtene med meg, alle håndtrykk, smil og ordskifte, ja, alt jeg har opplevd under visitasen.

Takk for tillit, gjestfrihet og hyggelige bordfellesskap – her i denne kommunen hvor vi på en spesiell måte blir påmint alle gavene som jorden gir oss for å leve!

Hjertelig takk!

Gud velsigne Ottestad, Romedal, Stange, Tangen og Vallset sokn!

Solveig Fiske

Hamar biskop

Program for bispevisitas i Stange tirsdag 26.11 - søndag 1.12.2013

Tirsdag 26.11

- 08:30-09:00 Liturgisk åpning i Vallset kirke (åpent)
- 09:00-10:30 Møte med stabene
- 10:45-11:30 Babysang i Vallset (åpent)
- 13:00-14:00 Omvisning på Jønsberg landbruksskole
- 14:15-15:15 Omvisning på Grobunn
- 17:00-18:30 Møte med Romedal menighetsråd
- 19:00-21:00 Folkemøte i Stange bibliotek: Trenger vi å vite om hverandres tro? (åpent)

Onsdag 27.11

- 09:30-10:30 Skolegudstjeneste i Hekne kapell (åpent)
- 11:00-12:00 Høgskolekaffe i Vallset (åpent)
- 12:30-13:30 Samlingsstund på Stange sykehjem
- 13:30-14:30 Omvisning på sykehjemmet
- 14:45-15:30 Konfirmantundervisning i Stange
- 16:45-18:15 Møte med Ottestad menighetsråd
- 18:15-19:00 Møte om ungdomsarbeid i Stangemenighetene
- 19:30-21:00 Kulturkveld i Ottestad kirke (åpent)

Torsdag 28.11

- 08:30-11:00 Samarbeid barnehage/skole i Tangen
- 12:30-14:00 Møte med kommunens skoleledere
- 14:30-15:00 Orientering om utvidelse av Ottestad kirkegård (åpent)
- 17:00-19:00 Møte med fellesrådet
- 19:30-21:00 Møte med Vallset menighetsråd

Fredag 29.11

- 09:00-09:30 Morgenbønn i Romedal kirke (åpent)
- 09:30-10:00 Befaring i Romedal kirke
- 10:30-11:00 Tema vekst i Tangen
- 12:15-12:55 Befaring i Strandlykkja kirke
- 13:30-15:00 Møte med kommunens politiske og administrative ledelse
- 16:00-16:30 Møte med andre kirkesamfunn
- 16:30-18:00 Møte med Stange menighetsråd
- 18:30-20:00 Møte med Tangen menighetsråd
- 20:00-20:30 Aftenbønn i Tangen kirke (åpent)

Søndag 01.12

- 11:00-12:30 Visitasgudstjeneste i Stange kirke (åpent)
- 13:00-15:00 Kirkekaffe med visitasforedrag (åpent)

**RAPPORT TIL BISKOP SOLVEIG FISKE FØR VISITASEN I STANGE FELLESRÅDSOMRÅDE
26.-NOVEMBER – 1. DESEMBER 2013.**

1. GUDSTJENESTER OG KIRKELIGE HANDLINGER

For å vise noen tendenser og utviklingstrekk, har jeg nedenfor satt opp en oversikt over gudstjenester og kirkelige handlinger i de siste 12 årene:

OTTESTAD MENIGHET I TALL

Tekst	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Innmeldt	0	1	1	0	1	1	2	1	1
Utmeldt	11	8	6	5	4	3	8	12	12
Døpte, totalt antall	57	49	61	45	55	45	38	47	44
Døpte bosatt i sognet	52	44	58	42	53	36	28	37	35
Konfirmanter	43	37	32	41	39	35	38	35	49
Ekteskapsinngåelse	16	12	12	18	11	13	8	15	7
Vigde bosatt i sognet	11	2	11	8	10	9	5	10	6
Gravferd	46	60	64	50	58	61	45	50	53
Gudstjenester, totalt	68	69	67	68	67	68	70	75	75
Deltagere, totalt	5840	5454	5972	5740	5735	5840	5772	6455	6369

Tekst	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Innmeldt	2	2	1	3					
Utmeldt	13	20	9	5					
Døpte, totalt antall	38	46	51	47					
Døpte bosatt i sognet	30	39	36	33					
Konfirmanter	37	58	67	65					
Ekteskapsinngåelse	15	6	11	4					
Vigde bosatt i sognet	8								
Gravferd	76	63	60	54					
Gudstjenester, totalt	76	75	78	67					
Deltagere, totalt	6288	6593	6479	6108					

Antall gudstjenestedeltagere har i dette tidsrommet vist en økende tendens. Antall døpte har ligget nokså stabilt, mens tallet på konfirmanter har gått betydelig opp. Også antallet gravferder har økt relativt mye de siste årene med en topp i år 2009. Antallet vigsler er forholdsvis lavt, med en topp i 2003.

2. OMSORG OG SOLIDARITET

- a) Menigheten har i ca. 20 år hatt en avtale med en Bibelskole i Bangalore i det sørlige India, hvor vi har forpliktet oss til å støtte Bibelskolen med minimum kr. 3500,00 per år.
- b) Ottestad menighet har også en prayer-partnership-avtale med to menigheter i landsbyen Parkijuli i Assam i India. Avtalen omfatter brevkontakt og forbønn for hverandre den første søndagen i hver måned.
- c) I de siste tre årene har vi også sluttet oss til det innsamlingsarbeidet som har blitt organisert lokalt her i Stange, til barnehjemmet Mercy Center i Narva i Estland.
- d) Konfirmantene deltar i innsamlingen til Mercy Center i Narva, og de gjør en strålende innsats under Fasteaksjonen hvert år med god hjelp fra foreldre, menighetsrådet og andre frivillige i menigheten.
- e) Foruten dette har vi vedtatt kirkeofringer til Cafè Uno, Kirkens Sosialtjeneste, Kirkens Nødhjelp (julaften) og Misjonsalliansen (1. juledag).
- f) Diakoniutvalget og andre frivillige i menigheten legger til rette for hyggesamvær for eldre mandag hver uke og en onsdag i måneden. Diakoniutvalget og gudstjenesteutvalget arrangerer også kirkekaffe ved flere anledninger, og de har gjennomført diverse sosiale tiltak.
- g) Prestene og organisten holder andakt på Ottestad Bo- og servicesenter og Ottestad sykehjem minst en gang i måneden, og forretter gudstjeneste 1. juledag, 1. påskedag og 1. pinsedag (begge steder).
- h) Menigheten tilbyr kirkeskyss, og det er en egen gruppe som ordner med transport av funksjonshemmede som deltar i gudstjenesten hver søndag.
- i) Ottestad menighetsråd stiller to representanter i Stiftelsen Ottestad Aldersboliger.

BARN OG UNGE

Ottestad menighet har i de siste årene hatt stor oppmerksomhet rettet mot å tilby trosopplæring fra 0 til 18 år, slik trosopplæringsreformen legger opp til.

Vi har en menighetsfadderordning som sørger for at alle dåpsbarn i alderen 0-3 år får en dåpsgave hvert år. Ved 4-årsalderen deles det ut Barnas Kirkebok to ganger i året i en egen familiegudstjeneste. Tilbudet for 6-åringene ligger for tiden nede, og vi ser fram til å få en trosopplærer som kan arbeide målrettet mot de yngste aldersgruppene.

Etterspørselen etter barnehagegudstjenester har gledelig nok økt, og vi har nå 5-7 barnehager som kommer til gudstjeneste hvert år. Alle tre grunnskoler har også holdt fast ved skolegudstjenesten før jul uten at vi har hatt noen stor diskusjon knyttet til det. Steinerskolen deltar ikke, men det virker som alle de tre andre grunnskolene er fornøyd med ordningen og skole-kirke-samarbeidet.

11-åringene inviteres til LysVåken-samling med overnatting i Ottestad kirke natt til første søndag i advent. Konfirmasjonstiden varer i 9 måneder fra og med konfirmasjonsleir i august til konfirmasjon i mai.

Alle konfirmantene har etter konfirmasjonen tilbud om deltagelse i et lederkurs som går over flere år. Ca. 20 ungdommer fra Ottestad benytter seg av dette og deltar som ledere under konfirmasjonsleiren på Mesnalia.

Ingen av prestene i Stange kommune har i de siste årene hatt kapasitet til å ta hovedansvar for hjelpelederkurset, og vi har lenge manglet en leder og koordinator i dette arbeidet. Vi har inntil videre lønnet en voksen ungdomsarbeider på timebasis, men vi håper at denne viktige funksjonen kan overtas av en lønnet trosopplærer når trosopplæringsmidlene kommer.

KIRKEN I LOKALSAMFUNNET

Ottestad er et sammensatt sogn som består av mange ulike befolkningsgrupper, men det må likevel sies å ha et klart folkekirkepreg. Sognet bærer ellers preg av å være en blanding mellom by og land, og det bor mange ressurssterke og høyt utdannede mennesker i sognet. Befolkningen har vært i stadig vekst fra 5600 innbyggere i 1993 til mer enn 7200 i dag (2013), og det er en stor utfordring for oss som kirke å gi et meningsfylt og interessant tilbud til så mange forskjellige mennesker.

Prestene har i stor grad kunnet støtte seg til en fast menighetskjerne av trofaste gudstjenestedeltagere, men det har samtidig vært viktig for alle prestene som har tjenestegjort her, å nå lenger ut i befolkningen.

Gjennom årene har det blitt etablert god kontakt mellom prestene og andre grupper i nærmiljøet; slik som Frivilligsentralen, Idrettslaget, Fotballgruppa, Røde Kors, Rotary, Bygdekvinnelaget, Pensjonistforeningen, Arbeiderlaget, Normisjon, Ungdom i Oppdrag, Skolekorpsset, Ottestad Brass, Korbevegelsen m.fl.

Denne brede folkekirkelige tilnærmingen til lokalsamfunnet er det etter min oppfatning viktig å videreføre. Jeg har også inntrykk av at et økt antall konserter og kulturarrangementer i kirka i de senere årene har bidratt til å gjøre Ottestad kirke til et naturlig møtested for mange mennesker som bor i sognet vårt.

For at vi som kirke fortsatt skal være en faktor å regne med i lokalsamfunnet, har det stor betydning at vi kan opprettholde den betjeningen som vi har nå (2 prester, 1 organist og 1 kirketjener) og bli tilført nye stillingsressurser i tråd med trosopplæringsreformen. En diakon ville også være ønskelig i et så stort sogn som vokser raskt.

MEDARBEIDERSKAP OG ORGANISERING

Siden jeg kom hit som prest i 1994, har det vært en forholdsvis stor menighetskjerne i Ottestad som hele tiden har vært innstilt på å gjøre en aktiv frivillig innsats. Denne menighetskjernen har holdt seg nokså konstant selv om noen har falt fra i årenes løp. Menighetsrådet har opprettet en rekke utvalg til å arbeide med konkrete arbeidsoppgaver i menigheten. Blant annet finnes det et Trosopplæringsutvalg, et musikkutvalg, et diakoniutvalg, et gudstjenesteutvalg.

Menighetsrådet har også etablert et eget husstyre for Ottestad menighetssenter og et styre for Stiftelsen Ottestad Aldersboliger.

Menighetsrådet har ellers konstituert seg med leder, nestleder, kasserer, sekretær, representant i Fellestrådet (til sammen 8 medlemmer + sogneprest).

Jeg har inntrykk av at vi har funnet en god tone i menighetsrådet, og at vi trives sammen.

Alle medlemmene i menighetsrådet har tatt på seg særskilte oppgaver, og hver enkelt gjør en omfattende innsats til beste for hele sognet.

Kommunikasjonen med kirkevergen og Fellestrådet har dessverre ikke vært så god, og det har forårsaket visse gnisninger i flere år. Irritasjonen har særlig handlet om dårlig oppfølging av personale og vedlikehold, manglende framdrift og informasjon i forbindelse med kirkegårdsutvidelsen og stridigheter knyttet til økonomi.

Ottestad den 5/11-13

Hogne Mjelgaard
Sogneprest

A: Rapport fra Romedal menighetsråd til bispevisitas november / desember 2013

En vurdering av status og målsetninger for menighetens arbeid. Det skal legges vekt på å tydeliggjøre satsningsområder og utfordringer.

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger
2. Omsorg og solidaritet
3. Barn og unge
4. Kirken i lokalsamfunnet
5. Medarbeiderskap og organisering
6. Oversikt over menighetens planer og utvalg
7. Annet (som ikke passer inn under de andre overskriftene)

Ansvarlig : Soknepresten i samråd med menighetsråd.

B: Rapport fra kirkelig fellesråd med følgende innhold:

- Kort beskrivelse av kommunen og den demografiske særdrag, og av kirkelig fellesråds ressurser (inkludert ansatte), virksomhet og utfordringer.
- Prioritert langtidspan for Kirkelig fellesråd (investeringer, vedlikehold, stillinger)
- Siste års regnskap og budsjett for inneværende år.

Ansvarlig: Kirkelig fellesråd

C: Orientering om saker som menighetsrådene/ fellesrådet ønsker at biskopen skal løfte fram overfor kommunen.

Ansvarlig: Kirkelig fellesråd

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger i Romedal menighet

Bygdefolket er svært interessert og engasjert i Romedal kirke, Romedal kapell, bårehuset og kirkegården i Romedal og Hekne kapell.

Både de tidligere og nåværende menighetsråd har mottatt ønsker og forslag til endringer i innhold og rammer for det som skjer i kirken, i takt med vår tid og i tråd med befolkningens behov. Forslagene kommer fra både de som har vært ganske faste kirkegjengere i betydningen faste gudstjenestedeltakere – og fra folk i bygda som godt kunne tenkt seg å gå i kirken en gang i blant, men som de siste årene, av ulike årsaker, har sluttet å komme til kirken.

Det er kommet mange forslag og ønsker om konserter, kulturarrangementer med både dans, musikk, drama, foredrag og temakvelder om samfunnsaktuelle temaer for alle aldersgrupper. Forslagene er omtalt i vedlegg 1 til «Lokal plan for kirkemusikk og kultur i Romedal kirke».

Når det gjelder gudstjenester og kirkelige handlinger, signaliserer de ønsker om kortfattet, konsentrert, inspirerende, fengende, tankevekkende og samfunnsaktuelt innhold med rammer som passer for bygdefolket slik at de får lyst til å komme til gudstjenester og kirkelige handlinger. Vedlagt er «Lokal plan for ny gudstjenesteordning i Romedal kirke»

Menighetsrådet har i sin langtidsplan 2011-2015 vedtatt å forsøke å imøtekomme bygdas ønsker om flere konserter, kulturarrangement og inspirerende foredrag og temakvelder. Vi ser en allsidig bruk av kirken til konserter, kulturarrangementer og foredrag/ tema-kvelder som et ledd i en strategi for å venne folk til å gå i kirken. Slik håper vi å senke det som de siste årene har utviklet seg til å bli en høy dørstokk, slik at folk forhåpentligvis etter hvert finner ut at kirken faktisk er et godt sted å være og at de senere kanskje kommer til gudstjeneste også.

Menighetsrådet har i sak 6/12 vedtatt å følge opp bl.a Stortingets innst.O.nr.46...: «Kyrkja skal vere ei røyst inn i si samtid, synleg og utfordrande...» og Romedal menighetsråd har, ut fra signaler mottatt fra bygdefolket, også sagt det slik i vedtak Sak 6/12: «Romedal menighetsråd ser det som viktig at en har fokus på det som uttrykkes og skjer i møtet mellom befolkningen generelt, menigheten, den enkelte person og kirken – slik at alle skal føle seg velkommen, føle at en blir mottatt med varme, trygghet, omsorg og respekt, så en får lyst til å komme tilbake til kirken og menighetens arrangementer. Det skal være en gjennomgående og tydelig uttrykt holdning at en er en like god kristen og et like fullverdig medlem av menigheten om en av ulike årsaker ikke kommer til gudstjeneste eller møter, kultur-, tema-kvelder eller konserter som menigheten arrangerer. Kirken skal være åpen for alle.»

Se Vedlegg 1: Langtidsplan Romedal menighetsråd, med årsplan 2012 og 2013

Se Vedlegg 2: Lokal plan for kirkemusikk og kultur i Romedal kirke

Se Vedlegg 3: Lokal plan for ny gudstjenesteordning i Romedal kirke

Se Vedlegg 4: Gudstjenesteliste for inneværende år 2013 (2014 er ikke klar ennå)

2. Omsorg og solidaritet

Romedal menighetsråd har valgt å synliggjøre også dette satsningsområdet i sin langtidsplan for menighetsrådets arbeid 2011-2015. Da vi tiltrådte fikk vi vite at det over tid var mottatt henvendelser om at enkelte hadde følt at de ikke var velkommen i kirken, noen følte seg mistenkeliggjort, andre følte at de ble oversett, ikke ble møtt med den høflighet, varme og respekt de forventet da de kom til gudstjenester. Det ble derfor vurdert som viktig å si noe om hvordan kirken forsøker å vise sin omsorg og solidaritet da vi fikk i oppgave å utforme en leder for menighetsbladet like etter at vi tiltrådte. I denne artikkelen forsøkte vi å signalisere at alle som ønsker å komme til kirken var og er velkommen. Lederen til Romedal og Vallset menighetsblad nr.1, 2012 er vedlagt. Menighetsrådets vektlegging av omsorg og solidaritet kommer også til uttrykk i vedtaket i sak 6/12 som er referert under punkt 1 angående gudstjenester og kirkelige handlinger i Romedal menighet.

I Stange er det et felles diakoniutvalg, og soknepresten i Romedal har i samarbeid med dette og fellesrådet, et tilbud om såkalt «glattkjøringskurs» / samlivskurs for ektepar. Romedal menighetsråd har et eget diakoni-utvalg som har en del innarbeidede rutiner. De hjelper f.eks til ved pilegrimsvandringen hvor konfirmantene deltar, de arrangerer eldretreff på bo- og servicesentre i bygda og de hjelper soknepresten med et eldretreff han har ønsket å ha i prestegården. Det er mange andre som også har arrangementer for eldre, bl.a Røde Kors, Lions m.fl. Det kan bli viktig å koordinere innsatsen noe bedre. Det kan også være en tanke å vurdere behovet hos andre grupper som kan ha behov for at det utvises omsorg og solidaritet, bl.a de som av ulike årsaker er ensomme eller er nye i bygda.

I Romedal og Vallset er det en privat organisert gruppe som har fokus på hjelpetrequende i Estland. Nåværende sokneprest har sterkt engasjement for arbeidet i Estlandsgruppen, men dette er da på hans private initiativ og er utenom det som er i planverket for menighetens arbeid. Den frivillige medarbeideren som er hovedansvarlig for arbeidet i kirkeklubben for barn i Romedal kirke, har ønsket å la barna kommunisere med barna i Estland pr.mail når de er i kirkeklubben. Soknepresten og de frivillige medarbeidere på konfirmantleiren for Stanges konfirmanter 2013 hadde også fokus på Estland. Det er imidlertid flere privatpersoner og organisasjoner som arbeider med støtte og hjelpesendinger til ulike land. Menighetsrådet har valgt å ikke engasjere seg i Estlands-arbeidet i og med at det allerede er en godt etablert privat gruppe som har dette som sitt satsningsområde. Menighetsrådet har begrenset kapasitet og har f.eks måttet utsette sitt ønskede engasjement i både «Grønn kirke» og «Kirkens SOS» da rådet ikke har tid, krefter eller nok frivillige medhjelpere. Men vi håper å kunne ta tak i disse to ønskede satsningsområdene etter hvert.

Konfirmantene deltar i de årlige fasteaksjonene.

Ved utvelgelse av offerformål forsøker også menighetsrådet å vise sin målsetting og ønske om å utvise omsorg og solidaritet.

Romedal menighetsråd forsøker ved sine tema- og kulturarrangementer å ha fokus også på temaer som har sammenheng med omsorg og solidaritet. Det har bl.a vært et arrangement i regi av damekoret Con Moto hvor temaet var «Takhøgde i kirken» og en temakveld hvor vi inviterte ansatte og brukere av Kirkens sosialtjeneste, Værested Arbeideren, til å orientere om deres arbeid. Av de ønsker som er kommet til menighetsrådet for nye temakvelder innenfor tema omsorg og solidaritet, er f.eks: «Forebygging av overgrep, seksuelle krenkelser – også i Den norske kirke», «Kristendom og de andre religioner og livssyn i Norge i dag – Forståelse-Respekt», «Lars Danbolt om religion og psykisk helse», «Åpenhet i kirken-er kirken for alle ? – Hvem snekrer dørstokkene?»

Menighetsrådet og dets utvalg, også diakoniutvalget, mangler frivillige medhjelpere til å gjøre alle oppgaver de ideelt sett kunne arbeidet med. I og med at det er mange andre frivillige organisasjoner og privat-personer som gjøre et svært godt arbeid innenfor mange felt, blir det også viktig å eventuelt samordne arbeidet som drives og at en fordele satsningsområder, så ikke alle har hovedfokus på f.eks eldreomsorg.

Vi viser til :

Vedlegg 1: Langtidsplan Romedal menighetsråd, med årsplan 2012 og 2013

Vedlegg 2: Lokal plan for kirkemusikk og kultur i Romedal kirke

Vedlegg 4: Gudstjenesteliste for inneværende år 2013 med offerformål (2014 ikke klar ennå)

Vedlegg 5: Leder i Romedal og Vallset menighetsblad nr.1, 2012

Vedlegg 6: Lokal plan for diakoni i Romedal menighetsråd

3. Barn og unge

Romedal menighetsråd har en lokal plan for barne- og ungdomsarbeid som, i likhet med de andre lokale planene, har sitt utgangspunkt i og er i tråd med de sentrale planforslagene fra kirkemøtene.

Arrangementer for barn og unge : Det er flere gudstjenester hvor barn er spesielt invitert og hvor de deltar i gudstjenesten med ulike innslag. Soknepresten inviterer også skolene til å samarbeide med ham om eventuelle skolegudstjenester hvis skolene skulle ønske å ha dette. Soknepresten er også positiv til et samarbeid med skolene når det gjelder besøk i forbindelse med f.eks temaet dødsfall. Det har i flere år vært en kirkeklubb for barn, men denne har de siste årene hatt stadig færre deltakere. En frivillig medhjelper, som også studerer teologi, har forsøkt å få med flere barn og frivillige medhjelpere, men dette har foreløpig ikke lyktes. Høsten 2013 er denne frivillige medhjelperen startet opp et tiltak som kalles «barnas gudstjeneste» hvor barn får tilbud om å bli med kirkeklubben inn i kapellet for å ha sin egen barnegudstjeneste under deler av den vanlige gudstjenesten (bl.a under sokneprestens preken).

Det er flere arrangementer rettet mot barn og unge, f.eks ski-og akedag kombinert med gudstjeneste. Våren 2013 var det også opplegg med konfirmantene ved feltstasjonen for fulgeobservasjon ved Starelva og på Bjørby på Ilseng. Andre eksempler på arbeid med barn og unge er bl.a «Lys våken» med overnatting i kirken. Det er også 6-årsarrangement og «Tårnagerter» og utdeling av 4-årsbok etter at 4-åringene i bygda har hatt tilbud om å møtes noen ettermiddager i kirken og kapellet.

I samarbeid med Vallset arrangeres det:

«Babysang» for barn 0-1 år og foreldre i Romedal og Vallset, på menighetshuset i Vallset og

«Barnesang- og bevegelse» for barn 1-3 år og foreldre i Romedal og Vallset i Romedal kapell.

Dette har kommet i orden ved at en musikkpedagog som er selvstendig næringsdrivende har tatt på seg oppgaven mot betaling. I og med at hun er selvstendig næringsdrivende så betaler Romedal og Vallset menighetsråd henne på korrekt måte det hun skal ha, og så betaler deltakerne inn en fast sum til menighetsrådenes konto, babysang til Vallset menighetsråd og Barnesang- og bevegelse til Romedal menighetsråd. Når det gjelder «Barnesang- og bevegelse» handler det om fire kvelder i høsthalvåret og fire kvelder i vårhalvåret.

Vi har sett det som så viktig å få i gang babysang for barna 0-1 år og barnesang- og bevegelse for barn 1-3/4 år, at vi så lenge det er mulig vil forsøke å lønne musikkpedagogen for disse tjenestene. Ved å ha babysang og Barnesang- og bevegelse så møtes også foreldrene i faste grupper, og vi får minnet de unge foreldrene på at det kan være hyggelig å møtes i kirken og til kirkens arrangementer – og kanskje- etter hvert – vil de komme til andre arrangementer i kirken også.

Vi innser at når vi får overskudd og krefter – så må vi forsøke å legge en videre strategi for å kunne favne eldre tenåringer, unge voksne og folk under 60. Vi har bare ikke hatt kapasitet til å ta tak i det ennå....

Politiattester : Romedal menighetsråd har vedtatt – og innhentet – politiattester fra alle frivillige medarbeidere innen barne- og ungdomsarbeid. Vi forutsetter at kirkelig arbeidsgiver

også innhenter politiattester fra de ansatte, som sokneprestene, kirkemusikerne, kirketjenerne og eventuelle andre ansatte.

Dåpsopplæring og Konfirmantopplæring: Tjenesteordningen for sokneprester i lovsamling for Den norske kirke §2 sier : «Presten skal forvalte Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved å : a) Holde forordnede gudstjenester og forrette kirkelige handlinger b) Utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring c) Utøve sjelesorg og veiledning, gå med dødsbud, reise i soknebud og også ellers besøke syke d) Utføre forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid....»

Det er mottatt enkelte ønsker fra foreldre og konfirmanter om sokneprestene i Stange kunne utarbeide et noenlunde likt opplegg og samarbeide mer om opplæringen. Vallset og Romedal samarbeider med pinsemenigheten i Vallset og Romedal om en ungdomskafé tre ganger pr. semester. Soknepresten i Vallset, Ralph Knutzen, har voksenansvaret for et felles konfirmant- og ungdomskor med band i Romedal og Vallset. Dette koret, Rosett, ble startet opp for mange år siden av et ungt prestepar i Vallset sammen med et ungt ektepar i Romedal.

Menighetsrådene i Vallset og Romedal samarbeider om å hjelpe til med f.eks konfirmantkapper og praktisk hjelp og mat under bl.a pilegrimsvandringen sokneprestene arrangerer for konfirmantene og andre. Sokneprestene i Stange har i noen år arrangert en felles leir for konfirmantene. Konfirmantleiren ble startet opp av bl.a. en tidligere sokneprest i Romedal, og har vært et svært positivt og populært tiltak. Prestene har gitt uttrykk for at de føler arbeidet med konfirmantleiren er krevende og at de ikke selv rekker å gjøre det de skal i forbindelse med leiren, så de får svært mye hjelp av bl.a. tidligere konfirmanter som er med som frivillige medhjelpere. Men hvis det er slik at prestene føler de ikke har kapasitet til å videreføre leiren, bør de signalisere dette overfor sin arbeidsgiver. Hvis arbeidsgiver vurderer konfirmantleiren å være et viktig tiltak for å kunne gjennomføre en god og riktig konfirmantopplæring, så bør arbeidsgiver prioritere ressurstildeling for soknepreststillinger og sokneprestenes konfirmantundervisning, slik at konfirmantleiren, om ønskelig, kan videreføres.

Utfordringer i arbeidet med barn og unge:

Det er behov for medarbeidere som er tydelige, har struktur og er dyktige til å ta hånd om barn og unge, samtidig som medarbeiderne skal være inspirerende, glad i barn og unge, faglig og pedagogisk dyktige og stabile medarbeidere. Som de andre soknene i Stange, kan vi ønske oss så god økonomi i kirken, at det ville vært mulig å ansette dyktige og mange nok fagpersoner til å ta hånd om barne- og ungdomsarbeidet som foregår i kirkens regi.

Romedal har sagt fra til fellesrådet at de ønsker at det skal utredes behov for medarbeidere i de enkelte sokn, at fellesrådet deretter vurderer soknenes behov og utreder eventuelle samlede stillingsstørrelser, for så å sette ønske om barne- og ungdomsarbeidere (hvorav minst en bør være dyktig i forhold til å arbeide med barn og unges interesse for musikk, dans, drama) opp på fellesrådets forslag til budsjett når det gjelder tildeling av midler fra Stange kommune, med bl.a argumentasjon om forebyggende barne- og ungdomsarbeid, og at utlysning ikke kan skje før en får tildelt midler til stilling/stillinger. Romedal menighetsråd ser det som viktig at stillingen/e som barne- og ungdoms-medarbeider/e lyses ut på korrekt måte, slik at alle som er kvalifisert og ønsker slike stillinger, kan få mulighet til å søke.

Romedal insisterer på at det skal forlanges politiattest av alle som har kontakt med barn og unge i regi av kirken, både ansatte og frivillige medhjelpere.

Vi viser til:

Vedlegg 1: Langtidsplan Romedal menighetsråd, med årsplan 2012 og 2013

Vedlegg 2: Lokal plan for kirkemusikk og kultur i Romedal kirke

Vedlegg 3: Lokal plan for ny gudstjenesteordning i Romedal kirke

Vedlegg 4: Gudstjenesteliste for inneværende år 2013 med offerformål (2014 ikke klar ennå)

Vedlegg 7: Lokal plan for barn- og unge

Vedlegg 8: Kirkeklubb fra høsten 2013

4. Kirken i lokalsamfunnet

Romedal er ei bygd i et landbruksområde der det er spredt bebyggelse. Det er noen naturlige sentre i bygda og til Romedal sokn tilhører Romedal sentrum, Åsvang og Hekne sentrum og Ilseng sentrum. Her er det da litt tettere bebyggelse og noen boligfelt, barneskoler og barnehager. Folk i Romedal har et egentlig nært forhold til Romedal kirke og kapell og Hekne kapell. De er opptatt av at kirken, kapellene, kirkegårdsanlegg, bårehus, kirkegårdsmur – kirkeanlegget – skal holdes forsvarlig vedlike og at det er pent stelt og holdes rent og ryddig. Folk er flinke til å holde gravene i orden og mange er der fast en gang i uken og stiller gravene.

Kirkelig årsstatistikk for 2013 er av naturlige årsaker ikke klar pr.01.10.13, men soknepresten har innrapportert følgende tall for 2012 for Romedal sokn (referert i årsmøtet februar 2013)

	2012	2011
Innmeldt	1	1
Utmeldt	1	4
Døpte	19	28
Konfirmanter	39	35
Ekteskapsinngåelse	7	6
Gravferd	51	32

I 2012 ble det ifølge kirkelig årsstatistikk for Romedal sokn, avholdt 41 gudstjenester med 3.252 deltakere, hvorav 6 gudstjenester utenom søndag og helligdager. 39 gudstjenester var i kirken og 2 gudstjenester på et annet sted enn i kirken.

Type gudstjeneste	Antall gudstjenester	Totalt antall nattverd	Totalt antall deltakere
Gudstjeneste med nattverd	22	372	
Familie-/ barnegudstjenester	5		671
Gudstjeneste for ungdom	1		106
Gudstjeneste for barnehagebarn	1		54
Gudstjeneste for skoleelever	4		424
Konfirmasjons-gudstjenester	3		676
Julaftens- gudstjeneste	1		210
Påskedagsgudstjenester	2		76
Allehelgensgudstjenester	1		130
Gudstjeneste med skriftemål	0		
Økumenisk gudstjeneste	0		

5. Medarbeiderskap og organisering

Ansatte:

Sokneprest : 100% stilling. Soknepresten har signalisert at arbeidspresset er betydelig.

Kirkemusiker : 50 % Vallset sokn og 50% Romedal sokn. Vi trenger en 100% kirkemusiker, slik at alle oppgaver en kirkemusiker har, jmf. Plan for kirkemusikk (Kirkemøtet 2008) og Lokal plan for kirkemusikk og kultur i Romedal kirke (i samsvar med kirkemøtets plan) og Lovsamling for Den norske kirke, 3.3, kan bli ivarettatt på en god måte. Det er ikke mulig å rekke alle disse oppgavene i 50% stilling.

Kirketjener i Romedal: 100% stilling, i tillegg kommer en liten timeressurs til Hekne kapell. Kirketjenerne blir av kirkeverge forventet å reise rundt i de ulike sokn ut fra hvor kirkevergen vurderer det er behov. Romedal kirke, kapell, bårhus og kirkegårdsanlegg har et skrikende behov for vedlikehold, renhold og fornying. Kirketjeners stillingsinstruks er tydelig, men Romedal har i svært mange år hatt varierende kirketjenersituasjon, bl.a. pga. permisjoner. Det er altfor mye å ta igjen av manglende utført arbeid, til at en person kan klare dette alene. Det trengs at det settes inn samlede krefter fra ansatte i kommunens tekniske etat, eventuelt at kommunen leier inn fagfolk i tillegg til alle soknenes kirketjenere for å få Romedal kirke, kapell, bårhus, kirkegårdsanlegg og Hekne kapell i god stand igjen etter svært mange års manglende vedlikehold, renhold og fornying.

Folkevalgte til menighetsrådet 01.11.2011-01.11.2015:

8 personer, i tillegg til 5 varapersoner - ble ved menighetsrådsvalget, avholdt samtidig med kommune- og fylkestingsvalget i 2011, valgt inn i Romedal menighetsråd for perioden 01.11.2011-01.11.2015. 1.varamedlem skal delta som fast medlem i alle møter. Soknepresten er også medlem i menighetsrådet. En person har permisjon, slik at 1.vara er i stedet for den permitterte. 2.vara sitter derfor som 1.vara i menighetsrådet. I forrige menighetsråd, som satt i to år, hadde alle medlemmer og varamedlemmer, unntatt en person, frasagt seg gjenvalg. Det betyr at alle i menighetsrådet er nye, unntatt en person i tillegg til soknepresten. Menighetsrådets arbeidsutvalg består av leder, nestleder og sekretær. Eventuelle andre ressurspersoner innkalles ved behov. Menighetsrådet har en representant i Stange kirkelige felleråd, representant til Tidsbroen og til felles diakonalt utvalg i Stange.

Romedal Menighetsråd har følgende utvalg:

Arbeidsutvalg, Gudstjeneste og kulturutvalg, Diakoniutvalg, Utvalg for barn og unge.

Menighetsrådet har møte en tirsdag i måneden, arbeidsutvalget en mandag i måneden.

Vi viser til de vedlagte planer for menighetsrådets og de ulike utvalgs arbeid.

Behov for flere ansatte i Romedal sokn:

Det trengs flere ansatte for at oppgavene kirken har, skal bli utført på en god nok måte. Dette gjelder både sokneprestens, kirkemusikerens, kirketjenerens oppgaver – og – det er behov for minst en lønnet medarbeider i forhold til arbeidet med barn, unge, diakoni – i tillegg til en lønnet administrativ leder for alle de oppgaver som det ser ut til at menighetsrådet er tenkt å skulle gjøre.

Generelle utfordringer:

Høyt arbeidspress:

Kirkens organisering og menighetsrådets og de frivillige medarbeidernes store ansvarsområde virker å være helt ute av takt med dagens virkelighet hvor folk er i fulle jobber og alt som vedrører menighetsrådet må foregå på det som normalt skulle vært din fritid eller ferie. Arbeidspresset på menighetsrådet og de frivillige medarbeiderne er altfor høyt.

De kirkelig ansatte signaliserer også et betydelig høyt arbeidspress.

Manglende vedlikehold, renhold og oppdatering av kirke, kapell, bårhus, kirkegårdsanlegg:

Som de tidligere menighetsråd, har også nåværende menighetsråd måttet bruke mye krefter på å si fra og stadig minne om ekstremt stort behov for vedlikehold, renhold og nyanskaffelser for at det skal være forsvarlig å kunne bruke og arbeide i de allerede eksisterende bygningene, og for at kirkegården skal være godt nok stelt og vedlikeholdt. Dette skal egentlig være utenfor menighetsrådets ansvarsområde, men de blir bedt av lokalbefolkningen om å hjelpe til med å si fra til de ansatte og kommunen om forholdene. Folk har problemer med å forstå at når kommunestyret bevilger spesifikke midler til vedlikehold av Romedal kirke som en egen post over kommunebudsjettet, så skjer det likevel ingenting, og midlene blir overført fra det ene årets budsjett til neste års budsjett, og neste og neste, og de spør hvorfor det ikke skjer noe når politikerne har bevilget pengene for mange år siden. Ordfører, rådmann, leder i Stange kirkelig fellesråd som er leder i Stange menighetsråd og også sitter i Stange kommunestyre, kirkeverge og prost er orientert om de mangeårige problemene rundt vedlikehold m.m.

Valgordning:

Det bør sterkt vurderes at de som velges inn i menighetsråd bør få slippe å sitte i mer enn 2 år om gangen, og at en sørger for en rullering slik at halvparten av medlemmene som er inne i rådet overlapper til neste menighetsråd. I forrige menighetsråd, som bare satt i 2 år, så ønsket alle, unntatt en, å slippe ut etter bare 2 år. Dette medførte at det nye menighetsrådet består av personer som var helt ukjent med arbeidet, unntatt kasserer og soknepresten.

Ansvars- og arbeidsfordeling:

Vi har hatt og har fortsatt mye og sterk frustrasjon over manglende renhold, vedlikehold og oppdatering av Romedal kirke, kapell, bårhus og kirkegårdsanlegg. Dette skal ligge under kommunens, kirkevergens og fellesrådets ansvar.

Det er viktig at arbeidsgiverne, også for sokneprester, kirkemusikere, kirketjenere og kirkeverge, utarbeider tydelige og realistiske instruksjoner for sine ansatte og tydelig tilkjenner hva som kreves av arbeidsinnsats i fulle stillinger for å drifte en kirke, både organisatorisk, administrativt, innholdsmessig og hva angår økonomiske realiteter.

Det er viktig at arbeidsgiverne for de kirkelig ansatte, også for sokneprestene, har jevnlig, årlige, forberedte medarbeidersamtaler og veiledning av sine ansatte – og at det skapes en kultur for at de ansatte kan våge å si hva de trenger hjelp til og at f.eks oppgavene er såpass mange at de trenger flere tilsatte i sine sokn for å kunne utføre de oppgaver de etter stillingsinstruksjonen skal utføre.

Hvis det ikke kan gis midler til flere tilsatte, så er det arbeidsgivers ubehagelige ansvar å bestemme hvilke arbeidsoppgaver som skal tas vekk, hvilke oppgaver som kirken bestemmer at det ikke er kapasitet til å gjennomføre. – og ikke slik det kan føles skjer nå, at det de kirkelig ansatte ikke rekker av sine oppgaver innenfor sin arbeidstid, i stedet skal utføres av frivillige medhjelpere og menighetsrådets medlemmer.

Menighetsrådet må få aksept for at de er et folkevalgt råd og kun et råd med de oppgaver som er beskrevet i lovsamling for Den norske kirke 1.3, §9, menighetsrådet er ikke ansatt. Menighetsrådet er også menighetens representanter inn i kirken, lytter til de ønsker og råd befolkningen kommer med og forsøker å formidle disse ønskene og rådene på en forståelig måte til kirkens ansatte. Kirken er til for folket, ikke omvendt.

Medlemmene i menighetsrådet har sine fulle, vanlige sivile stillinger. Å være i menighetsråd skal ikke være en full, ulønnet stilling som du er valgt til og pålagt å ha utenpå din sivile stilling. Kirken er ikke tjent med å ha det slik. Vi må ikke stille oss i en situasjon der kirken bare blir for de som har et så stort religiøst engasjement at de ofrer sin sivile jobb, sin helse og sin familie for å utføre alle oppgavene som det forventes skal løses.

Opgavene for både de kirkelig ansatte, de frivillige medhjelperne og menighetsrådene må være i samsvar med tilgangen på ressurser, både administrative, organisatoriske, menneskelige og økonomiske. Dette kan bli stadig mer viktig for å bevare det generelle engasjementet for kirken ute i befolkningen.

Stortinget forutsatte at etter 2013 skulle vi ha en fortsatt folkekirke. Hvis vi ikke klarer å beholde en folkekirke, en kirke for folket, så har vi bommet på målet.

6. Oversikt over menighetens planer og utvalg

Utvalgene er referert til i punkt 5 – Medarbeiderskap og organisering.

Vedlagt er følgende planer :

Vedlegg 1: Langtidsplan Romedal menighetsråd, med årsplan 2012 og 2013.

Vedlegg 2: Lokal plan for kirkemusikk og kultur i Romedal kirke

Vedlegg 3: Lokal plan for ny gudstjenesteordning i Romedal kirke (med tre vedlegg)

Vedlegg 4: Gudstjenesteliste for inneværende år, 2013 (2014 er ikke klar ennå)

Vedlegg 5: Lederartikkel i Romedal og Vallset menighetsblad nr.1, 2012

Vedlegg 6: Lokal plan for diakoni i Romedal menighetsråd

Vedlegg 7: Lokal plan for barn og unge i Romedal menighetsråd

Vedlegg 8. Kirkeklubb fra høsten 2013

Rapport til biskopen, før visitas i Stange, 26.11.-01.12.2013

Stange menighet: Status og målsetninger for menighetens arbeid

1. Gudstjenester og kirkelige handlinger

Gudstjenestelivet i Stange menighet er preget av stor stabilitet. I forbindelse med min deltagelse i etterutdanningskurset *Menighetsutvikling i folkekirken (2010-11)* foretok jeg et dypdykk i arkivet på prestekontoret. Jeg fant årsstatistikker tilbake til 1970-tallet og fremover, og nettopp inntrykket av stabilitet er overveldende. Gjennomsnittstallet for forordnede gudstjenester i årene 1977-81 var 55. I 1992 var tallet 48; i 2002 var tallet 45; og i 2012 var det 48. Samlet deltagerantall i 1992 var 3765; i 2002 var det 4657; i 2012 var det 3876. Det vanlige tallet over flere tiår er opp mot fire tusen, akkurat der vi befinner oss nå. Det fastsatte tallet for forordnede gudstjenester har variert en del. Tallet ble justert noe ned senest i 2011. Det ble da satt til 45. Som prest kunne jeg alltid ønske at enda flere utgjorde den faste, trofaste gruppen av gudstjenestedeltagere. På den annen side opplever jeg også Stange kirke som et sted hvor det er en levende menighet.

Positivt de siste årene er erfaringen med involvering i planlegging og gjennomføring av gudstjenesten. Folk har vært lette å spørre, lette å be. Konfirmanter, dåpsforeldre, faddere, menighetsrådsmedlemmer o.a. har i høyeste grad vært aktører i gudstjenesten. Etter mitt syn er dette et positivt utslag av gudstjenestereformen.

Når det gjelder kirkelige handlinger, er det egentlig bare på ett punkt det er snakk om vesentlige forandringer fra 1970-tallet og frem til nå, nemlig når det gjelder vielser. Men dette er en utvikling som er felles for hele landet, og har lite med forholdene i Stange å gjøre. I 2012 var tallene for dåp, konfirmasjon, vielse og begravelse hhv. 19, 25, 8 og 45. Disse tallene er svært stabile over de siste 10 år.

2. Omsorg og solidaritet

Stange menighet har et diakoniutvalg med ganske omfattende aktivitet. Utvalgets medlemmer besøker alle i menigheten som fyller runde år (dvs. 80, 85, 90 og 95+) og overrekker blomster; de deltar med bevertning under konfirmantenes fasteaksjon; de deltar under konfirmantenes pilegrimsmarsj hver vår; de deltar med tilrettelegging og kveldsmat på «glattkjøringskurs» for nygifte brudepar, som Stange menighet arrangerer sammen med de andre Stange-menighetene; de holder orden på konfirmantkappene fra år til år; de deltar ved 50-års konfirmantjubileum hver høst m.v.

Stange menighet inngår også i et økumenisk samarbeid med Stange frikirke og Hedmark misjonscenter om å avholde Internasjonal Kafé på Stange menighetscenter Vollbo ca. én

lørdag hver måned. Her opplever vi forholdsvis stor tilstrømning av innvandrere, som har gitt vår menighet en viss kontakt i disse miljøene på Stange.

3. Barn og unge

Stange menighet har foreløpig i bare svært liten grad fått del i strømmen av trosopplæringsmidler. Vi venter med lengsel og smerte på disse. Det vi har fått, går til trosopplæringsprogrammet Tidsbroen med spillet om «Jorinda», som handler om Stange kirkes historie. På frivillig basis har vi søndagsskole, som er det siste tilskuddet i barnearbeidet. Videre har vi barne- og ungdomsklubben SMUK (Stange menighets ungdomsklubb), for barn/unge i alderen 9-11 år. SMUK-kvelder holdes ca. én gang pr. måned, og samler 40-70 barn til overveiende spill og sosialt samvær. Men vi bruker SMUK som rekrutteringssted for Lys Våken, som Stange menighet har gjennomført hvert år siden oppstarten. Vi gjennomfører også Tårnagentene, med rimelig god oppslutning.

På ungdomstrinnet er vi svært glade for samarbeidet menighetene imellom om konfirmantarbeidet. Dette gjelder felles konfirmantleir, felles samvær for ikke leir-konfirmanter og felles pilegrimsvandring. For unge som har stått til konfirmasjon har vi hjelpeleder- og ungdomslederkurs. Disse er av uvurderlig betydning med tanke på gjennomføringen av konfirmantarbeidet, og vi håper på hjelp fra kommende trosopplæringsmidler til å videreføre og utvide dette arbeidet.

I Stange menighet har det gjennom flere år også vært et svært godt økumenisk samarbeid i forbindelse med konfirmantene. Ungdommer med tilhørighet i Frikirken og på Grimerud har deltatt både i konfirmanttimene og på leirene på Mesnalia, og vi har opplevet dette samarbeidet som svært godt.

4. Kirken i lokalsamfunnet

Vi opplever at kirken og vår menighet er nokså godt integrert i det øvrige samfunnet her i Stange. Gjennom menighetsråd og fellesråd har vi de normale kontaktene til kommune og administrasjon. Særlig gjennom prestetjenesten har vi gode kontakter til sykehjem og omsorgstjenesten. På samme vis har vi gode kontakter til skolene, med en svært positiv opplevelse av skolegudstjenestene før jul for hhv. barne- og ungdomsskole. Vi har samarbeidet med Stange bibliotek og med Stange Historielag, som begge er betydelige kulturinstitusjoner i Stange-samfunnet. Vi har et løpende samarbeid med Stange Bygdekvinnelag og med diverse sang- og musikkrefter. Med tanke på publisitet, vil vi særlig peke på Stangeavisas betydning. Videre vil vi heller ikke unnlate å nevne vårt eget presseorgan, Menighetsblad for Stange og Tangen, samt Stange menighets internettside.

5. Medarbeiderskap og organisering

Rammene for menighetens organiserte virksomhet kan sies å være de to enhetene stab og menighetsråd. Fra tiden med prestegjeldet som organisatorisk enhet har vi bevart et særskilt stabsfellesskap mellom Stange og Tangen. Bl.a. har prestene i de to menighetene felles tjenesteuker og gudstjenester i hverandres kirker. Kirketjenere og organister følger til dels samme praksis. Samarbeidet mellom alle stabsmedlemmene i Stange og Tangen oppleves som konstruktivt og godt. Et stort savn er imidlertid mangel på ressurser til trosopplæring. Her gjør allikevel menigheten, med menighetsrådet i spissen, en svært betydningsfull innsats. Sammen gjør vi alt vi kan for å følge opp kirkens ønsker og intensjoner på dette området, men vi ser at kreftene er begrenset. Kirkens generelle organisering, som er et av de store spørsmålene det arbeides med på sentralt hold for tiden, er en for stor sak til å bli omtalt i denne sammenheng. Men innenfor de nå gitte rammer oppleves situasjonen i Stange menighet både m.h.t. medarbeiderskap og organisering som god.

Frede Mandt Fjågesund

Rapport for Tangen Sogn.

1: Gudstjenester og kirkelige handlinger.

I Tangen sogn er det for året 2013 gjennomført/planlagt 46 gudstjenester, hvorav 8 i Strandlykkja kirke og 37 i Tangen kirke og en friluftsgudstjeneste på Lahlumsvangen setermuseum.. I tillegg er det satt opp to gudstjenester i samarbeid med Stange sogn og 4 i samarbeid med Domprostiet. Tre av gudstjenestene er i samarbeid med Tangen Menighetsbarnehage, og Det er to gudstjenester med skolene, i tillegg til at Tangen skole deltar med oppgaver på lysmessen 1. søndag i advent.

Dette når likevel ikke opp mot forordningen på 62 gudstjenester i året. Dette er et resultat av fridagsordningen og forordningen burde justeres i forhold til den.

Det er ikke kapasitet i Tangen sogn til flere gudstjenester slik kirketjener/ prest/ organist bemanningen er nå !

Når det er sagt er det et godt fremmøte på de forskjellige gudstjenester, og organisten har organisert en forsangergruppe, som løfter sangen og gjør at det er godt å være menighet her. Lokale musikkrefter er villige til å stille opp på de forskjellige gudstjenestene...

Det er gjennomført ny gudstjenesteordning, som nå begynner å bli godt innarbeidet. og den brukes ved alle forskjellige anledninger som markeres gjennom året.

Når det gjelder Kirkelige handlinger har det fra Allehelgen 2012 - Allehelgen 2013 vært 22 gravferder/bisettelser fra Tangen kirke, ingen fra Strandlykkja kirke. Det er stor oppslutning om gravferder og folk viser respekt og verdighet for handlingen...

Det har vært kun tre vielser i Tangen sogn, men det er allerede meldt fem til neste år...

2: Omsorg og solidaritet.

Det er i 2012 opprettet et diakonalt utvalg i Tangen sogn. Dette har som formål å arrangere lokale hyggekvelder for eldre, samt å delta i arbeidet for det felles diakonale arbeidet i Stange kommune til inntekt for barnehjem i Estland.

Det er også en egen Nærmiljøstasjon på Menighetshuset som også har tiltak for eldre, alt fra organisering av hjelp til hus/ hage/ handling, til vaffelkafé annenhver uke. Det diakonale arbeidet retter seg kun mot de eldre..

3: Barn og unge

Det er ingen tradisjonelle tiltak mot barn i Tangen (søndagsskole, barneklubb, kor eller liknende), men et godt samarbeid mellom kirke og skole. Begge skolene (Tangen og Espa) har en avtale, der presten møter hver klasse i løpet av skoleåret. Dette fungerer godt, men er litt lite, men dette er også et resultat av få resurser på Tangen.

Det er nå laget en dåpsopplæringsplan for Tangen, knyttet opp mot kirkemusikkplanen, og det arbeides for at disse kan ses i sammenheng og forhåpentligvis kulminere med en stilling, nå når organisten har sagt opp. Hennes stilling har kun vært 20%, dvs to-tre gudstjenester i måneden. Vi håper å få dåpsopplæringsmidler som kan kombineres med menighetsmusiker... Vi håper å få i gang et barnekor, men har i dag ingen til å lede dette arbeidet...

Det er også kommet i gang et ungdomstreff (5.-8. skoletrinn) i regi av foreldre, og de har tilholdssted i Menighetshuset, men driver seg selv...

Menigheten har egen barnehage som følger den kristne formålsparagraf. Vi har fast tre gudstjenester i året, Høstakkefest i oktober, jul og påske.

Konfirmantarbeidet er godt, og i år har vi 11 konfirmanter som tilsvarer ca 70% av årskullet.

4: Kirken i lokalsamfunnet

Tangen kirke ligger midt i sentrum, i gangavstand fra skole og barnehage. Menighetsrådet er en viktig samfunnsaktør, med barnehage, skolekontakt, tomteier og har således en stemme i det som skjer på Tangen.

For tiden har samfunnet vært opptatt av strukturer og utvikling i forbindelse med utbygging av vei og jernbane, og den store næringsparken som er under utbygging på Skavabakken. Det har vært naturlig for menigheten å delta i det arbeidet som er i denne sammenheng, så som deltagelse på Plansmie, og også representert i pressgruppen tangenihedmark.com.

5: Medarbeiderskap og organisering.

- **Tangen sokn.**

Det er på Tangen/Strandlykkja ansatt en organist i 20% stilling, kirketjener i 100% og prest i 100%. Av disse gjør både kirketjener og prest tjenester også andre steder i fellesrådsområdet. I tillegg er det flere av Fellesrådets organister som deltar ved gravferder. Det gjør at muligheter for aktiviteter er begrenset. Men det er likevel en ressurs å ha særlig kirketjener, og organist knyttet til soknet. Kirketjeneren er stedets kjentmann, og dermed også en av de viktigste diakonale ressursene vi har i møte med sørgende, ved siden av prestens tjenester.

- **Samarbeidet med øvrige sokn i Stange.**

Det er et godt innarbeidet samarbeid mellom Tangen og Stange sokn når det gjelder gravferdsuker, menighetsblad, noen gudstjenester og noe konfirmantundervisning.

Med de øvrige sokn er det felles ungdomslederkurs og konfirmantleir om sommeren og felles leirdag for alle konfirmanter som ikke var på sommerleiren. Det er også et feller ungdomslederarbeid, som gjelder for alle sokn. I år har vi en ungdom med i dette arbeidet, året før var det to, men før det var det mange år med ingen fra Tangen...

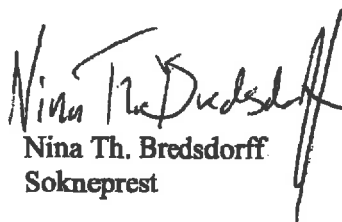
6: utfordringer

2015 er det 100årsjubileum for Strandlykkja kirke. I den forbindelse trenges det sårt til oppussing av kirken. Det finnes det ikke mange midler til i Fellesrådets budsjett, men det er søkt om ekstrabevilgning fra kommunen, noe man ikke har fått svar på ennå !

Organist har sagt opp, og det arbeides med å få til en kombinert stilling som menighetsmusiker og menighetspedagog...

For Tangen sokn
5. november 2013

Reidar Østli
Leder Tangen Menighetsråd

Nina Th. Bredsdorff
Sokneprest

Rapport fra Vallset menighet til bisevitasen 2013

Målsettinger for arbeidet

Vi vil at kirka vår skal stå for *åpenhet*; alle som bor her skal føle seg velkomne. Vårt mål er at medlemmene skal oppleve seg som en del av menigheten vår, hvor vi deler kristen tro og praksis. Vi ønsker at kirka skal være et sted å søke til, både i glede og sorg. Vi ser på markering av spesielle dager i året og i livet som en ressurs, både for bygda, for menighetens fellesskap og for trosopplæringen. På den måten ønsker vi å bygge religiøs identitet og kulturell tilhørighet. Vallset menighet er preget av *folkekirketradisjonen*, og samarbeider med mange støttespillere i bygda. Gjennom trosopplæringen skal barn og unge møte det kristne budskapet, og slik skal de inspireres til undring og utvikling, både gjennom kunnskap, opplevelse og praktisk deltakelse. De skal få livsmot og mulighet til livsmestring gjennom en raus og tydelig kirke. Dette skal skje i et trygt og *inkluderende* fellesskap.

Kirkelige ansatte:

Prest: Ralph Knutsen
Kirketjener: Steinar Aaseth
Organist: Jon Konrad Strøm

Andre kirkelige medarbeidere:

Dirigent/leder for barnekoret: Eva Cristiane Schickler.
Leder for babysanggrupper og minikor: Kristine Lundsbakken.

Kirkelige handlinger

Det nedenstående avsnittet er hentet fra årsrapporten vår for 2012. Tallene i parentes er fra 2011, og det viser at det er ikke store endringer fra år til år. Det betyr at dette er et godt grunnlag for å si noe om de kirkelige handlingene i Vallset også i 2013.

I 2012 har 20 (24) barn blitt døpt i Vallset kirke, 20 (25) ungdommer har blitt konfirmert, 4 (10) par har viet seg og det har blitt holdt 39 (27) gravferder/ bisettelser. På 40 (43) søndager eller helligdager har kirkeklokkene ringt og kalt menigheten til gudstjenestelige samlinger, og i tillegg har kirka blitt åpnet og det har blitt holdt morgenbønn torsdager, 34 (38) ganger gjennom året. 36 (36) ganger har vi invitert til nattverd når det er blitt holdt gudstjenester (10 ganger i forbindelse med morgenbønn). Vi har hatt 9 (7) gudstjenestelige handlinger på andre steder enn i Vallset kirke. 7 (4) konserter/ musikkandakter er også blitt holdt i Vallset kirke i løpet av 2012. Når vi ser på disse tallene samlet, har ca. 4000 (3550) deltatt på gudstjenester av ulike slag og konserter som vår menighet har invitert til. I tillegg til dette kommer alle som har vært med i vigslor og begravelser/bisettelser.

I Vallset kirke har vi hatt 3 (4) samlinger for barnehage og skole. Hva angår gudstjenester ellers, har vi fulgt tradisjonene fra de siste årenes gudstjenesteopplegg, med f. eks. vårmesse, dansemesse 2 ganger, høsttakkefest, allehelgensmesse, familiemesse med karneval, gudstjeneste i Kvennstugua osv. Nytt av året var gudstjenesten på Pruterud i samarbeid med Romedal menighet og skogsmesse på Opsangen med 12-åringer. På Skåråsberget har vi også feiret gudstjeneste to ganger og hatt en samling pinseaften når pinsen ringes inn. Vi har holdt 10 (10) gudstjenester med spesielt fokus på barn. Mange av disse er knyttet til menighetens trosopplæringsplan opp mot ulike årskull.

Utvalg

Menighetsrådet organiserer arbeidet i tre underutvalg:

- Barne- og ungdomsutvalget
- Diakoniutvalget
- Gudstjeneste- og kulturutvalget

I utvalgene sitter representanter fra menighetsrådet, men også øvrige frivillige fra menigheten.

Utvalgene leverer sine årsrapporter til menighetens årsmøte i mars hvert år.

- ***Barne- og ungdomsutvalget:***

I samarbeid med prest og menighetsråd har utvalget gjennom flere år utviklet en plan for trosopplæringsarbeid i menigheten. Vedlagt følger planen for 2013. Utvalget bistår i gjennomføring av planen.

Øvrig barne- og ungdomsarbeid:

Det har pågått et samarbeid med Vallset barnehage gjennom flere år. Vi har feiret julegudstjeneste og hatt en Påskevandring. Med Åsbygda skole har vi feiret skolegudstjeneste i forbindelse med internasjonal uke og til jul. Det ble i 2012 holdt julegudstjeneste for Vallset skole nest siste skoledag før jul og 2. kl. ved skolen var med på Påskevandring sammen med barnehagen.

Menighetens barnekor *Perlesnora* har eget foreldredrevet styre, eget årsmøte og eget regnskap.

Gospelkoret *Rosett* er et samarbeid mellom Romedal og Vallset menigheter. Konfirmanter kan ha deler av sin obligatoriske konfirmantundervisning ved å delta, men koret har også andre medlemmer. *Rosett* har eget regnskap og leverer også egen årsrapport.

Konfirmantarbeidet drives på variert vis etter en plan som er utarbeidet over flere år. I tillegg til mer ordinær undervisning, har konfirmantene mulighet for å delta på leir og/eller være med i *Rosett*. I tillegg har hver av konfirmantene to ganger i halvåret ansvar ved gudstjenester i menigheten. De er tre eller fire sammen, og de bidrar ved utdeling av program, prosesjon, lysetenning m.m. Det er også fast innslag i konfirmanttida å delta som bøssebærer i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon. Presten organiserer dette ved hjelp av konfirmantforeldre som sjåfør.

Jevnlig deltar noen eldre ungdommer fra Vallset på hjelpelederkurset som er et fellesprosjekt for alle menighetene i Stange.

- ***Diakoniutvalget:***

Utvalget har utviklet en plan for arbeidet sitt som vedlegges. Representant for utvalget deltar også i det felles diakoniutvalget for Stangemenighetene.

I tillegg til mange andre gjøremål, har diakoniutvalget et utstrakt samarbeid med Estlandsgruppa i Stange. Innsamlede midler (penger, klær og gjenstander) kommer barn ved *Mercy Center* i Narva i Estland til gode. Arbeidet er godt integrert i menigheten, for eksempel ved at midler fra utlodning hver høsttakkefest i kirken går til senteret. Ungdommer fra *Rosett* har sammen med ungdom fra gutte- og jentekorpset vært på sommertur til dagsenteret, og på den måten fått verdifullt innblikk i andres livssituasjon. Disse aktivitetene berører alle de fire arbeidsområdene som Den norske kirke fremhever i sin plan for diakoni.

Medlemmer i diakoniutvalget og *Kirkeringen* arrangerer, i samarbeid med Røde Kors, hyggesamvær med program og servering annenhver onsdag formiddag i kirkestua.

- **Gudstjeneste- og kulturutvalget:**

I utvalget deltar prest, organist og representanter fra menighetsrådet. Et viktig ansvarsområde er å utarbeide årsplan for gudstjenestene og foreslå offerformål. Denne årsplanen vedtas i menighetsrådet. Utvalget er også aktive ved årlige arrangementer som f. eks. *Vi spiller og synger julen inn*, *Vi spiller og synger julen ut* og den årlige *Solidaritetskonserten* som gjennomføres i forbindelse med fasteaksjonen. Ved slike anledninger arbeides det aktivt med å trekke inn aktører fra lokalmiljøet, både kunstnerisk og praktisk.

Gjennom mange år har det også vært arbeidet med å bygge kontakt med ulike organisasjoner og grupper i bygda for å samarbeide om gudstjenestene. Ved enkelte gudstjenester deltar disse, i liturgien, med øvrige programinnslag, eller som ansvarlige ved servering av kirkekaffe. I tillegg til konfirmantene som utfører sine oppgaver etter oppsatt plan, har vi også et medhjelperkorps bestående av tekstlesere og kirkeverter, som bidrar ved gudstjenestene. Under arbeidet med gudstjenestereformen har det, i tillegg til videreføring av ovennevnte arbeid, også vært arbeidet med liturgien og kirkemusikken. Gudstjeneste- og kulturutvalget ønsker at de variantene vi har tatt i bruk skal få feste seg og bli godt kjent blant kirkegjengerne våre før vi gjør eventuelle endringer.

De siste årene har det vært gjennomført ukentlige *tema/samtalekvelder* for voksne, noen uker sammenhengende over et fastsatt tidsrom. I år er det den nye boka til Nyhus & Nyhus, *Kristen tro, oppdatert*, som står på planen.

Menighetsblad

I samarbeid med Romedal utgis det et menighetsblad fire ganger i året. Bladet er i fullfargetrykk, har gode og fyldige intervjuer og reportasjer fra hendelser i menighetene og bygda for øvrig. Vi har inntrykk av at det er et godt bindeledd mellom menighetene og bygda, og at det gjerne leses. Bladet har eget styre og egen økonomi, og legger fram årsrapport og regnskap på menighetenes årsmøte.

Utfordringer:

Våre utfordringer framover vil vi samle i to hovedmomenter:

- Aktivitetene våre er utviklet og bygget opp over lang tid. Selv om det har vært lagt vekt på samarbeid med mange, er det ikke til å komme bort fra at mye av arbeidsbyrden ligger på presten. Dette er krevende og over lengre tid blir dette en stor belastning for en person. Noen av de betalte medarbeiderne våre er frilansere, og avhengig av forutsigbar økonomi. Vi syns ikke vi kan tilby gode nok arbeidsvilkår. Siden vi nødvendig vil miste deres arbeidskraft, håper vi på nye muligheter ved tildeling av nye trosopplæringsmidler. Kort sagt: vi trenger folk og økonomi til å drifte og videreutvikle igangsatte aktiviteter.
- Er det slik at arrangementene og aktivitetene våre først og fremst når «de vellykkede»? Vi ønsker å nå ut til alle; spesielt sårbare grupper, - de som trenger det mest. Prestene har vært bevisste over tid på å bygge ned skranker, likevel er det utfordrende å nå fram til nye grupper. Vi tenker lavterskeltilbud når det gjelder økonomi for deltakelse i barnegrupper o.l. Hva mer kan vi gjøre?

Biskop Solveig Fiske i møte med studenter på Høgskolen i Lillehammer

Foto: Irmelin Grimstad Bonden

